

မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှုစနစ် ဆွေးနွေးချက် စာတမ်းများ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ ကနဦးဆန်းစစ်လေ့လာချက်

ဘတ်ရော်ဘတ်ဆန်၊ စင်ဒီဂျီလင်း(န်)နှင့်လော်ရန်ဒန်

အောက်တိုဘာ ၂၀၁၅

ဆွေးနွေးချက်စာတမ်းအမှတ် - ၉

The Asia Foundation
Improving Lives, Expanding Opportunities

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ

ကနဦးဆန်းစစ်လေ့လာချက်

ဘတ် ရော်ဘတ်ဆန်၊ စင်ဒီဂျီလင်း(န်) နှင့် လော်ရန်ဒန်း

အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၅

ဘတ် ရော်ဘတ်ဆန်သည် Myanmar Institute for Integrated Development မှ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီးပွားရေးပညာရှင်ဖြစ်သည်။
စင်ဒီဂျီလင်း(န်)မှာ မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ MDRI-CESD မှ တွဲဘက်သုတေသီဖြစ်သည်။
လော်ရန်ဒန် သည်လည်း မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ MDRI-CESD မှ သုတေသန ညှိနှိုင်းရေးမှူး တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ယခုသုတေသန ပြုလုပ်ရာတွင် ပံ့ပိုးကူညီခဲ့သော ဧရာဝတီ၊ တနင်္သာရီနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် နေပြည်တော်တို့မှ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများအား အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့မှ မဝင်းပိုပိုအောင်အားလည်း သုတေသနတွင် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကြောင့် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ကင်(မ်)နှင့်၊ ဆူဇန်ဝေါင်း၊ နှစ်ဂိုလပ်မြင့်၊ ဂျိုင်းလ်အိမ်ကင်ဆင်ဂျွန်းနှင့် စကနေဒီတို့ကိုလည်း ယခုစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထဲထဲဝင်ဝင်သုံးသပ်ကာ အပြုသဘောအကြံဉာဏ်များပေးခဲ့ခြင်း ကြောင့် ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်းမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း-စီးပွားရေးနှင့်လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုစီးပွား တိုးတက်ပြောင်းလဲရေးအတွက်ရည်ရွယ်သော သီးခြားလွတ်လပ်သည့် သုတေသနနှင့် အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ စင်တာသည် စီးပွားရေးကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုစနစ် ကောင်းများစသော ကဏ္ဍများတွင် သက်ဆိုင်သူများကိုယ်တိုင်ပါဝင်သော မူဝါဒရေးရာ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ထို့အပြင်လက်ရှိပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြသော အဓိကအရေးပါသည့် အင်စတီကျူးရှင်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအတွက်လည်း လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိသည်။

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း (The Asia Foundation) သည် အကျိုးအမြတ်မယူသည့် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည့် အာရှဒေသရှိ လူများ၏ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဆယ်စုနှစ် ခြောက်နှစ်ကြာ ကာလအတွင်း ရရှိထားသည့် လုပ်ငန်းနှင့် ဒေသတွင်း အတွေ့အကြုံများ တို့အပေါ် အခြေခံ၍ ၂၁ ရာစုတွင် အာရှဒေသတွင်း တွေ့ကြုံနေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဥပဒေ၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက် ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် Books for Asia အစီအစဉ်နှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အပြန်အလှန်ဖလှယ်မှုများကိုပါ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အာရှဒေသ ငြိမ်းချမ်း၊ တရားမျှတကာ ဖွံ့ဖြိုးသာယာရေးအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတွင် ရုံးချုပ်တည်ရှိပြီး အာရှနိုင်ငံပေါင်း (၁၈) နိုင်ငံနှင့် ဝါရှင်တန်၊ ဒီ စီ တို့တွင် ရုံးများရှိပါသည်။ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းသည် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့် ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်များဖြင့် လုပ်ငန်းများတွဲဖက်လုပ်ဆောင်ကာ၊ ရန်ပုံငွေများအား နှစ်နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံပေါင်းစုံပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖောင်ဒေးရှင်းများ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းများ နှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလအလှူရှင်များမှ လက်ခံရရှိပါသည်။

အက်ရှင်အေဒ် မြန်မာ သည် လူ့အခွင့်အရေးအခြေပြုချဉ်းကပ်နည်းကိုသုံးပြီး ဘေးဖြစ်အလွယ်ဆုံးသူများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ် များ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ကို မြှင့်တင်ပေးဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှစ၍ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး၊ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်အကျိုးဆက်လျော့ချရေး ထိုကဲ့သို့သော ကဏ္ဍများ တွင် အစိုးရအလှူအဆင့်ဆင့် မူဝါဒရေးရာ အပြောင်းအလဲများဖြစ်ပေါ်အောင် တက်တက်ကြွကြွပါဝင် ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ အစိုးရစနစ်အတွင်းထဲ၌လည်း ဘတ်ဂျက်ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ထောက်ပံ့မှု၊ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းနှင့် တာဝန်ခံတာဝန်ယူမှုဆိုင်ရာကိစ္စများအတွက် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့် ထိတွေ့ပြီးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် အက်ရှင်အေဒ် မြန်မာသည် နိုင်ငံတဝှမ်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၃ ခုတို့မှ လူပေါင်း ၆၀၀၀၀၀ ကျော်တို့အတွက် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

အမှာ

မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဒေသန္တရအဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် သုတေသနစာစဉ်များ (Subnational Governance in Myanmar Discussion Paper Series) မှ နဝမမြောက်စာစဉ်ဖြစ်သော ယခုစာတမ်းကို အက်ရှင်အေ့ဒ်မြန်မာနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ဖြန့်ချိအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ထွန်းနေသောအပြောင်းအလဲများ၏ အရှိန်သည်မြန်ဆန်ပြီး အမြဲတမ်းပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချရေးနှင့် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးတို့သည် တိုင်းပြည်၏ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်များအတွက် အလွန်အရေးပါသော ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးနှင့် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးတို့နှင့်ဆက်စပ်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကဏ္ဍများအတွက် အချိန်နှင့်တပြေးညီဆောင်ရွက်မည့်သုတေသနများနှင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှုများအရေးတကြီး လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ယခုသုတေသန ဆွေးနွေးချက်စာတမ်းများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် MDRI-CESD တို့အကြား ကာလရှည် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရအဆင့်မူဝါဒချမှတ်သူများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် အခြားစိတ်ပါဝင်စားသူများအားလုံးကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဒေသန္တရအဆင့် အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်သော သုတေသနတွေ့ရှိချက်များကို မျှဝေပေးရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ယခုသုတေသနတွေ့ရှိချက်များသည် အထူးသဖြင့် မူဝါဒချမှတ်ရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့တွင် တိုက်ရိုက်အထောက်အပံ့ဖြစ် စေပါလိမ့်မည်။

တစ်နေ့တခြား အရေအတွက်များပြားလာနေသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် 'အောက်ခြေမှအစပြုသော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း' ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ရန်အတွက် တွန်းအားပေးကူညီလျက်ရှိသည်။ ယခုအစီရင်ခံစာသည် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ နိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ခြုံငုံသုံးသပ်ရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ၏ သမိုင်းအကျဉ်းနှင့် အဓိကကျသော ရန်ပုံငွေတစ်ခုချင်းစီကို သုံးသပ်ဆွေးနွေးသွားရန်နှင့် ထိုရန်ပုံငွေများက ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုများအပေါ် မည်သို့အကျိုးသက်ရောက် နိုင်သည်ကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာတင်ပြရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤစာတမ်းအတွက် လိုအပ်သောရန်ပုံငွေကို ဗြိတိန်နိုင်ငံ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန (DFID)၊ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် အက်ရှင်အေ့ဒ် မြန်မာတို့ကထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များသည် ကာယကံရှင်စာရေးသူများ၏ ထင်မြင်ချက်များသာဖြစ်ပြီး DFID၊ MDRI-CESD နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် အက်ရှင်အေ့ဒ် မြန်မာတို့၏ သဘောထားများဖြစ်သည် ဟုမဆိုနိုင်ပါ။

ဒေါက်တာဇော်ဦး
အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ
MDRI-CESD

ဒေါက်တာကင်(မ်)နင်း
မြန်မာနိုင်ငံဌာနေကိုယ်စားလှယ်
အာရှဖောင်ဒေးရှင်း

ရီဟပ် အဒင် အာမက်
မြန်မာနိုင်ငံရိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူး
အက်ရှင်အေ့ဒ် မြန်မာ

မာတိကာ

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်..... i

အပိုင်းတစ် - နိဒါန်း..... 1

အပိုင်းနှစ် - အခြားနိုင်ငံများရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း..... 4

    ၂.၁။ အခြားနိုင်ငံများရှိ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ..... 6

အပိုင်းသုံး - မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ သမိုင်းကြောင်း..... 9

အပိုင်းလေး - မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဓိက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ၎င်းတို့ကို ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့သည့် စနစ်များ..... 11

    ၄.၁။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ..... 11

    ၄.၂။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ 14

    ၄.၃။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ 18

    ၄.၄။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း..... 20

    ၄.၅။ အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်း..... 23

အပိုင်းငါး - ရပ်ရွာလူထုလိုအပ်ချက် ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးစီစဉ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်း 30

    ၅.၁။ လိုအပ်ချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း..... 30

    ၅.၂။ အဆိုပြုလွှာများကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်ရွေးချယ်ခြင်း..... 34

    ၅.၃။ စနစ်များ၏ပုံမှန်တရားဝင်ဖြစ်မှုနှင့် လူထုအသိပညာ..... 35

အပိုင်းခြောက် - နိဂုံးနှင့် အကြံပြုချက်များ..... 38

    ၆.၁။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးအပေါ်သက်ရောက်မှု..... 38

    ၆.၂။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ၏ အကျိုးဆက်များနှင့် ထိရောက်မှု..... 39

    အကြံပြုချက်များ..... 41

နောက်ဆက်တွဲ (က) ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အဆိုပြုလွှာပုံစံ..... 46

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

သုတေသနရည်ရွယ်ချက်

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် 'လူထုဖဟိုပြု' ပြီး 'အောက်ခြေမှစတင်' သည့် အစိုးရစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ပြင်ဆင်ခြင်းများကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအများအပြားကို စတင်အကောင်အထည် ဖော်ဆောင် ရွက်ခဲ့သည်။ ယင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများသည် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန် အတွက်ရည်ရွယ်သော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ တည်ထောင်နိုင်စေရန်လည်း ဖန်တီးပေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများနှင့် ယင်းတို့ကိုစီမံခန့်ခွဲသည့် အင်စတီကျူးရှင်းများသည်လည်း မကြာသေးမီကမှ စတင် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး လျင်မြန်သောအရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေကြသည်။ လက်ရှိအချိန်အထိ ထိုရန်ပုံငွေများနှင့် ပတ်သက်သော သုတေသနများ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယခုသုတေသန၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများနှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာမှ အကောင်းဆုံးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် ယေဘုယျသုံးစွဲမှုပုံစံများကို ခြုံငုံနားလည်သဘောပေါက်စေရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသခံလူထု၏လိုအပ်ချက်များကို မည်ကဲ့သို့ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ပြီး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ချိတ်ဆက်နေသည်ကို ဆန်းစစ်လေ့လာသိရှိရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဆီလျော်ဆုံးသော ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအကြောင်းကို ခြုံငုံသုံးသပ်ရန်နှင့် ယင်းရန်ပုံငွေများကြောင့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍပဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းများအပေါ် မည်ကဲ့ သို့သက်ရောက်စေသည်ကို ခြုံငုံသုံးသပ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အခြားနိုင်ငံများရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ- ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

အနှစ်သာရအားဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများမှာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်အကြား ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုထံသို့တိုက်ရိုက်လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့လွှဲပြောင်းပေးခြင်း ဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့တွင် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအရ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ပိုင်ခွင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရရှိလာကြပြီး၊ ၎င်းတို့၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းဆောင်ရည်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များပေါ်ထွက်လာရေးကို ဦးတည်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးအရ တိုက်ရိုက်ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှုပုံစံတွင် ရှေးရိုး အစဉ်အလာအတိုင်း ဝန်ကြီးဌာနများမှ အဆင့်ဆင့်လွှဲပြောင်းသည့်ပုံစံအစား ရန်ပုံငွေများကို အလျင်အမြန်အလုံးအရင်းဖြင့် ချထား ပေးသည့်ပုံစံကို အားပေးမြှင့်တင်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် တံတားငယ်များနှင့် ရွာချင်းဆက် လမ်းများစသော အသေးစားအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံချက်များကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးလေ့ရှိသည်။ ရေနွယ်မြောင်းနှင့် ရေသွယ် စီမံကိန်းများမှာလည်း အတွေ့ရများသော ပုံစံများဖြစ်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုသုံး၍ စီမံချက်အငယ်စားများကို သီးသန့်ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့နိုင်သည်မှန်သော်လည်း အကြီးစားစီမံချက်များကိုမူ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများမှတစ်ဆင့် ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေချထားပေးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထိုသို့မဆောင်ရွက်ပါက ကဏ္ဍစီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးတွင် အခက်အခဲများစွာကြုံတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေပြီး ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုတွင်လည်း ၎င်းတို့၏ နည်းပညာစွမ်းဆောင်ရည် အကန့်အသတ်ထက် ကျော်လွန်နေသော စီမံချက်ကြီးများကြောင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်မည်ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ရပ်ရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များနှင့် အံဝင်ဝင်ကျဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် ထိုရန်ပုံငွေများကိုဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ဒေသတွင်းမှရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီတို့၏ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုမှုအောက်တွင် စီမံခန့်ခွဲရန်လိုသည်။ ထို့အပြင် ဒေသလိုအပ်ချက်နှင့် ဆောင်ရွက်ရန် အလားအလာရှိသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုဖော်ထုတ်မည့် စနစ်များသည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့် အထူးလိုအပ်ချက် ရှိသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပုံမှန်လုပ်ငန်းစဉ်များထားရှိရန် လိုအပ်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများတွင် ရန်ပုံငွေလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လူထုသိနားလည်မှုကို မြှင့်တင်ပေးမည့် အစီအစဉ်များဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရန်ပုံငွေအနည်းငယ်ခန့်ကို သီးသန့်ဖယ်ထားသင့်သည်။ ရပ်ရွာလူထုသည် ရန်ပုံငွေစီမံချက်၏ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ကိုကောင်းစွာသိရှိနားလည်မှသာ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် အမှန်တကယ်ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ထိုရောက်သော စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးမှုအခန်းကဏ္ဍကိုလည်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် ရပ်ရွာလူထုကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရာ၌ အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများ၏အခန်းကဏ္ဍက များစွာအရေးပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသန္တရ

ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ဘဏ္ဍာရေးအချက်အလက်များကို ပြည်သူလူထု အလွယ်အတူကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိ ရမည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အဓိကကျသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ၊ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသုံးမျိုးတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းတွင် တွေ့မြင်ရသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသုံးမျိုးဖြစ်သည်။¹ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး ရန်ပုံငွေနှစ်မျိုးတို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်မှုဖော်ထုတ်မှုစနစ်များအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်း မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ကော်မတီများက အဓိကအခန်းကဏ္ဍများမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက် ကြသည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေမှာ အထက်ပါနစ်မျိုးနှင့်ယှဉ်လျှင် ပမာဏသေးငယ်ပြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန မှ အဓိကစီမံခန့်ခွဲသည်။

သို့ရာတွင် အဆိုပါရန်ပုံငွေများနှင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲသည့်အဖွဲ့အစည်းများကို ပေါ်ပေါက်လာစေသော အလွန်လျင်မြန်သည့်ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးများကြောင့် အခြားတစ်ဖက်တွင် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရေး၊ အထူးသဖြင့် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် တရားဝင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကောင်းစွာရှိမနေသည့် ပြဿနာနှင့်လည်းရင်ဆိုင်နေရသည်။ ဥပမာ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ပတ်သက်သည့်လမ်းညွှန်ချက်များကို ဥပဒေတွင်ပြဌာန်းထားသော်လည်း စီမံချက်ရွေးချယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် စံချိန်စံညွှန်းများ မှာမူ ဝေဝါးလျက်ပင်ရှိသည်။ ထို့အပြင် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်အတွက် ရန်ပုံငွေကို အသုံးမချနိုင်အောင်ကာကွယ်သည့်နည်းလမ်းများလည်း ကောင်းစွာရှိမနေပေ။ ထို့အပြင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား အစိုးရ ရန်ပုံငွေကို တိုက်ရိုက်စီမံခန့်ခွဲမှုပေးထားသဖြင့် ယင်းရန်ပုံငွေသည် ဥပဒေပြုရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍကြားမှစည်းကိုက် ဝေဝါးသွားစေ သည်။ ယင်းရန်ပုံငွေသည် လွှဲမားသောနိုင်ငံရေးမက်လုံးများကိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး၊ အခြားနိုင်ငံများတွင် မဲဝယ်ခြင်းများ၊ နိုင်ငံရေးအရ ဆရာတပည့်မွေး၊ အုပ်စုဖွဲ့သည့် အလေ့အကျင့်ဆိုးများကိုဖြစ်ပေါ်စေကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရသည်။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များမှာ ပိုမိုဝေဝါးပြီးတိတိကျကျ ထုတ်ပြန်ထားခြင်းမရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်း ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရာတွင် ကွဲလွဲချက်များစွာကို တွေ့ရှိရသည်။ ယင်းရန်ပုံငွေ နှစ်မျိုးနှင့်ပတ်သက်ပြီး သီးခြားဥပဒေပြဌာန်းထားခြင်းမျိုးမရှိသဖြင့် အကယ်၍ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် အစိုးရပြောင်းလဲသွား ပါက ယင်းရန်ပုံငွေများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိ/မရှိ မသေချာပေ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေရန်ပုံငွေများအားလုံးအတွက် အသေးစိတ်ကျပြီး တရားဝင်ရေးဆွဲထားသော လမ်းညွှန်ချက်များရှိရန် အလွန် အရေးကြီးသည်။ ယင်းတို့တွင် စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းများ အားလုံး အတွက် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများကို ရေးဆွဲသတ်မှတ်ထားရမည်။ အခြားအရေးကြီးသော အချက်မှာ ရန်ပုံငွေသုံးစွဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်သည် မြို့နယ်အဆင့်အာဏာပိုင်များနှင့် ဒေသခံပြည်သူလူထုထံတွင် မရှိ ဟူသောအချက်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် နောက်ဆုံး အဆုံးအဖြတ်သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံတွင်ရှိသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သည့်နောက်ဆုံး အဆုံးအဖြတ်မှာ မြို့နယ်အဆင့်တွင်ရှိသော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍတွင်မရှိပဲ ဥပဒေပြုရေးကဏ္ဍအောက်တွင်ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါရန်ပုံငွေများအားလုံးသည် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဆိုသော တိကျသည့် နည်းပညာအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို အတိအကျလိုက်နာခြင်းမရှိကြကြောင်းတွေ့ရသည်။

အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (National Community Driven Development Project (NCDDP)) နှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ် (Village Development Plan (VDP)) တို့မှာလည်း ပမာဏမသေးသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများဖြစ်ကြသည်။ ယင်းတို့သည် ကနဦးအကောင်အထည်ဖော်မှုအဆင့်တွင်သာရှိကြသေးသော်လည်း ရန်ပုံငွေစီမံချက်များ ကို အကျယ်အပြန့်တိုးချဲ့တည်ထောင်မည့် အစီအစဉ်များရှိနေသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရှိအခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ စနစ်များနှင့်မတူညီသောအချက်မှာ ၎င်းတို့တွင် လိုအပ်ချက်သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရေးစနစ်များသတ်မှတ်မှုတို့ရှိနေပြီး ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များတွင်လည်း ကွဲပြားခြားနားနေခြင်းဖြစ်သည်။

¹ ယခုသုတေသနတွင်အခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့ရာတွင်၎င်းတို့သည် ပထမီနယ်မြေအကန့် အသတ်နှင့်သာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများမှာလည်း အစဉ်အလာ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ကွာခြားသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြ ထားသော ရန်ပုံငွေသုံးမျိုးသည်ပင်လျှင် အဆိုပါဝင်းကျပ်သော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို အပြည့်အဝလိုက်နာနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အထူးသဖြင့် ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်သည် မြို့နယ်အဆင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွင် မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ရန်ပုံငွေများသီးခြားစီ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာသည်နှင့်အမျှ ယင်းရန်ပုံငွေများအချင်းချင်းပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုရှိရန်လည်း အရေးကြီးလာသည်။ ယင်းတို့သည် သီးခြားစီပေါ်ပေါက်ဖွံ့ဖြိုးလာကြခြင်းဖြစ်ပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတစ်ခု၏ အချင်းချင်းတွဲစပ်နေသော အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ်ပေါ်ပေါက်လာကြခြင်းမဟုတ်ပေ။ အကျိုးဆက်အနေနှင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏အဝန်းအပိုင်းသည် အမှန်တကယ်ကျယ်ပြန့်ကြီးမားလာသော်လည်း ယင်းတို့ကိုစီမံခန့်ခွဲရာတွင် တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာဖြစ်နေပြီး ပိုမိုဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ကြီးမားလာနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သီးခြားရန်ပုံငွေများအတွက် သီးခြားစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကိုထားရှိခြင်းကြောင့် လိုအပ်ချက် ဖော်ထုတ်ရာတွင် ထပ်နေခြင်းများကိုဖြစ်စေပြီး ဒေသခေါင်းဆောင်များ အတွက်လည်း မလိုလားအပ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး များကိုဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးအခြေအနေအထားရရှိပါက မတူညီသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအားလုံးကို စုစည်းထားနိုင်မည့် လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်မှုစနစ်များနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တည်ဆောက်ပုံများ ပေါ်ထွက်လာစေရန် တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ဘတ်ဂျက်ထောက်ပံ့ပေးသည့် စနစ်

သုတေသနတွေ့ရှိချက်များအရ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဌာနများ၏ ဘတ်ဂျက်အောက်တွင်ရှိပြီး ယင်းတို့၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုကို ခံရသော ဖွံ့ဖြိုးရေး 'ရန်ပုံငွေ' အများအပြားရှိနေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းတို့အနက်မှအများအပြားသည် တစ်ပြည်လုံးတွင်မတည်ရှိပဲ စီမံခန့်ခွဲမှုမှာလည်း သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၏ ဌာနတွင်းစီမံခန့်ခွဲမှုသာ ဖြစ်နေလေ့ရှိသည်။ ယင်းအမျိုးအစားမှ ရန်ပုံငွေပမာဏအတန်အသင့်ကြီးမားပြီး တစ်ပြည်လုံးတွင် ပျံ့နှံ့တွေ့ရှိရသော ရန်ပုံငွေနှစ်မျိုးမှာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနလက်အောက်ရှိ မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ စိုက်ပျိုးစိုက်ပျိုးရေးအစီအစဉ်တို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါရန်ပုံငွေနှစ်မျိုးစလုံးမှာ ကျေးရွာအဆင့်နေပြည်သူများအတွက် ချေးငွေအရင်းအမြစ်များသာဖြစ်ပြီး ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေမဟုတ်ချေ။ ယင်းတို့သည် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဟူသည့် တင်းကျပ်သော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် နှင့် အတိအကျမကိုက်ညီသော်လည်း ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုကြီးကြီးမားမားရှိနိုင်ပြီး ကျေးရွာနှင့် မြို့နယ်အဆင့် ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းများကို စီမံခန့်ခွဲမှုဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အပိုထပ်ဆောင်းပေးခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ များနှင့် ဒေသလိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်နှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်တို့မှအပ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို (တရားဝင်သတ်မှတ်ပေးထားခြင်းမရှိသော်လည်း) စီမံခန့်ခွဲနေသောအဖွဲ့အစည်းမှာ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ ဖြစ်သည်။^၂ ယင်းကို ကျေးရွာအုပ်စု ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီက အထောက်အကူပြုပေးသည်။ အချို့သော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် သီးခြားဖွဲ့စည်းပေးထားသော ကော်မတီများလည်းရှိသေးသည်။ သို့သော် ယင်းတို့၏ကော်မတီဝင်များတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီဝင်များ ပြန်ပါနေတတ်သည်။ မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများသည် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များကို မည်ကဲ့သို့ဖော်ထုတ်သင့်ကြောင်း အတိအကျအသေးစိတ်လမ်းညွှန်မှုများမရှိသော်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ သဘောထားများကို တိုက်ရိုက်ရယူခြင်း သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု သို့မဟုတ် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှ တစ်ဆင့်ရယူခြင်းစသည်တို့ကို ကျင့်သုံးလေ့ရှိသည်။

ရပ်ရွာအတွင်းရှိ လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် အုပ်စုများသည် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများသို့ မိမိတို့၏လိုအပ်ချက်များကို စာရင်းပြုစုတင်ပြရသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုသည်မကြာခင်ဆိုသလိုအချင်းချင်းလက်တွဲဆောင်ရွက်လေ့ရှိပြီး လိုအပ်ချက်များကို စီမံချက်အဆိုပြုလွှာပုံစံပြောင်းလဲရေးသားရသည်။ ထို့အပြင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်စသည်တို့၏အကူအညီဖြင့် ရပ်ရွာလူထုကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲတင်ပြသော အဆိုပြုလွှာများကိုလည်း ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရသည်။ ယင်းသည် ထပ်ပြန်တစ်လဲလဲဆောင်ရွက်ရသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာလူထုနှင့်တိုင်ပင်ပြီးမှဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိသည်။ အဆုံးသတ်ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြို့နယ်အဆင့်စုပေါင်းစီမံချက်အဆိုပြုလွှာတစ်စောင် ဖြစ်လာရေးပင်ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ လိုအပ်ချက်လေ့လာဖော်ထုတ်သည့်ဖြစ်စဉ်ရှိခြင်းမှာ အစကောင်းခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်စဉ်မှာ တသမတ်တည်းပုံသေမဟုတ်နေပဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုတက်တက်ကြွကြွပါဝင်ခြင်းလည်း အားနည်းသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ပုံငွေ

^၂ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဖြစ်စဉ်များတွင် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်နေတတ်သည်။ သို့သော်လည်း မြို့နယ်အလိုက်ပြုပြင်ခြင်းများသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသည် ပြည်သူ့ လိုအပ်ချက်ကိုဆုံးဖြတ်ပြီး ဦးစားပေးအဆိုတင်သွင်းလွှာကို ရေးဆွဲသည်။ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသည် မြို့ပြအတွင်းမှာရှိသော စီမံကိန်းများထပ်မံသွားစေရန် ဦးစားပေးစီမံချက်အဆိုတင်သွင်းလွှာကို ပြန်လည်သုံးသပ်သည်။

အမျိုးမျိုး၏ အသုံးပြုပုံ၊ အဆိုပြုလွှာစီစစ်ရွေးချယ်သည့် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်စေမည့် စနစ်တကျ တည်ထောင်ထားသော စနစ်များ၊ အခွင့်အလမ်းနိမ့်ပါးသူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအတွက် သီးခြားအစီအမံများစသည်တို့ကို ရပ်ရွာလူထုပိုမို နားလည်သဘောပေါက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်သည့်စနစ် ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန် လာနိုင်သည်။ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တွင်ရေးဆွဲကျင့်သုံးနေသော လမ်းညွှန်ချက်များမှာ စံနမူနာကောင်းများဖြစ်လာနိုင် သည်။

ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ သက်ရောက်မှု

လက်ရှိအချိန်အထိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ယင်းတို့ကို ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့သည့် စနစ်များသည် တရားဝင်အတိအကျ သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုပါက ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိသလောက်နည်းပါးသည်။ ပထမ အချက်မှာ မြို့နယ်အဆင့်စုစုပေါင်းအစိုးရအသုံးစရိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ပမာဏမှာ နည်းပါးသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ယင်းရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် အပြီးသတ်အဆုံးအဖြတ်သည် မြို့နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကော်မတီများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အပြင်ဘက်တွင် ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အချို့သောဒေသများတွင် စတင်မိတ်ဆက်ချိန်မှစပြီး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ပမာဏ သိသိသာသာ တိုးတက်များပြား လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများက မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရအသုံးစရိတ်၏အများစုဖြစ်နေခြင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအနေအထားနှင့်ကြည့်လျှင် မလိုလားအပ်သလို အကျိုးကျေးဇူးလည်း မများလှပြန်ချေ။ ယင်းတို့၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ သေးငယ်သော ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေများကို အလျင်အမြန်ချထားပေးရန်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့သည် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများမှဆောင်ရွက်သည့် စီမံချက်ကြီးများနှင့် လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်ရန်သာလိုအပ်ပြီး ထိုစီမံချက်ကြီးများကို အစားထိုးခြင်းမဖြစ်ရပေ။ ထို့အပြင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုး ရေးရန်ပုံငွေများ၌ ယင်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေးအရသက်ရောက်မှုထက် ပိုမိုကြီးမားသော အခြားသက်ရောက်မှုများလည်း ရှိသည်။ ကောင်းမွန်စွာ စီမံရေးဆွဲပြီး စစ်မှန်သောလူထုပါဝင်မှုအပေါ် အခြေခံပါက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစိုးရ အကြား အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုကိုတည်ဆောက်ပေးနိုင်သည်။ ထိုအချက်သည် ပဋိပက္ခဒဏ်ခံစားခဲ့ရသောဒေသများစွာ ရှိနေသည့် မြန်မာနိုင်ငံ ကဲ့သို့သော နိုင်ငံများတွင် အလွန်အရေးကြီးသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်မှာ စုစုပေါင်းရန်ပုံငွေပမာဏတိုးရေးမဟုတ်စေရပဲ လူထုအသိပညာမြှင့်တင်ခြင်း၊ စီမံချက်ရွေးချယ်ရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးများတွင် ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းစသည်တို့အတွက်သာ ဖြစ်သင့်သည်။

ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ်သက်ရောက်မှုကို စဉ်းစားတိုင်းတာရာတွင် ရန်ပုံငွေများအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း ထည့်သွင်းလေ့ရှိသည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များသတ်မှတ်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုနှင့် မြို့နယ်အာဏာပိုင်များကို ဘဏ္ဍာရေးအရ ဆုံးဖြတ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပိုပေးထားသင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ပုံငွေသုံးစွဲခြင်း ဆိုင်ရာ အပြီးသတ်အဆုံးအဖြတ်ကို ၎င်းတို့အားပေးအပ်ထားသင့်သည်။ လက်တွေ့တွင် တရားဝင်သတ်မှတ်ထားခြင်း မဟုတ်သော်လည်း မြို့နယ်အများအပြား၌ ထိုသို့အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ကော်မတီများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများက အရေးအပါဆုံးအခန်းကဏ္ဍ၌ ရှိနေကြသည်။ အလားတူပင် မြို့နယ်အဆင့် ကော် မတီများသည်လည်း စီမံချက်များကို ဖော်ထုတ်ရွေးချယ်နိုင်ကြပြီး အထက်အဆင့် အစိုးရအရာရှိများက ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုများစွာ မလုပ်တော့ပဲ စီမံချက်များကိုခွင့်ပြုပေးသည့် အခြေအနေများလည်း အများအပြား တွေ့မြင်ရသည်။ သို့ရာတွင် အမြဲတမ်းထိုသို့ဖြစ် နေမည်ဟု အာမခံချက်မရှိပဲ အထက်အဆင့်အစိုးရအရာရှိများသည် ရန်ပုံငွေများကို ၎င်းတို့သင့်လျော်သည်ဟုယူဆသောနေရာ များသို့ လွှဲပြောင်းချထားပေးပိုင်ခွင့်ရှိနေသည်။

ထို့ကြောင့် လက်ရှိအချိန်အထိဆိုရသော် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြို့နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများကို အစိုးရ အသုံးစရိတ်ဆုံးဖြတ်သုံးစွဲခွင့်ကြီးကြီးမားမားကို တရားဝင်ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိသော်လည်း ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးစီစဉ်ခြင်းတို့တွင်မူ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကျယ်ပြန့်စွာပေးအပ်ထားသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဤရွှေထောင့်မှကြည့်ပါက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍထက်စာလျှင် အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍမှ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချရေးကို ပိုမိုအားပေး ရာ ရောက်သည်ဟုသုံးသပ်နိုင်သည်။ ယင်းအချက်ကို ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများက ဘဏ္ဍာရေး ကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေး ကို အတိအကျတရားဝင်မဟုတ်ပဲ သက်ရောက်မှုရှိနေသည်ဟူသော အချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်သည်။ မြို့နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများသည် လိုအပ်ချက်များကို ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေများ ခွဲဝေပေး ခြင်းနှင့် စီမံချက်များကို စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး သင့်လျော်သောစွမ်းဆောင်ရည်များ ရှိနေကြပြီးဖြစ်သည်။ အလွတ်တမ်းဆိုရသော်

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများသည် အတိုင်းအတာနည်းပါးသော်လည်း ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးလာသည်နှင့်အမျှ မြို့နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကော်မတီများကို ယင်းရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အပြည့်အဝ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိလာစေရန် ခွင့်ပြုပေးသင့်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ပမာဏသေးငယ်သော်လည်း ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပွားနေသော ရန်ပုံငွေ စနစ်များဖြစ်လာနိုင်သည်။ လက်ရှိရန်ပုံငွေအမျိုးမျိုးကို မြို့နယ်အာဏာပိုင်များနှင့် ကော်မတီများ စီမံခန့်ခွဲရာမှ ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများသည် အနာဂတ်တွင်ဖြစ်လာနိုင်သော ပိုမိုအရေးပါသည့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွန်းလာရေးကို လမ်းခင်းပေးပြီး အတွေ့အကြုံကောင်းများအဖြစ်လည်း အသုံးဝင် နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်းတစ် - နိဒါန်း

သမ္မတဦးသိန်းစိန်အစိုးရသည် အစိုးရလုပ်ငန်းဆောင်တာများအားလုံးနှင့် အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်သော ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများနှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတို့သည် အင်စတီကျူးရှင်းအသစ်များစွာကိုပေါက်ဖွားလာစေပြီး မြင်သာထင်ရှားသော ဥပမာများမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များနှင့် မြို့နယ်အဆင့်ရှိကော်မတီအမျိုးမျိုးတို့ပင်ဖြစ်သည်။ အကျိုးဆက် အနေနှင့် အစိုးရသည် အင်စတီကျူးရှင်းများ အခြေမတည်သေးပဲ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲဖြစ်ထွန်းမှုအများအပြားရှိသော အခြေအနေ တစ်ရပ်ကို ဖြတ်သန်းနေသည်။ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းက မည်သည့်လုပ်ငန်းတာဝန်ကိုဆောင်ရွက်မည်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း မရေရာမှုများစွာကို ကြုံတွေ့နေရသည်။ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ဗဟိုအစိုးရ၏လုပ်ပိုင်ခွင့် အများအပြားမှာ ထပ်တူကျလျက်ရှိသည်။ အလားတူပင် စနစ်တကျသီးခြားတာဝန်သတ်မှတ်ပေးထားမှုမရှိခြင်းကြောင့် မြို့နယ် အဆင့်ကော်မတီအများအပြားမှာလည်း အဆက်အစပ်မရှိသော လုပ်ငန်းရပ်အများအပြားကို ထမ်းဆောင်နေကြရသည်။ ထိုကော်မတီ များသည် တပြိုင်နက်တည်းမှာပင် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားအဆင့်ဆင့်ကြား၌ ၎င်းတို့၏သီးခြားရပ်တည်မှု ကိုယ်ပိုင်နယ်ပယ်များ ကိုလည်း ရယူရန်ကြိုးပမ်းနေကြရသည်။^၁

ထိုသို့မရေရာရှုပ်ထွေးသော အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာဝန်းကျင်အတွင်း၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် မြို့နယ်အဆင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် မကြာသေးမီကမှ စတင်တည်ထောင်ထားခဲ့သော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို စီမံခန့်ခွဲရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံကြရသည်။ မြန်မာအစိုးရသည် ယခင်ကလည်း ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသော ရန်ပုံငွေ များကို စီမံခန့်ခွဲဖူးသော်လည်း ယင်းတို့ကိုယခင်စစ်အစိုးရလက်ထက်က ဗဟိုချုပ်ကိုင်လမ်းညွှန်မှုများဖြင့် အဓိက ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း သာဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများမှာ ရုပ်ရွာလူထုပါဝင်မှုပိုမိုမြင့်မားပြီး ရုပ်ရွာလူထုပူးပေါင်း ပါဝင်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍရေးကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းတို့ကို ဦးတည်သည်ဟုဆိုကာ ကြိုဆိုအားပေးမှုများ ကိုခံရသည်။

သီအိုရီအားဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေး ခြင်းအားဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ ဘဏ္ဍရေးအရ ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်ပိုင်ခွင့်ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် ဗဟိုအဆင့်တို့၌ရှိနေကြသော ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ရှုပ်ထွေးမှုများပြားသော ဗြူရိုကရက်တစ်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှောင်လျားပြီး ရန်ပုံငွေများအလျင်အမြန်စီးဆင်းနိုင်စေရန်ဆောင်ရွက်သော စနစ်များဖြစ်သည်ဟု ရှုမြင်နိုင်သည်။ လက်ရှိအစိုးရ၏ လူထုဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ် အကောင်အထည်ဖော်နေခြင်းကလည်း ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများပေါ်ပေါက်လာစေရေး အတွက် အဓိကတွန်းအားတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ 'လူထုဗဟိုပြု' အယူအဆသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သော ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျှော့ချရေးဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေး၌ သမ္မတဦးသိန်းစိန်ပြောကြားခဲ့သော သမိုင်းဝင်မိန့်ခွန်းတွင်ထင်ဟပ်သလို မြန်မာနိုင်ငံ၏ 'လူမှုစီးပွားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး မူဘောင်များ' တွင်လည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြပါရှိသည်။

သုတေသန အခြေခံနှင့် နည်းနာ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူသိအများဆုံး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများမှာ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး ရန်ပုံငွေတို့ဖြစ်ကြသည်။ အခြားလူသိမများသော ရန်ပုံငွေအမျိုးအစားများလည်းရှိသေးသော်လည်း ၎င်းတို့မှာ ပမာဏနည်းပါးလွန်း ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နိုင်လုံးတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့် အသေးစိတ်ထည့်သွင်းဆွေးနွေးမည်မဟုတ် ပါ။ အလှူရှင်များက ရန်ပုံငွေချထားပေးသော ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေများဖြစ်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အမျိုးသားအဆင့် ရုပ်ရွာ အခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်မှာလည်း စတင်အသက်ဝင်ကာစသာရှိနေသေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများတိုးတက်များပြားလာနေသော်လည်း ၎င်းတို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် သုတေသနများမှာမူ မတွေ့ရ

^၁ ဒီမိုကရက်တစ်စနစ်၌ ဒေသန္တရအစိုးရအဆင့် တစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ရန်အတွက် ကိုယ်ပိုင် အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်အသုံးစရိတ်ကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း နှင့် သင့်လျော်သော ကိုယ်စားလှယ်များအား ရွေးကောက်ခြင်းစသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရန်လိုသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေး တွင် မြို့နယ်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်များစွာအပ်နှင်းထားသော်လည်း ၎င်းတို့ကို အုပ်ချုပ်မှုဌာနခွဲများဟုသာခေါ်နိုင်ပြီး အပြည့်အဝ ဒေသန္တရအစိုးရများမဟုတ်ချေ။
^၂ အမည်များနှင့်ပတ်သက်၍- ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့အစိုးရသည် နိုင်ငံ၏အမည်အပါအဝင် အဓိက အကျဆုံးနေရာများနှင့်ပတ်သက်သည့် အင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ်များနှင့် စာလုံးပေါင်းများကိုပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုစာတမ်းတွင်သုံးစွဲထားသော အမည်များမှာ ထိုစဉ်ကအသစ်ပြင်ဆင်ထားသည့်အတိုင်း သုံးစွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုထက်ရှေးကျသောကာလများအတွက်မူ လူသုံးအများဆုံးအသုံး အနုန်းများကို သုံးစွဲထားပါသည်။ မြန်မာအခေါ်အဝေါ်များအား အင်္ဂလိပ်စာလုံးပေါင်းရာတွင် အမှားအမှန်အငြင်းပွားမှုများနှင့် လုံးဝပတ်သက်ခြင်း မရှိကြောင်း အသိပေးလိုပါသည်။

သလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်အထည်ဖော်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ စောင့်ကြည့်ရေးစနစ်များ၊ ရန်ပုံငွေချထားရန်စီမံချက်များကို ရွေးချယ်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအားလုံးကို ရှင်းလင်းစွာသိမြင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့အပြင် ရန်ပုံငွေများကို မည်သို့ခွဲဝေချထားသည်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များမှာလည်း အကန့်အသတ်နှင့်သာရှိနေသည်။ ထို့အပြင် ရန်ပုံငွေများကို နိုင်ငံရေးအကျိုးစီးပွားအတွက်အသုံးပြုမှုကို စိုးရိမ်ပူပန်မှုများမှာလည်း တစ်နေ့တခြားတိုးပွားလျက်ရှိသည်။

ထိုပန်းတိုင်ကို ပေါက်မြောက်ရန်အတွက် ယခုသုတေသနတွင် အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်လေးရပ်ကို ချမှတ်ထားသည်။

၁။ အခြားနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများကို ကိုးကားပြီး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အဓိကအသုံးပြုသည်၊ မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲသည်နှင့် မည်သည့် အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များရှိနေသည်ကို သုံးသပ်ဆွေးနွေးရန်

၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိရှိနေသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ပေးသည့် စနစ်များအကြောင်း ခြုံငုံသုံးသပ် ဆွေးနွေးရန်

၃။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရပ်ရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပြီး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ယင်းတို့ကိုကိုင်ညီအောင်ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် လက်ရှိစနစ်များအကြောင်းကို ဆွေးနွေးဖော်ပြရန်နှင့်

၄။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍရေးကဏ္ဍပဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ် မည်သို့သက်ရောက်စေသည်ကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

ယခုအစီရင်ခံစာအတွက် အဓိကသုတေသနလုပ်ငန်းအဖြစ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလေးခုတို့သို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျသွားရောက်လေ့လာခဲ့သည်။ ထိုပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသည် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းဆောင်ရည်၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းမှု၊ ရာသီဥတုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုပုံစံများ အချင်းချင်းကွဲပြားခြားနားကြသည်။ ဆက်သွယ်ရန်လက်လှမ်းမီပြီး လိုအပ်သည်ဟုယူဆသော အခါများတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်^၅ အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လေ့လာဆန်းစစ်မှုအများစုကို မြို့နယ်အဆင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများအား ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သုတေသနအတွင်း လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု ၂၈ ကြိမ်အပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလေးခုနှင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအတွင်းမှ မြို့နယ် ၈ခုတို့မှ တာဝန်ရှိသူများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။^၆ ဦးတည်အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲများကို မြို့နယ်နှင့် မြို့နယ်ခွဲအဆင့် ကော်မတီများမှ အဖွဲ့ဝင်များဖြင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အချို့သော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ယခုသုတေသန၏ အဓိကရည်ရွယ်ရင်းမှာ ရန်ပုံငွေများအသုံးပြုမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကို လေ့လာရန်သာ ဖြစ်ပြီး ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် လူထုအမြင်နှင့် ဗဟုသုတများကို သိရှိရန်အတွက်မဟုတ်ပါ။ အောက်ဖော်ပြပါဇယား - ၁ တွင် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြို့နယ်များနှင့် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများစာရင်းကိုဖော်ပြထား သည်။ လေ့လာခဲ့သော ပြည်နယ်/တိုင်းတစ်ခုချင်းစီတွင် မြို့နယ်တစ်ခုအား အသေးစိတ်လေ့လာရန်ရွေးချယ်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်တွင် အချင်းချင်းချိတ်ဆက်နေသော ရန်ပုံငွေချထားပေးမှုသဘာဝများကို ဖမ်းဆုပ်နားလည်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။^၇ ထိုမြို့နယ် များကို စာလုံးအစောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

^၅ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တန်းတူဖြစ်သော်လည်း သမိုင်းနောက်ခံများမှာမူ ကွာခြားသည်။ ပြည်နယ်များ သည် တောင်ထူထပ်သောနယ်စပ်ဒေသတစ်လျှောက်ရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကြီးများအဓိကနေထိုင်သော နေရာများဖြစ်သည်။ ယင်းက တိုင်းဟု ခေါ်သော တိုင်းဒေသကြီးများမှာမူ ဗမာအများစုနေထိုင်သောဒေသများဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏အလယ်ပတ်အနီးတဝိုက်တွင်ရှိကြသည်။ အခြားသော ဒေသ များမှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ နာဂကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ နေ၊ ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ကိုးကန့်နှင့် ဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းများနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရအထူးဒေသလေးခုတို့ဖြစ်သည် (Nixon et al., 2013)။

^၆ လူတွေ့မေးမြန်းမှုအများစုကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအရာရှိများ (နေပြည်တော်) သို့ ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ယင်းကိုပြည်ထောင်စုနယ်မြေ ဟုသတ်မှတ်ပြီး ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် အကျိုးမဝင်ပေ။

^၇ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသအတွင်းရှိ သင့်တော်သော တခြားမြို့နယ်များကိုလည်း လေ့လာထားပါသည်။

ဇယား- ၁။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုဆောင်ရွက်သည့် နေရာများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး	မြို့နယ်
ဧရာဝတီ	ဖျာပုံ
	ပုသိမ်
ချင်း	ဟားခါး
	ထန်တလန်
တနင်္သာရီ	ထားဝယ်
	လောင်းလုံ
ရန်ကုန်	တွံတေး
	ကွမ်းခြံကုန်း

သင့်လျော်သော အစီရင်ခံစာများ၊ ဆောင်းပါးစာတမ်းများ၊ ဥပဒေများနှင့် အစိုးရစာရွက်စာတမ်းများကိုလေ့လာသော အစီရင်ခံစာ/ စာတမ်းသုံးသပ်မှုကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရန်ပုံငွေခွဲဝေချထားပေးမှုနှင့် သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာနမှအဓိကရယူပြီး လိုအပ်ပါက ကျန်ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှလည်း ရယူခဲ့ပါသည်။

အပိုင်းနှစ် - အခြားနိုင်ငံများရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း

အစဉ်အလာအားဖြင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကြီးမားသောအစိုးရများတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေထောက်ပံ့မှုများသည် ဗဟိုကရေစီအလွှာ အဆင့်ဆင့်ကိုဖြတ်သန်းပြီး ဒေသန္တရအစိုးရများထံသို့ရောက်ရှိရန်အတွက် အချိန်များစွာယူရလေ့ရှိသည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ ဆိုသည်မှာ ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုထံသို့တိုက်ရိုက်ပေးအပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေထောက်ပံ့မှုများဖြစ်ပြီး ရန်ပုံငွေလွှဲ ပြောင်းပေးရာတွင် ပိုမိုလျင်မြန်ပြီးတိုက်ရိုက်ကျသော နည်းလမ်းကိုအသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။

'အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် KDP အစီအစဉ်ကြောင့် ပမာဏများပြားသောဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို အမျိုးသားအဆင့်မှ ဒေသန္တရအဆင့် သို့ အလျင်အမြန်တိုက်ရိုက်လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခြင်းသည် ၁၉၉၇- ၉၈ တွင် ထိုအစီအစဉ်ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းပင်ဖြစ်သည်။ အရှေ့အာရှဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်းဖြစ်သော ကာလများအတွင်း၌ပင် KDP သည် ကျန် ဌာန ဆိုင်ရာ စီမံချက်များဖြစ်သော စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးစီမံချက်များနှင့်ယှဉ်လျှင် ရန်ပုံငွေစီးဆင်းမှုကို ပျမ်းမျှနှစ်ဆခန့် ပိုမို လျင်မြန်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်'⁸

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုပေးသောအားဖြင့် တံတားအငယ်စားများနှင့်ရွာချင်းဆက်လမ်းများကဲ့သို့သော အရွယ်အစား သေးငယ်သည့် ရပ်ရွာအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန်အတွက် အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ရေရှုတ်မြောင်းနှင့် ရေပေးဝေရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း အတွေ့ရများသော စီမံချက်များဖြစ်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုး ရေးရန်ပုံငွေများသည် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍ အလိုက်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ Education Quality Improvement Project (EQIP) စီမံချက်သည် စာသင်ကျောင်း cluster ရပ်ရွာလူထုထံသို့ ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေများတိုက်ရိုက်ပေးအပ်လေ့ရှိသည်။⁹ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် အိန္ဒိယတို့ကဲ့သို့သောနိုင်ငံများတွင်မူ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် အစိုးရဘတ်ဂျက်၏ ပမာဏ ကြီးကြီးမားမားကို ရယူထားကြခြင်းများရှိသည်။ ထိုသို့ ပမာဏများပြားခြင်းသည် ဒေသန္တရစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဒေသန္တရအစိုးရများကို ရန်ပုံငွေအများ အပြားချထားပေးသည့် အချက်ကိုလည်း ထင်ဟပ်လျက်ရှိသည်။¹⁰

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဆီလျော်စွာအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်ပါက အဆင့်မြင့်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ အတွက်အသေးစိတ်စီမံခန့်ခွဲရသည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကိုလျော့ချပေးနိုင်ပြီး တပြိုင်နက်တည်းတွင် ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ဒေသခံ လူထုအတွက်မူ ရန်ပုံငွေများကိုမည်သို့စီမံခန့်ခွဲရသည်ကို လက်တွေ့ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် စွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးရာ ရောက်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းရန်ပုံငွေများကို အမျိုးသားအဆင့် ကဏ္ဍစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများနေရာတွင် အစားထိုးနိုင်သည်ဟူ၍ တော့ မရှုမြင်အပ်ပေ။ စီမံချက်အကြီးစားများကို ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများမှတစ်ဆင့် ဆက်လက်ရန်ပုံငွေချထားပေးပြီး စီမံဆောင်ရွက်စေရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်သော အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများကို စွမ်းဆောင်ရည်နိမ့်လာစေမည်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားအဆင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများမှာလည်း ဖြစ်လာရန်အကြောင်းမရှိ တော့ပေ။ ထိုသို့ စီမံချက်ကြီးများကို ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့်အစားထိုးခြင်းအားဖြင့် ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ဒေသခံပြည် သူလူထုမှာလည်း ၎င်းတို့၏နည်းပညာစွမ်းဆောင်ရည်အဆင့်နှင့်လက်လှမ်းမမီနိုင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်နေရပြီး မနိုင်ဝန် ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများတွင် ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်မည့် ရန်ပုံငွေအရွယ်အစားနှင့် နည်းပညာခက်ခဲခွဲဝေထွေးမှုပမာဏသာရှိစေရန် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော စံသတ်မှတ်ချက်များ ပြဌာန်းထားရှိဖို့လိုအပ်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များကို အရွယ်အစားသေးငယ်ပြီး လွယ်ကူရိုးရှင်းအောင်သတ်မှတ် ပေးထားခြင်းဖြင့် ဒေသခံလူထုအတွက်လည်း ဆန္ဒအလျောက် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းနှင့် လုပ်အားပေးကူညီခြင်းနည်းများဖြင့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေစေ့၊ ရုပ်ဝတ္ထု၊ လုပ်အားအခြေစေ့ စီမံချက်တွင် ထိထိရောက်ရောက်ထည့်ဝင်နိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့စီမံထားရှိခြင်း သည် ရပ်ရွာလူထု၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကိုမြှင့်တင်ပေးပြီး အဂတိလိုက်စားမှုအလားအလာများကိုလည်း လျော့ချပေးသွားနိုင်သည်။ အလားတူပင် ရန်ပုံငွေကို စီမံချက်အများအပြားအတွက် ခွဲဝေသုံးစွဲပြီး ထိရောက်မှုကိုလည်း ကျယ်ပြန့်စေမည်ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ လည်ပတ်လုပ်ကိုင်ခြင်း၏အဓိကအကြောင်းမှာ ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့်ဒေသခံလူထုသည် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်လျှင် ဗဟိုအစိုးရထက်ပို၍ သိနားလည်ဆီလျော်မှုရှိသည်ဟု ကြိုတင်ယူဆထားသောကြောင့်

⁸ ဝမ် အက်(စ်) ဂျီ (၂၀၀၅)၊ ရန်ရွာအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဖြေလျှော့ခြင်း တာဝန်ခံမှု နှင့် စိန်ခေါ်မှု
⁹ Ibid
¹⁰ အလွတ်သဘောဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု Susan Wong၊ ရန်ရွာအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေး CDD ကျွမ်းကျင်သူ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ဩဂုတ်၊ ၂၀၁၅

ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ဒေသခံကော်မတီများကို ရန်ပုံငွေများမည်သို့သုံးစွဲမည်ကို ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို 'ဆုံးဖြတ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ' ရန်ပုံငွေများဟုလည်း ညွှန်းဆိုခေါ်ဝေါ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုရန်ပုံငွေများသည် သမိုင်းအစဉ်အလာအားဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများတွင် ဗဟိုဦးစီးချုပ်ကိုင်မှုအလွန်များပြီး ဒေသလိုအပ်ချက်ကို ကောင်းစွာတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမပြုနိုင်ခဲ့သည့် နိုင်ငံများတွင် အောင်မြင်ရန်အလားအလာကောင်းသည်။ အလားတူပင် ပဋိပက္ခလွန်ဒေသများတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေချထားပေးရာ၌လည်း ထိရောက်သောစနစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သိသာသောခြွင်းချက်တစ်ခုမှာ ထိုအခြေအနေတွင် ရန်ပုံငွေများ၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု အနည်းနှင့်အများ ထိခိုက်သည်ဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။¹¹

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အစိုးရရန်ပုံငွေမလုံလောက်မှုအခြေဖြစ်လေ့ရှိရာ တစ်နိုင်ငံချင်းအလှူရှင်များနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများက ယင်းအစိုးရများအား ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေချထားပေးနိုင်ရန် သီးသန့်အထူးလွှဲပြောင်းပေးငွေများနှင့် ချေးငွေများကို ထုတ်ပေးလေ့ရှိသည်။ ငွေလုံးငွေရင်းလွှဲပြောင်းငွေများသည် များသောအားဖြင့် စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်း၊ ပွင်းလင်းမြင်သာမှုနှင့် ပြန်လည်အစီရင်ခံခြင်းတို့တွင် လိုက်နာရမည့် ကြိုတင် သတ်မှတ်ပြဌာန်းချက်များကို တပါတည်းထည့်သွင်းထားလေ့ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မကြာသေးမီက စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (အပိုင်း ၄-၅ တွင်ဆွေးနွေးထား) မှာ အလားတူကိစ္စမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ရန်ပုံငွေပေးအပ်မှုတွင် တစ်ခါတရံနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရများကလည်း ကိုယ်ပိုင်ဘဏ္ဍာငွေမှ ပူးတွဲကျခံစေရန် ပြဌာန်းလေ့ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ရန်ပုံငွေတည်ထောင်သည့် သက်တမ်းတစ်ခုသို့ရောက်ရှိပြီး အောင်မြင်မှုအချို့ လည်းရရှိလာသော အခြေအနေမျိုးတွင် ထိုသို့သတ်မှတ်လေ့ရှိသည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် အခြားရန်ပုံငွေအမျိုးအစားများကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းနိုင်ခြင်းသည် ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက် စုစုပေါင်း အသားတင်အကျိုးသက်ရောက်မှုကောင်းများကို ရရှိစေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေတစ်ခုသည် သက်ဆိုင်ရာရပ်ရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်သောစနစ်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပြီး ကိုယ်တိုင်ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့နိုင်သည့် တိုင်အောင် အခြားရန်ပုံငွေတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ ရန်ပုံငွေများဖြင့် သက်တမ်းအိုမင်းလာသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ဖြင့် အခြားစီမံချက်များကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းစသည်တို့ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအစိုးရဘတ်ဂျက် များသည် Community Driven Development Fund ရန်ပုံငွေဖြင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စီမံချက်များမှ နှစ်စဉ်ပုံမှန်ကုန်ကျစရိတ်များ ကို ကျခံပေးလေ့ရှိသည်။¹²

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ကို တိုက်ရိုက်ဖြည့်ဆည်းပေးသောစီမံချက်များကိုလည်း ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့နိုင်သည်။ ယင်းသည်အယူအဆအားဖြင့် လက်ခံဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်မူ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရနိုင်သည်။ ဒေသန္တရအစိုးရများသို့ ရန်ပုံငွေတိုက်ရိုက်ချပေးရုံနှင့် တာဝန်ခံယူမှုနှင့် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ကို ဝန်ဆောင်ဖြည့်ဆည်းပေးမှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ လက်တွေ့တွင်လည်း ဒေသန္တရအဆင့်သို့ မဟာဏကြီးမားသော ရန်ပုံ ငွေများလွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းသည် ဒေသခံအာဏာရှိသူများ၏လက်ထဲသို့အလွယ်တကူကျရောက်သွားနိုင်ပြီး ဒေသတွင်း ရှိနှင့်နေပြီးသော အာဏာမညီမျှမှုကို ပိုမိုဆိုးဝါးသွားစေနိုင်သည်။¹³

ဒေသခံအာဏာလက်ဝယ်ရှိသူများ၏ အလွယ်တကူသိမ်းပိုက်ရယူခြင်းမှကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ရပ်ရွာလူထု၏ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုမှုပါဝင်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုစောင့်ကြပ်မှုကို ရပ်ရွာကောင်စီပုံစံမျိုးဖြင့်လည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ကောင်စီ၏ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အာဏာတို့မှာ နိုင်ငံကိုလိုက်၍ပြားခြားနားသွားနိုင်သော်လည်း ယေဘုယျဆူဆူချက်မှာ သင့်လျော်စွာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသောကောင်စီသည် ရပ်ရွာလူထု၏အကျိုးစီးပွားအတွက် ရန်ပုံငွေများသုံးစွဲစေရန် အာမခံပေးနိုင်လိမ့်မည် ဟူ၍ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်ကောင်းများအရ ထိုသို့သောကောင်စီမျိုးကို ပွင်းလင်းမြင်သာပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အသိပေးထားသော ရွေးကောက်ပွဲမျိုးဖြင့် ရပ်ရွာလူထုကရွေးချယ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး အစိုးရခန့်မဟုတ်စေရဟုဆိုသည်။ စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းစသော ကိစ္စရပ်များကို ရပ်ရွာလူထုနားလည်သဘောပေါက်မှုဖြင့်မားမိကလည်း ရပ်ရွာအကျိုးကိုထင်ဟပ်သော ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုများကို ဖြစ်စေသည်။ အစိုးရ

¹¹ အစိုးရနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များကြား ပဋိပက္ခမပြေသက်သောနေရာများတွင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို အသုံးပြုရန် မသင့်လျော်ပါ။ အသုံးပြုခွင့်လျှင် အစိုးရ၏ လွှမ်းမိုးမှုဖြင့်မားလာပြီး အနာဂတ်တွင် ထိုနေရာများတွင် ပဋိပက္ခများပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။
¹² ဝမ် အက်(စ်) ဂျီ (၂၀၀၅)၊ ရပ်ရွာအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး- ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုဖြေလျှော့ခြင်း၊ တာဝန်ခံမှု နှင့် စိန်ခေါ်မှု
¹³ Ibid

မဟုတ်သောအဖွဲ့များနှင့် အရပ်ဘက်စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့များက ယင်းကိစ္စများတွင် အရေးပါသောကဏ္ဍများမှ တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ကောင်စီ၏ဆောင်ရွက်ချက်များကို လူတစ်ဦးချင်းကကန့်ကွက်တိုင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် ရှင်းလင်းတိကျစွာ သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားသော နှစ်နာမူတိုင်ကြားဖြေရှင်းသည့် စနစ်တစ်ရပ်လည်း ရှိဖို့လိုအပ်သည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုကကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နားလည်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းတို့သည် ရန်ပုံငွေများကြောင့်တိုက်ရိုက်ရသော ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်ထက်ပိုသည့် တန်ဖိုးများကိုလည်း ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစိုးရအကြားယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းအချက်သည် အထူးသဖြင့် ပဋိပက္ခလွန်ဒေသများတွင် ပိုမိုအရေးကြီးသည်။ ထိုဒေသများတွင် များသောအားဖြင့် အစိုးရကိုတာဝန်သိတတ်သော ဝန်ဆောင်မှုပေးသူအဖြစ်မမြင်ကြပဲ ပြင်ပမှဝင်ရောက်ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်သူများအဖြစ်သာ ရှုမြင်လေ့ရှိရသော အစဉ်အလာရှိနေတတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများဆိုသည်မှာ ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုထံသို့တိုက်ရိုက်ပေးအပ်သော ဘဏ္ဍာငွေများဖြစ်သည်ဆိုသည်ကို အမြဲအမှတ်ရနေရန်လိုအပ်သည်။ ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်းသည် ပါဝါချိန်ခွင်လျှောက်လည်း ပြောင်းလဲသွားစေသည်။ ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည် ယင်းအခွင့်အာဏာကိုရရှိသော မည်သူ့ကိုမဆို တန်ဖိုးအာဏာတိုးပွားလာစေရန် ပြုလုပ်ပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လူထုနှင့် ဒေသအာဏာပိုင်များသည် ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိမှသာ ၎င်းတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး အမှန်တကယ် အာဏာရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာအဆုံးအဖြတ်သည် အထက်အဆင့်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများတွင်သာရှိနေပါက နောက်ဆုံးရွေးချယ်ထားသော စီမံချက်များသည် ဒေသလိုအပ်ချက်နှင့် အံဝင်ဝင်ကျဖြစ်/မဖြစ်ကို တပ်အပ်မပြောနိုင်တော့ပဲ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ အလားအလာကောင်းများကိုလည်း အပြည့်အဝရရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပေ။

၂.၁။ အခြားနိုင်ငံများရှိ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအမျိုးအစားတစ်ခုပင်ဖြစ်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သက်ဆိုင်ရာဒေသရှိ ပြည်သူလူထုလိုအပ်ချက်များကိုဖော်ထုတ်ကာ ရန်ပုံငွေချထားပေးမှုကို ထိန်းချုပ်ညွှန်ကြားသော ရန်ပုံငွေအမျိုးအစားဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် ဖိလစ်ပိုင်၊ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတို့တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်စာရင်းအရ နိုင်ငံပေါင်း ၂၃ နိုင်ငံတို့တွင်ကျင့်သုံးနေကြောင်းတွေ့ရသည်။¹⁴ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေပေါ်ပေါက်ရခြင်းအကြောင်းမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် သက်ဆိုင်ရာမဲဆန္ဒနယ်ဒေသ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးပြဿနာများကိုသိနားလည်ပြီး ထိုပြဿနာများကိုဖြေရှင်းရန်အတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုထိထိရောက်ရောက်သုံးစွဲနိုင်ရန် လမ်းညွှန်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဟု ယူဆ၍ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုရန်ပုံငွေများကြောင့် အငြင်းပွားမှုများအများအပြားပေါ်ပေါက်ရသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ပတ်သက်သည့် သုတေသနအများအပြားကလည်း ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်၍ အဆိုးဘက်မှကောက်ချက်ချမှုများပိုများနေသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုရန်ပုံငွေသည် နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး လွှဲမားသောမက်လုံးများကိုဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း အဓိကထောက်ပြကြသည်။ ဒီမိုကရေစီအစိုးရစနစ်တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဥပဒေများကိုရေးဆွဲပြဌာန်းကြပြီး အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းက ထိုရေးဆွဲထားသော ဥပဒေများကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရသည်။ ထို့ကြောင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်စီမံစေခြင်းအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီအစိုးရစနစ်အတွင်း ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို ဥပဒေပြုရေးမှ အုပ်ချုပ်ရေးသို့ ကူးပြောင်းစေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဥပဒေပြုရေးအာဏာနှင့် ဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်ရေးအာဏာ နှစ်မျိုးစလုံးကျင့်သုံးခွင့်ရစေခြင်းကြောင့် အစိုးရစနစ်အတွင်းပါဝါချိန်ခွင်လျှောက် ပြည်သူလူထုအဖွဲ့အစည်းဘက်သို့ပို၍တိမ်းညွှတ်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးလိုက်သလိုဖြစ်စေသည်။ အလားတူပင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလည်း အပြုအမူ၏အကျိုးဆက်အပေါ်တာဝန်မဲ့မှု (moral hazard) ဖြစ်စေပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို သုံး၍ မဲဝယ်ခြင်းများဖြစ်လာနိုင်စေသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အကျိုးစီးပွားအခြေခံအုပ်စုဖွဲ့သော အဖျက်သဘောဆောင်သည့် နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုများထွန်းကားလာစေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအစဉ်အလာဆိုးသည် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို ၁၉၉၀ ကတည်းကစတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် အမြစ်တွယ်နေခဲ့သည်။ စာနယ်ဇင်းများတင်ပြမှုများအရ ဖိလစ်ပိုင်မဲဆန္ဒနယ်များသည် လွှတ်တော်အမတ်၏အရည်အသွေးကိုအကဲခတ်ရာ၌ ဥပဒေပြုရေးတွင် မည်မျှစွမ်းဆောင်နိုင်သည်ကိုမကြည့်ပဲ မိမိတို့ မဲဆန္ဒနယ်သို့ ရန်ပုံငွေမည်မျှများများ သယ်ဆောင်လာနိုင်သည်ကိုကြည့်၍ အကဲခတ်ကြကြောင်းသိရသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင်လည်း မဲဆန္ဒနယ်

¹⁴ Van Zyle (2010). *What's Wrong with Constituency Development Funds?*

ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဖြစ်သော India's Member of Parliament Local Area Development Scheme (MPLADS) တွင်စနစ်တကျရေး ဆွဲထားသောလမ်းညွှန်ချက်များကို လျှစ်လျူရှု၍ဆောင်ရွက်ကြသည်မှာ အစဉ်အလာလိုဖြစ်နေသည်။¹⁵ ၂၀၁၁- ၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ် အတွက် ယင်းရန်ပုံငွေအစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ စာရင်းစစ်ဆေးရာတွင် ဘဏ္ဍာရေးစာရင်းဇယားများမရှိခြင်း၊ ခွင့်ပြု၍မရသော စီမံချက်များ ဖြစ်သည့် ဘာသာရေးအဆောက်အဦများ၊ စီးပွားရေးနှင့် လူနေအိမ်များစသည့် စီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေကိုသုံးစွဲခြင်းများကို အများအပြားတွေ့ရှိရသည်။ အလားတူပင် MPLADS လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် သွေဖယ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေချထားပေးရန်အကျိုးမဝင်သော အကျိုးစီးပွားတူအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အတွက်ရန်ပုံငွေများ ချထားပေးခဲ့ကြောင်းလည်း ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိရသည်။¹⁶

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို နိုင်ငံရေးအကျိုးစီးပွားအလိုငှာ အသုံးပြုခြင်းသည် နိုင်ငံအများအပြားရှိ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ၏ ပမာဏအလျင်အမြန်တိုးတက်များပြားလာခြင်း၏ အဓိကမောင်းနှင်အားပင်ဖြစ်သည်။¹⁷ ၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၁၀ ကြားတွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၌ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးချင်းအတွက်ချထားပေးသော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေမှာ ခြောက်ဆယ်ဆယ် တိုးတက်များပြားလာခဲ့သည်။¹⁸ အလားတူပင် ၂၀၀၆ မှ ၂၀၁၂ ကြားခြောက်နှစ်တာကာလအတွင်း ဇမ်ဘီယာနိုင်ငံရှိ လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးချင်းစီအတွက် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေချထားပေးမှုမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃,၀၀၀ မှ ၁၈၅,၁၈၅ အထိမြင့်တက်ခဲ့သည်။¹⁹ အချို့သော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို အစိုးရဝင်ငွေ၏ရာခိုင်နှုန်းတစ်ခုအဖြစ် ပုံသေ သတ်မှတ်ထားသဖြင့် အစိုးရဝင်ငွေတိုးလာသည်နှင့်အမျှ အချိုးကျလိုက်ပါတိုးတက်သွားခြင်းမျိုးလည်းရှိသည်။ ဥပမာ ကင်ညာနိုင်ငံတွင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို စုစုပေါင်းအစိုးရဝင်ငွေ၏ ၂.၅% သတ်မှတ်ထား သဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်အရောက်တွင် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှရန်ပုံငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၂၄,၀၀၀ သို့ရောက်ရှိခဲ့သည်။²⁰ အလားတူပင် အချို့သောနိုင်ငံများ၌ ရွေးကောက်ပွဲရာသီကာလနှင့်တိုက်ဆိုင်ပြီး မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုမြင့်မားစွာတိုးတက်သုံးစွဲ နေကြရာ နိုင်ငံရေးအရ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုမွေးမှုများဖြစ်နေကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်သည်။

*"MPLADS အစီအစဉ်၏အသုံးစရိတ်များသည် ရွေးကောက်ပွဲနီးကပ်သောကာလများတွင် သိသိသာသာ မြင့်တက်လာလေ့ရှိပြီး ကြားကာလများတွင် ထိုရန်ပုံငွေများကို တဖြည်းဖြည်းချင်း စုဆောင်းထားရှိ ကြကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိရသည်။"*²¹

- MPLADS Financial Audit 2010-11

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေပမာဏတိုးတက်များပြားသည်နှင့်အမျှ ထိုရန်ပုံငွေများကိုစီမံခန့်ခွဲရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များပေး ရသောအချိန်မှာလည်း ပိုမိုများပြားလာပြီး ဥပဒေပြုရေး၏အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်များဖြစ်သော လွှတ်တော်အတွင်း အခြေအတင် ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဥပဒေကြမ်းများရေးဆွဲခြင်းစသည်တို့ကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်တော့မည်မဟုတ်ချေ။²² ထို့အပြင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများသည် ပမာဏကြီးမားလာပြီးနောက်တွင် ပြန်လည်လျှော့ချရန် နိုင်ငံရေးအရ အလွန်ခက်ခဲတတ်ပြီး ပြန်လည်လျှော့ချပါကလည်း ထိုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၏ လူကြိုက်များမှု သေချာပေါက်ထိခိုက်မည် ဖြစ်သည်။ ပမာဏ ကြီးမားသော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ရေရှည်တွင် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၏ စွမ်းရည်ကိုဆုတ်ယုတ် ကျဆင်းစေသော အကျိုးသက် ရောက်မှုလည်း ရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေမှတစ်ဆင့်ချပေးခြင်းသည် ဝန်ကြီးဌာနရန်ပုံငွေများကို လျော့ပါးသွားစေပြီး ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများပေးအပ်ရာတွင် ထိရောက်သောစနစ်များကိုဖော်ထုတ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် စွမ်းရည်ကိုလည်း လျော့ကျထိခိုက်စေသည်။

အကယ်၍ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေထားရှိမည်ဆိုပါက မဲဝယ်ခြင်းကိုအားပေးစေမည့်အချက်များကို လျော့ပါး အောင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် စီမံချက်များရွေးချယ်ရာ၌ ရပ်ရွာလူထုကောင်စီများကို ပါဝင်စေခြင်းအားဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဖြစ်နိုင်ပါက စီမံချက်များအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းတို့တွင်

¹⁵ Chua and Cruz (2004). Pork is Political, not a Developmental Tool.
¹⁶ Member of Parliament Local Area Development Scheme (2011). MPLADS (2011). *Performance Audit of MPLADS. Report No. 31 of 2010-11.*
¹⁷ Van Zyles (2010). *What's Wrong with Constituency Development Funds.*
¹⁸ Ibid
¹⁹ Economics Association of Zambia (2011). Impact of the Constituency Development Fund in Zambia
²⁰ Auya and Oino. (2013). The Role of Constituency Development Fund in Rural Development: Experiences from North Mugarango Constituency, Kenya.
²¹ Member of Parliament Local Area Development Scheme (2011). Performance Audit of MPLADS. Report No. 31 of 201011.
²² van Zyl (2010). What is Wrong with the Constituency Development Funds?

အဖွဲ့အစည်းအသစ်များအပြင်ဖွဲ့စည်းမည့်အစား လက်ရှိရှိပြီးသားအစိုးရဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက် စေသင့်သည်။ အခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနည်းတူ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည်လည်း စာရင်းစစ်ဆေးနိုင် သော ငွေစာရင်းစည်းမျဉ်းများထားရှိခြင်း၊ ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အထောက်အထားများကို ပြည်သူများအလွယ်တကူ စစ် ဆေးကြည့်ရှုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်တို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။²³ ထို့အပြင် ရန်ပုံငွေငွေစာရင်းကို လွှတ်တော် အမတ် လက်ထဲတွင်ထားရှိပဲ သက်ဆိုင်ရာအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏လက်ထဲတွင် ထားရှိခြင်းကလည်း အလေ့အကျင့်ကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။²⁴ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ပမာဏကြီးမားလာခြင်းမရှိအောင်ဆောင်ရွက် သင့်သည်။ အကောင်းဆုံးအခြေအနေတွင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ပမာဏသေးငယ်ပြီး သီးသန့်ရည်ရွယ်ချက်များ ရှိသော ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို အားပေးမြှင့်တင်နိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုကွက်လပ်များအလျင်အမြန်ဖြည့်သည့်လုပ်ငန်းများဖြစ်နိုင်ပြီး၊ အဆိုးဆုံး အခြေအနေတွင် နိုင်ငံရေးအရအကျိုးစီးပွားအုပ်စုမွေးခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ရန်ပုံငွေဖူလုံမှုများကို ထိခိုက်ခြင်းများဖြစ်လာနိုင်သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များမှတစ်ဆင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချနိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူး ကို အစိုးရစနစ်အတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးကိုခွဲခြားထားရန်လိုအပ်သည့် ရေရှည်လိုအပ်ချက်နှင့် ချိန်ထိုးပြီး ချင့်ချိန်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။

²³ CPA-SUNY (2011). *Principles and Guidelines for Constituency Development Funds.*

²⁴ Ibid.

အပိုင်းသုံး - မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ သမိုင်းကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအသစ်များစတင်ဆောင်ရွက်ပြီး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအသစ်များကိုစတင် အကောင်အထည်ဖော်လာနေသောအချိန်တွင် အခြားနိုင်ငံများ၏အတွေ့အကြုံများအပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံများကိုပါ ပြန်ပြောင်းသုံးသပ်ရန်လိုအပ်လာသည်။ အမှန်စင်စစ် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက်အသစ်အဆန်း တော့မဟုတ်ပါ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကဲ့သို့သော အစောပိုင်းကာလများကပင် တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရသည် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၏ ရည်ရွယ်ချက်သုံးရပ်မှာ- (၁) ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှု စီးပွားအဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ရန်၊ (၂) ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင် လူထု၏ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် ထည့်ဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် နှင့် (၃) ပြည်သူများအားမိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အနာဂတ်များဖန်တီးရာတွင် ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူနိုင်မှုကို ဖန်တီးပေးရန် တို့ဖြစ်သည်။ ထို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို ကနဦးတွင် လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီက စတင် အကောင်အထည်ဖော်ပြီး၊ ၁၉၇၄ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြဌာန်းပြီးနောက်တွင် ပြည်သူ့ကောင်စီနှင့် အစားထိုးခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ကောင်စီများကို ရပ်ရွာလူထုက ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အဆင့်များတွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေအပါအဝင် ဒေသဆိုင်ရာစီမံချက်များကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ် သည်။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ၏စီမံခန့်ခွဲမှုသည် အောက်ခြေမှစတင်သော ပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်စမ်းသပ်ကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများတွင် ရည်မှန်းချက်များကိုကောင်းစွာပေါက်ရောက်အောင်မြင်စေရန်အတွက် လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် လူထုနှင့် နီးနှော ဖလှယ်ခြင်းများကို မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟူသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြဌာန်းထားရှိသည်။ ထိုစဉ်က ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် ထည့်ဝင်ဆောင်ရွက်မှုမှာ မလုပ်မနေရသဘောမျိုးဖြစ်နေသဖြင့် ထိုစီမံချက်များမှာ အငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်ခဲ့သည်။ စီမံချက်များအတွက် လူထုနီးနှောဖလှယ်ပွဲများကို ကျင်းပခဲ့သော်လည်း စီမံချက်များတွင်လုပ်အားပေးရန် တစ်အိမ်ထောင်လျှင်တစ်ဦးကျ မဖြစ်မနေထည့်ဝင်ကြရသည်။ လက်ရှိ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ စီမံချက်များတွင် ပြည်သူလူထုက လုပ်အားနှင့် အခြားအရင်းအမြစ်များထည့်ဝင်ကြရသော်လည်း မပါမနေရ မဟုတ်ပဲ မိမိတို့၏ သဘောဆန္ဒအရသာဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် မည်သို့ပါဝင်ထည့်ဝင်ကြမည်ကို ရပ်ရွာလူထုနှင့် ရပ်ရွာ ခေါင်းဆောင်များနီးနှောဖလှယ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိသည်။

မူရင်း ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များကို ကော်မတီများနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ပေါင်းများစွာကစီမံခန့်ခွဲခဲ့ကြသည်။ ယင်းတို့ အထဲတွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် စောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ၊ ပြည်နယ်/တိုင်း²⁵ ပြည်သူ့ကောင်စီလုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ မြို့နယ် နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုပြည်သူ့ကောင်စီလုပ်ငန်းအဖွဲ့များလည်း ပါဝင်သည်။ လိုအပ်ချက်ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်းကို ကျေးရွာအဆင့် တွင် စတင်ပြီး လူထုလိုအပ်ချက်များကို ရပ်ရွာလူထုနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကာစာရင်းပြုစုသည်။ ထိုစာရင်းကို အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၏ စီမံချက်များနှင့် ထပ်နေခြင်းရှိ/မရှိစစ်ဆေးရန်အတွက် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီလုပ်ငန်းအဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြသည်။ မြို့နယ်မှ စီမံချက်များအတွက် ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းခြေများကိုစုပေါင်းပြီး လုပ်ငန်းထပ်နေခြင်းရှိ/မရှိ အပြီးသတ်စစ်ဆေးရန် ပြည်နယ်/တိုင်း အဆင့်သို့ဆက်လက်တင်ပြသည်။ စီမံချက်များကိုရွေးချယ်ရာတွင် အောက်ပါ စံသတ်မှတ်ချက်များအတိုင်းရွေးချယ်သည်။

- (၁) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူပြုမည့်စီမံချက်များ
- (၂) လူမှုဖွံ့ဖြိုးမှုကို အထောက်အကူပြုမည့်စီမံချက်များ
- (၃) သတ်မှတ်ဘတ်ဂျက်ပမာဏထက်ကျော်လွန်ခြင်းမရှိသော စီမံချက်များ
- (၄) စည်းမျဉ်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကိုက်ညီသော စီမံချက်များ
- (၅) ဘဏ္ဍာနှစ်တစ်နှစ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် စီမံချက်များ

²⁵ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ စစ်အစိုးရလက်ထက်တွင် အသုံးပြုခဲ့သော ဝေါဟာရဖြစ်သည်။

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိအထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် စောင့်ကြည့်ရေး ကော်မတီ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်း ပြည်သူ့ကောင်စီလုပ်ငန်းအဖွဲ့တို့သို့ စီမံချက်များအကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး အစီရင်ခံ တင်ပြရသည်။

ရပ်ရွာလူထုထံမှ မည်သို့သောထည့်ဝင်မှုများကို လက်ခံရယူသင့်သည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး တိကျသော အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များမရှိ သော်လည်း စီမံချက်အဆိုပြုလွှာများတွင် ပြည်သူ့လူထုမှ ငွေနှင့် ပစ္စည်းထည့်ဝင်မှုများကိုထည့်သွင်းအဆိုပြုရသည်။ အကယ်၍ စီမံချက်များမဆောင်ရွက်ဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လူထုထည့်ဝင်မှုများပိုနေလျှင်သော်လည်းကောင်း ယင်းတို့ကို ပြန်လည် ပေးအပ်ရသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်တိုင်းတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ထဲထဲဝင်ဝင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။

အပိုင်းလေး - မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဓိက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် ၎င်းတို့ကို ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့သည့် စနစ်များ

၄.၁။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ	
ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အသုံးပြုပုံ	အသေးစားအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံချက်များ တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် 'အခြား ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်များ'
စီမံချက်/ကဏ္ဍဦးစားပေးမှုများ	(၁) ရေရရှိရေး (၂) ကျေးလက်ဒေသရှိ လမ်းတံတားများဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်း (၃) 'အခြားအဓိကကျသော လုပ်ငန်းရပ်များ'
ရန်ပုံငွေ စုစုပေါင်းပမာဏ	ကျပ် ၃၃ ဘီလီယံ
ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်	ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေ
အမြင့်ဆုံးစီမံချက်အရွယ်အစား	ကျပ်ငါးသန်း
သက်ဆိုင်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ	<ul style="list-style-type: none"> - ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ (အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၈၂/၂၀၁၃) - ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ (အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၈၆/၂၀၁၃) - ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၄) - ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၄၈/၂၀၁၄) - ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာကို ပြင်ဆင်သည့် ထုတ်ပြန်ချက် (အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၁၈/၂၀၁၄) - ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ (အမိန့်ကြော်ငြာ စာအမှတ် ၉၂/၂၀၁၄)
ပထဝီဒေသအလိုက် ခွဲဝေမှု	မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့နယ် ၃၃ မြို့နယ်အတွက် ကျပ်သန်း ၁၀၀ စီ
ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆုံးအဖြတ်	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်က မည်သည့်စီမံချက်များကို ရွေးချယ်သည်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်ဇကာတင်စီမံချက်စာရင်းတွင် စီမံချက်များ ထပ်မနေစေ ရန်အတွက် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီတို့က သုံးသပ်ပြီးလက်မှတ်ရေးထိုးပေးရန်လည်း လိုအပ်သည်။
တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်	စီမံချက်များကို များသောအားဖြင့် ရွာသားများကိုယ်တိုင်အကောင်အထည်ဖော်ကြသဖြင့် တင်ဒါခေါ်ရန်မလိုအပ်ပေ
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	လုပ်အားကို ကျေးရွာများမှရရှိသည်
အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု	စီမံချက်များကို ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီက အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီး မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီလက်အောက်ရှိ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီက ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသည်
ရန်ပုံငွေချထားပုံ	ဘတ်ဂျက်ကာလတစ်နှစ်ဖြစ်သည်။ စီမံချက်အဆိုပြုလွှာများကို ဩဂုတ်လတွင် တင်သွင်းပြီး လက်တွေ့အတွေ့အကြုံအရ ရန်ပုံငွေများကို ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ချထားပေးသည်။ စီမံချက် များကို မတ်လကုန်တွင် အပြီးဆောင်ရွက်ရသည်
စာရင်းစစ်အဖွဲ့အစည်း	မြို့နယ်စာရင်းစစ်နှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် 'စာရင်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့'

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၃- ၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်၌ စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။ 'အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၈၂/၂၀၁၃ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ' ကိုပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်စတင်ပြဌာန်းပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အတည်ပြုနိုင်ရန်ဆက်လက်ပေးပို့ခဲ့သည်။ ထိုဥပဒေကြမ်းကို သမ္မတက ဥပဒေပြုအဖွဲ့အစည်းအား အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအာဏာအပ်နှင်းထားသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်ဟုဆိုကာ လက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြုရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်လွှတ်တော်က အနည်းငယ်စီပြင်ပြောင်းလဲထားသော နောက်ထပ်မူကြမ်းနှစ်ခုကို ဆက်လက်ပေးပို့ခဲ့ပြီး

၎င်းတို့အနက်ဒုတိယမူကြမ်းကို သမ္မတကလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ဥပဒေအဖြစ်အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။²⁶ ပြင်ဆင်မှုအချို့ရှိခဲ့သော်လည်း ဥပဒေအဖြစ်အတည်ပြုခဲ့သည့်နောက်ဆုံးမူကြမ်းတွင်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များစွာချထားပေးသဖြင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမူကြမ်းကျင့်သူများ၏ ဝေဖန်မှုများစွာခံခဲ့ရသည်။ အသစ်ပြင်ဆင်ထားသော ဥပဒေကြမ်းကို ၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင်အတည်ပြုပြဌာန်းခဲ့ပြီး ယင်းတွင် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရာ၌ မြို့နယ်ကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုထည့်သွင်းထားသည်။ ထို့အပြင် ပြည်ထောင်စုငွေစာရင်းကော်မတီကိုလည်း ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်ထိန်းကွပ်မှု အခွင့်အရေးအချို့ထည့်သွင်းပြဌာန်းပေးခဲ့သည်။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၏အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အခြေခံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ရေးနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်အငယ်စားများကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးရန်ဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၏ စုစုပေါင်းပမာဏမှာ ကျပ်သန်း ၃၃၀ ဖြစ်ပြီး မြို့နယ် ၃၃၀ အား တစ်မြို့နယ်လျှင်ကျပ်သန်း ၁၀၀ နှုန်းဖြင့် အညီအမျှခွဲဝေချထားပေးသည်။ လက်ရှိဥပဒေအရ ရန်ပုံငွေများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာဗဟိုကော်မတီက စီမံခန့်ခွဲပြီး မြို့နယ်အဆင့်တွင် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီက စီမံခန့်ခွဲသည်။²⁷ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့အထဲမှတစ်ဦးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ အခြားအဖွဲ့ဝင်များမှာ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့မှ အမှုဆောင်အရာရှိများ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်အရာရှိတို့ပါဝင်သည်။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်မှာ စီမံချက်အဆိုပြုလွှာများ ပြင်ဆင်/စုဆောင်းခြင်းနှင့် ဇကာတင် အဆိုပြု လွှာများနှင့် စုစုပေါင်းဘတ်ဂျက်ကို ဗဟိုကော်မတီသို့ တင်သွင်းခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပဒေအရ မည်သည့်စီမံချက်ကိုရွေးချယ်ထောက်ပံ့မည်ကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကအပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်သည် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် မြို့နယ်ကော်မတီများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမည်ဟု ဖော်ပြထားပြီး²⁸ ယခုအစီရင်ခံစာ အပိုင်း- ၅ တွင်ဆွေးနွေးဖော်ပြမည့် လိုအပ်ချက်များစုဆောင်းရေးစနစ်အတိုင်း အဆိုပြုလွှာများကို ရွေးချယ်ပေးရသည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိဥပဒေက ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ကိုဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များထည့်သွင်းထားခြင်းမရှိချေ။ လက်တွေ့ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအရ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် တရားဝင်အလုပ်သဘောဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းများသည် မြို့နယ်ကော်မတီများ၏စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ်တွင် များစွာမီတည်နေကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ကာယကံရှင်များ၏ပြောကြားချက်များအရ ရေပေးဝေရေးစီမံချက်များနှင့် ကျေးလက် လမ်းတံတားလုပ်ငန်းများကို အဓိကဦးစားပေးသည်ဟု သိရသည်။ စီမံချက်ရွေးချယ်မှုဆိုင်ရာ အလုပ်သဘောစံသတ်မှတ်ချက်များ မရှိသဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ကိုယ်ပိုင်စံသတ်မှတ်ချက်များကို ရေးဆွဲကြသည်ဟုလည်း ဆိုသည်။

ရပ်ရွာမှာ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ ဘယ်လောက်ရှိမလဲဆိုတဲ့အပေါ်မူတည်ပြီး စီမံချက်တွေကို ဦးစားပေးရွေးတယ်။ တကယ်လို့ အကျိုး ခံစားခွင့်ရှိသူအများကြီးပါနေရင် ဒီစီမံချက်ကိုရွေးလိုက်တာပဲ။²⁹

အဆိုပြုလွှာများကို ဩဂုတ်လတွင်တင်သွင်းပြီး ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရန်ပုံငွေများရရှိသည်ဟု ကိုယ်စားလှယ်များကဆိုသည်။ ရန်ပုံငွေချထားပေးမှုမှာ အဘယ့်ကြောင့် ဤမျှကြာမြင့်ရသည်ကိုမူ ရှင်းလင်းစွာမသိရှိပေ။ စီမံချက်များအားလုံးကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘဏ္ဍာနှစ်ဖြစ်သော မတ်လ ၃၁ နောက်ဆုံးထားပြီး အပြီးဆောင်ရွက်ရသည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆုံးဖြတ်ခွင့်အာဏာကို ကိုင်ခွဲထားသော်လည်း စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိမနေပေ။ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များထဲတွင် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုနှင့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများမှ အမှုဆောင်အရာရှိများကသာ ရန်ပုံငွေကို ထုတ်ယူခွင့်ရှိသူများဖြစ်သည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သလို ရပ်ရွာလူထုကောင်စီအား ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုကိုတာဝန်ပေးအပ်ပါက ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာသော ရန်ပုံငွေစနစ်တစ်ခုဖြစ်လာနိုင်သည့်အပြင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ဘုံအားနည်းချက်အချို့မှ

²⁶ ဟိန်းမစ်(ရှိ)နစ်ဆင်နှင့် စင်ဒီဂျိုးလင်း(နီ)တို့၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း (ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် မူဝါဒလမ်းစဉ်တစ်ခုဆီသို့)

²⁷ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီသည် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ စီမံမှုအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ (သို့) မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးမှု အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီ နှင့် မရောထွေးစေလိုပါ။

²⁸ ကော်မတီ၏တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကို မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးမှုရန်ပုံငွေ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (ဂ) နှင့် (ည) တွင် ပြဌာန်းဖော်ပြထားသည်။

²⁹ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

လည်း ကြိုတင်ကာကွယ်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ လက်ရှိဥပဒေက ဗဟိုကော်မတီသည် စုစုပေါင်းဘတ်ဂျက်ကို ပြည်ထောင်စု ငွေစာရင်းကော်မတီထံ စာရင်းရှင်းတင်ပြရမည်ဟု ပြဌာန်းထားသည်။

ဥပဒေအရ ရန်ပုံငွေများလွှဲပြောင်းပေးပြီးသည်နှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီက အဓိကစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် စတင် ဆောင်ရွက်သည်။ ယင်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုအပြင် စီမံချက်များကို စီမံရေးနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်သည်။³⁰ လက်တွေ့တွင် နောက်ဆုံးလုပ်ငန်းရပ်နစ်ချက်ကို မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများ က အဓိကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြပြီး မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီက ၎င်းတို့၏ဆောင်ရွက်ချက်များကို ခြုံငုံကြီးကြပ် ကွပ်ကဲသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များ၏ အများဆုံးပမာဏမှာ ကျပ်ငွေငါးသန်းဖြစ်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ထိုစီမံချက်များသည် ပြင်ပလုပ်ငန်းရှင်များကိုတင်ဒါပေးစရာမလိုပဲ ရပ်ရွာလူထုကိုယ်တိုင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နိုင်လောက် အောင် အရွယ်ပမာဏသေးငယ်သော ရပ်ရွာအဆင့်စီမံချက်အသေးစားကလေးများဖြစ်ကြသည်။

မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီသည် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုကို ပုံမှန်အစီရင်ခံစာပုံစံဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီသို့ တင်သွင်းရသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် ကျေးရွာအုပ်စုတစ်ခုချင်းစီမှ စုစုပေါင်းစီမံချက်အရေအတွက် ဘတ်ဂျက်စုစုပေါင်းနှင့် အမှန်တကယ်ကုန်ကျစရိတ်တို့ကိုပါ တပါတည်းထည့်သွင်းဖော်ပြရသည်။ ပူးတွဲပါအနေနှင့် စီမံချက်အစီရင်ခံ စာနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းအထောက်အထား၊ ပြေစာများ၊ အသေးသုံးစရိတ်များအတွက် ငွေစာရင်းမှတ်တမ်း၊ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း များနှင့် အကယ်၍အကျိုးဝင်ပါက စာချုပ်စာတမ်းများစသည်တို့ကို ထည့်သွင်းတင်ပြရသည်။ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ သည်ဆောင်ရွက်ပြီးသော စီမံချက်တစ်ခုချင်းစီအတွက် လက်မှတ်ရေးထိုးရန်လိုအပ်ပြီး အစီရင်ခံစာ၏အဖုံးစာမျက်နှာတွင် စီမံချက်၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအခြေခံအချက်အလက်များကိုပါ ဖော်ပြရသည်။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဥပဒေအရ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်၏ ၃% ခန့်ကို ရုံးလုပ်ငန်းများအတွက် သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ပေးထားပြီး³¹ လက်တွေ့တွင်မူ ထိုသို့ရုံးစာရိတ်တောင်းခံခြင်းမျိုးမရှိကြပေ။³² ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးက မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၏ ၂% ကိုအခွန်အဖြစ်ပေးဆောင်ရသည်ဟု ဆိုကြသော်လည်း မည်သည့်အတွက်ကြောင့် အခွန် ပေးရသည်နှင့် ကောက်ခံရရှိသော အခွန်ငွေများကို မည်သို့အသုံးချသည်ကိုမူ ရှင်းလင်းစွာမသိရှိရပေ။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ကို ဘဏ္ဍာရေးအရစာရင်းစစ်ရန်တာဝန်သည် မြို့နယ်အဆင့်၌ မြို့နယ်စာရင်းစစ်တွင်တာဝန်ရှိပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာဗဟိုကော်မတီ၌ တာဝန်ရှိသည်။ အကယ်၍ စာရင်းစစ်အဖွဲ့တစ်ခုဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်သည်ဟုယူဆပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီတွင် ဖွဲ့စည်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာရပ်များနှင့် စဉ်းစားစရာများ

အခြားနိုင်ငံများရှိ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် နိုင်ငံရေးအကျိုးအမြတ်အတွက် အစိုးရရန်ပုံငွေများကို မတော်တရား သုံးစွဲမှုများ ဖြစ်စေပြီး နိုင်ငံရေးတွင် ကျဉ်းမြောင်းသောအုပ်စုအကျိုးစီးပွားကိုဦးတည်သည့် စိတ်ထားများကိုလည်းဖြစ်ပေါ်စေသည်ကို မကြာခင် တွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း အလားတူကိစ္စရပ်များဖြစ်ပွားနေသည်ဟူသော စွပ်စွဲပြောဆိုမှုများကြားသိနေ ရသည်။ ထို့ကြောင့်မြန်မာနိုင်ငံရှိ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို အဆိုပါဘေးအန္တရာယ်များမှ ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်စေရန် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားရေးသည် အရေးအကြီးဆုံးပင်ဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကိုဥပဒေဖြင့် ပြဌာန်းထားခြင်းက ထိုသို့ကာကွယ်နိုင်ရန်အလားအလာကောင်းစေသည်။ ထိုသို့ဥပဒေပြဌာန်းထားခြင်းကြောင့် အခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများဖြစ်သည့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုရှင်းလင်းပြတ်သားစေသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့ ခြင်း များကလည်း ပိုမိုမျှတပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသော ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်လာစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေစီမံချက်များတွင် အခြေခံဘဏ္ဍာရေးကိန်းဂဏန်းများကိုဖော်ပြပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးတာဝန်ခံစေရန်လိုအပ်ခြင်းကလည်း ပိုမို ပွင့်လင်းမြင်သာသော ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်စဉ်တွင် ရှေ့တစ်လှမ်းတိုးတက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် လက်ရှိဥပဒေသည် ရပ်ရွာလူထုလိုအပ်ချက်များစာရင်းပြုစုခြင်းနှင့် စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်လျှင် တိကျသောချာသောလမ်းညွှန်ချက်များဖော်ပြပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏

³⁰ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဥပဒေ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ်- ၉၊ မတ် ၁၂၊ ၂၀၁၄ မှတ်စု ၉ (c)
³¹ Ibid. Article 17 (b).
³² မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်းကို ရုံးသုံးပစ္စည်းများဝယ်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်ငွားရမ်းခြင်းများကို မြစ်ကြီးနားမြို့နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်တွင် တွေ့ရသည်။ (မေးမြန်းထားသူ- Anki Dellnas, UNDP ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးပညာရှင် ဇူလိုင် ၂၂၊ ၂၀၁၅)

ပုဂ္ဂိုလ်စွဲများနှင့် နိုင်ငံရေးဂုဏ်တရားများကို ကာကွယ်ထားနိုင်ခြင်းတော့မရှိပါ။ ထို့အပြင် စစ်မှန်သော ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် စီမံချက် များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြီးပြည့်စုံသော လူထုအသိပညာပေးမှုများကိုဆောင်ရွက်လိုပါက စီမံချက်ဒေသများတွင် ဆိုင်းဘုတ်များ စိုက်ထူခြင်းထက်ပိုသော အသိပညာပေးအစီစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။ မကြာသေးမီကပြုလုပ်ခဲ့သော လူထု သဘောထား စစ်တမ်းတစ်ရပ်တွင်³³ ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်ပြီး လူထုသိနားလည်မှုမှာ အလွန်နည်းပါးကြောင်းတွေ့ရှိရ သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

နောက်ဆုံးအနေနှင့် ဥပဒေသည် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအရွယ်အစားကို ကန့်သတ်ထားခြင်းမရှိပေ။ ရန်ပုံငွေအရွယ်အစား မှာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာဗဟိုကော်မတီ နှင့် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်တို့အကြားညှိနှိုင်းသတ်မှတ်မှုပေါ်မူတည်ပြီး နှစ်စဉ်အပြောင်းအလဲရှိနိုင်သည်။ လက်ရှိရန်ပုံငွေအရွယ်အစားဖြစ်သော မြို့နယ်တစ်ခုစီရန်ပုံငွေ သန်း ၁၀၀ ကျပ်မှာ အဘယ့်ကြောင့်သုံးနှစ်ဆက်တိုက်မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေသည်ကိုမူ ရှင်းလင်းစွာမသိရပေ။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို ပမာဏကြီးမားစွာမဖြစ်သွားစေရန်အတွက် အမြင့်ဆုံး ပမာဏကို သတ်မှတ်ပြီးကန့်သတ်ထားသင့်သည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ အတွေ့အကြုံများအရ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း အဆပေါင်းများစွာမြင့်တက်သွားခဲ့သော သက်သေသာကေများရှိခဲ့သည်။ အဓိကအကြောင်းမှာ နိုင်ငံရေးအရ ဝိုင်းဝန်းမှုအတွက် ရန်ပုံငွေကိုအလွဲသုံးနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို တိုးမြှင့်လိုက်ပြီးသည့်နောက်တွင် ပြန်လည်လျော့ချရန်မှာလည်း နိုင်ငံရေးအရ အလွန်ခက်ခဲသွားမည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိဥပဒေတွင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ပမာဏကို မြို့နယ်အရွယ်အစားနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအပေါ် မူတည်၍သတ်မှတ်ရမည်ဟု ပြဌာန်းထားသည်။ မြို့နယ်များ အတွက် မဲဆန္ဒနယ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများကို အတိုးအလျှော့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ပုံသေတသမတ်တည်းထားခြင်းထက်စာလျှင် သီအိုရီအရ ရန်ပုံငွေများကို ပိုမိုထိရောက်စွာသတ်မှတ်ချထားပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ရန်ပုံငွေ အတိုးအလျှော့လုပ်ခွင့်ပေးခြင်းသည် အခြားတစ်ဖက်၌ နိုင်ငံရေးအကျိုးစီးပွားကိုမျှော်ကိုးပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ရန်ပုံငွေပိုမိုရရှိစေရန် ညှိနှိုင်းခြင်းများ လည်းဖြစ်လာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို သေးငယ်သောပမာဏသာအကန့်အသတ်ဖြင့်ရရှိနေစေပြီး မြို့နယ်များအားလုံးတပြေးညီခွဲဝေပေးခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းအကြံပြုနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက် ဆက်နွယ်မှုမရှိသော ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကဲ့သို့ရန်ပုံငွေများကိုသာ 'ဖွံ့ဖြိုးမှုကွက်လပ်ကိုဖြည့်ဆည်းသော ရန်ပုံငွေ' များ အဖြစ် သုံးသင့်သည်။ စံသတ်မှတ်ထားသော ပုံသေနည်းအတိုင်း ဆင်းရဲသော မြို့နယ်များကို ရန်ပုံငွေပိုပေးခြင်းအားဖြင့် ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ပါသည်။

၄.၂။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ	
ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အသုံးပြုပုံ	ဦးစားပေးကဏ္ဍကြီး ၈ ခုနှင့်အညီ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်
စီမံချက်/ကဏ္ဍ ဦးစားပေးများ	သမ္မတဦးသိန်းစိန်က ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးကော်မတီသို့ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်ပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းတွင် ဦးစားပေးကဏ္ဍကြီး ၈ ခုကို ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ- (၁) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ (၂) မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် အသားထုတ်လုပ်ရေး၊ (၃) ကျေးလက် ကုန် ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းများ၊ (၄) အသေးစားငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းများ၊ (၅) ကျေးလက်သမဝါယမလုပ်ငန်းများ၊ (၆) ကျေးလက် လူမှု-စီးပွားကဏ္ဍ၊ (၇) ကျေးလက် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ၊ (၈) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
ရန်ပုံငွေစုစုပေါင်းပမာဏ	၂၀၁၃-၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်- ၁၆ ဘီလီယံ၊ ၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်- ၅၀ ဘီလီယံကျပ်
ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်	ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရန်ပုံငွေ
အမြင့်ဆုံးစီမံချက် ပမာဏ	မသတ်မှတ်ထား
သက်ဆိုင်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ	ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးကော်မတီသို့ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန် ပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်း
ပထဝီဒေသအလိုက် ခွဲဝေမှု	၂၀၁၃- ၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု ၁ ဘီလီယံကျပ်၊ ခြွင်းချက်- ချင်းပြည်နယ်အတွက် ၃ ဘီလီယံကျပ်

³³ Myanmar Egress (2013). Public Opinion Poll of Approved National Budget Bill for 2013/2014 FY

	၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု ၁ ဘီလီယံကျပ်၊ ခြွင်းချက်- ချင်းပြည်နယ်အတွက် ၅ ဘီလီယံ၊ ကချင်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် ၁၅ ဘီလီယံစီ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် ၄ ဘီလီယံကျပ်
ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆုံးအဖြတ်	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်သည် ရန်ပုံငွေချထားမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်ကို ပေးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင် မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ် စီမံခန့်ခွဲမှုထောက်ကူကော်မတီ၊ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့လည်း ပါဝင်လေ့ရှိသည်
တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်	တင်ဒါခေါ်ယူရန်အဓိကတာဝန်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းမှာ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနဖြစ်သော်လည်း တခါတရံ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	အဓိကအကောင်အထည်ဖော်သူများမှာ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီငယ်များဖြစ်ပြီး ရွာသူရွာသားများက တခါတရံ လုပ်အားဖြင့်ထည့်ဝင်လေ့ရှိသည်
အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု	အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက အဓိကတာဝန်ယူပြီး မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများနှင့်လည်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းသည်
ရန်ပုံငွေချထားပုံ	တစ်နှစ်၊ စီမံချက်ပြီးမြောက်မှုအထောက်အထားများပေါ်မူတည်ပြီး ရန်ပုံငွေအရစ်ကျချထားပေးသည်
စာရင်းစစ်အဖွဲ့အစည်း	မြို့နယ်စာရင်းစစ်

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို ၂၀၁၃- ၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး၊ ၂၀၁၁ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် သမ္မတပြောကြားခဲ့သော မိန့်ခွန်းပါ ဦးစားပေးကဏ္ဍကြီး ၈ ခုတို့အတွက် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးရန်ရည်ရွယ်တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် (အထက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထား)။ သို့ရာတွင် အားနည်းချက်တစ်ခုမှာ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် သင့်လျော်သော အင်စတီကျူးရှင်းဆိုင်ရာအခြေခံများမရှိခင်ကတည်းက ရန်ပုံငွေကိုစတင်ချထားအကောင်အထည်ဖော်နေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် မြို့နယ်ကော်မတီအသီးသီးတို့မှာ စတင်တည်ထောင်သည့်နေ့တည်ကာစပင်ရှိသေးပြီး ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့် စွမ်းရည်လည်းအလွန်နည်းပါးနေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ရန်ပုံငွေ၏အရွယ်အစား၊ အသုံးပြုပုံနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံတို့ကိုသတ်မှတ်ပြဌာန်းပေးမည့် ဥပဒေတစ်ရပ်လည်း မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ပထမဦးဆုံးနှစ်တွင် ရန်ပုံငွေကို စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနကို တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ရသော်လည်း ရန်ပုံငွေကိုမည်သို့သုံးစွဲသင့်သည်ဟူသော တိကျသည့် လမ်းညွှန်မူလုံလုံလောက်လောက်မရှိခဲ့ပေ။ ပထမနှစ်တွင် သင့်လျော်သော စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုစနစ်များမရှိခဲ့သလို စီမံချက်ရွေးချယ်မှုနှင့် ချေးငွေချထားပေးမှုတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိပေ။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှာ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေအများစုကို အသေးစားချေးငွေအစီအစဉ်များဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်ဟုသိရသော်လည်း မည်သူတို့က ချေးငွေများရရှိခဲ့သည်၊ ချေးငွေများမှ မည်သို့သော ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်များပြန်လည်ရရှိသည် စသည်တို့ကို ယခုသုတေသနမှ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစ၍ စီမံချက်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့သည် မြို့နယ်ကော်မတီများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကိုလည်း ချေးငွေများအဖြစ်အသုံးချရန်မရည်ရွယ်တော့ပေ။ သို့ရာတွင် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအရ အချို့သောမြို့နယ်များတွင် ချေးငွေများအဖြစ် ဆက်လက်ချထားပေးနေဆဲဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို သမ္မတမိန့်ခွန်းတွင်ပါဝင်သော ဦးစားပေးကဏ္ဍကြီးရှစ်ခုအောက်ရှိ စီမံချက်များကိုထောက်ပံ့ရန်အသုံးပြုသည်။ ထို့ကြောင့် အကျုံးဝင်သောလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများမှာ ကျယ်ပြန့်လှသည်။ အချို့သောမြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူကော်မတီများက ရန်ပုံငွေမှာနည်းပါးလွန်းသောကြောင့် ဦးစားပေးကဏ္ဍရှစ်ခုစလုံးအညီအမျှအကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုကြသည်။ များသောအားဖြင့် ကော်မတီအများစုသည် ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံလုပ်ငန်းများဖြစ်သော တံတား၊ ရေနှုတ်မြောင်း၊ ရေပေးဝေရေးနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်းစီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေကိုအဓိကသုံးစွဲကြသည်။ ခြွင်းချက်အနေနှင့် ထားဝယ်မြို့နယ်တွင် ပြီးခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာနှစ်က ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေအများစုကို ပညာရေးနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများတွင်အများဆုံးသုံးစွဲခဲ့ကြောင်း ကွင်းဆင်းမှုများအရ သိရှိရသည်။

၂၀၁၃- ၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ၏ စုစုပေါင်းပမာဏမှာ ကျပ် ၁၆ ဘီလီယံဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလျှင် ကျပ်တစ်ဘီလျှစ်စတင်ပေးအပ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးမှုနှိမ့်ကျသော ချင်းပြည်နယ်ကို ကျပ်သုံးဘီလီယံအထိ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင်မူ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ၏ပမာဏမှာ ၅၀ ဘီလီယံကျပ်အထိ

သိသိသာသာတိုးမြှင့်လာခဲ့ သည်။ ဆင်းရဲမှု၊ အစွန့်အဖျားကျမှုနှင့် ပဋိပက္ခလွန်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလိုအပ်ချက်များကြောင့် အချို့သောပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးများသည် ပမာဏများပြားသော ရန်ပုံငွေကိုရရှိလာကြသည်။ ချင်း၊ ကချင်၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များသည် ၅၊ ၁၅၊ ၁၅၊ ၄ ဘီလီယံစီအသီးသီးရရှိကြပြီး ကျန်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ၁ ဘီလီယံစီအသီးသီးရရှိကြသည်။ စီမံချက်အရွယ်အစားနှင့်ပတ်သက်ပြီး သီးခြားသတ်မှတ်ချက်မရှိသော်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များသည် ကျပ် သိန်းငါးဆယ်မှ သိန်းငါးရာကြား တွင်ရှိကြသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲခြင်းမရှိတော့သော်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးဝန်ကြီးချုပ်သည် ရန်ပုံငွေကို မြို့နယ်များအကြားမည်သို့မျှဝေမည်နှင့် မည်သည့်စီမံချက်များကို ရွေးချယ်မည်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အဆုံးအဖြတ်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အချို့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို မြို့နယ်များ အကြားအညီအမျှ ခွဲဝေပေးသည်။ ဥပမာ ဧရာဝတီတိုင်းတွင် ထိုကဲ့သို့ခွဲဝေသည်။³⁴ အခြားဒေသများတွင်မူ ဆင်းရဲသောမြို့နယ်များ ကို ရန်ပုံငွေချပေးသောပုံစံကိုကျင့်သုံးလေ့ရှိသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ သို့မဟုတ် မြို့နယ်များသို့ ရန်ပုံငွေခွဲဝေပေးရာ တွင် အသုံးပြုရန်စံသတ်မှတ်ထားသော ပုံသေနည်းများမရှိပါ။ ယင်းအစား အပြီးသတ်ခွဲဝေရရှိသော ပမာဏများသည် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအတွင်း ညှိနှိုင်းမှုများနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်၏ အပြီးသတ်အဆုံးအဖြတ်ပေါ်တွင်မူတည်သည်။

မြို့နယ်ကော်မတီများသည် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စီမံချက်ဦးစားပေးများရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့တွင် အခန်း ကဏ္ဍတစ်ရပ်မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အခြေအနေနှင့် ကော်မတီ၏စွမ်းဆောင်ရည်ပေါ်မူတည်ပြီး အချို့သောမြို့နယ်ကော်မတီ များသည် တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲကြပြီး၊ ကျန်မြို့နယ်များတွင်မူ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးအရ စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်ရေးမှာ မြို့နယ်စာရင်းစစ်၏တာဝန်ဖြစ်သည်။ အချို့မြို့နယ်များ တွင် စီမံချက်အရည်အသွေးကို စစ်ဆေးရန်အတွက် အင်ဂျင်နီယာများကို တာဝန်ပေးလေ့ရှိသည်။ တွံတေးကဲ့သို့ အချို့သော မြို့နယ်များတွင်မူ မြို့နယ်ကော်မတီများသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ ပါဝင်ခြင်းမရှိကြချေ။ ယင်းမြို့နယ် များတွင် စီမံချက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ကဖော်ထုတ်ရွေးချယ်ပေးပြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီး ဌာနက စီမံသည်။³⁵ ထိုသို့သော အခြေအနေများတွင် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအားနည်းပြီး ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သော စီမံချက်များကို အားပေးပံ့ပိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိနိုင်ပေ။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များနှင့် စဉ်းစားစရာများ

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေစတင်ချိန်မှပြီး ဘဏ္ဍာရေးအရ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုတို့တွင် သိသိသာသာတိုး တက်လာခဲ့သည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအရ ရန်ပုံငွေကို မြို့နယ်အဆင့်တွင်အဓိကစီမံခန့်ခွဲပြီး ရပ်ရွာလူထု၏ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် ထည့်ဝင်မှုတို့သည် မြို့နယ်အဆင့်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ၊ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုး ရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများမှတစ်ဆင့်ဖြစ်နိုင်ချေများကြောင်းတွေ့ရသည်။ သွားရောက်လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်အများအ ပြားတွင် မြို့နယ်ကော်မတီများမှ ရွေးချယ်ပေးလိုက်သောစီမံချက်များကို မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ထောက်ခံပေး ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်ကလည်း ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုကြီးကြီးမားမားမလုပ်ပဲ ခွင့်ပြုချက်ပေးလိုက်သည်သာဖြစ် သည်။ ထိုကော်မတီအရပ်ရပ်နှင့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တို့သည် အခြားသောရန်ပုံငွေများနှင့်ကောင်းစွာပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပြီး ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကိုစီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိကြောင်းပြသခဲ့သည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို ဒေသန္တရအဆင့်တွင်စီမံခန့်ခွဲမှုမှာဖြစ်နိုင်ချေရှိပြီး လက်တွေ့တွင်လည်း ဥပမာအများအပြားရှိနေသည်။ သို့သော် ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ် သက်ပြီး အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မှာ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားတွင်အထက်အဆင့်ဖြစ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်ထံ တွင်ရှိနေသောကြောင့် ထိုသို့ဒေသန္တရစီမံခန့်ခွဲမှုကို အမြဲတမ်းအာမခံနိုင်ခြင်းတော့မရှိပေ။ ဥပမာ ချင်းပြည်နယ် ဟားခါးမြို့နယ်တွင် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် မြို့နယ်ကော်မတီများမှတင်ပြလာသော စီမံချက်အဆိုပြုမှုအများစုကိုပယ်ချခဲ့ပြီး၊ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထိုရန် ပုံငွေများကို မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပြောင်းလဲအသုံးချလိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ထို့အပြင် စာဖြင့်ရေးသားပြဌာန်း ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမရှိသောကြောင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရာတွင် ကွဲပြားခြားနားမှုများစွာကိုဖြစ်စေသလို ထိုရန်ပုံငွေ ဆက် လက်တည်တံ့မှုရှိမရှိကိုလည်း အာမခံနိုင်မှုမပေးနိုင်ဖြစ်ရသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သည့် သီးခြားဥပဒေ တစ်ရပ်ရှိမနေသောကြောင့် နောက်အစိုးရသစ်သည် ထိုရန်ပုံငွေကိုဆက်လက်ထားရှိမည်ဟု အာမခံနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ထိုအချက်ကို

³⁴ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ဖျာပုံမြို့နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး
³⁵ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ မြို့နယ် လက်ထောက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ တွံတေးမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး

ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုလုပ်ရာတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူအများအပြားက ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့် လာမည့် ၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာလ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနီးကပ်သော ကာလတွင်အထူးစဉ်းစားစရာကောင်းသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် အခြားရန်ပုံငွေများကို ဘဏ္ဍာရေးအရ စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိကြသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုရန်ပုံငွေများသည် အစဉ်အလာအရ ဝန်ကြီးဌာနဘတ်ဂျက်များ၏ အပြင်ဘက်တွင်သီးခြားစီရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

*'လက်ရှိမှာ မူဝါဒရေးရာအပြောင်းအလဲတွေ အများကြီးရှိနေပြီး စာရင်းစစ်အနေနဲ့ကလည်း အဲဒီအပြောင်းအလဲတွေကို လိုက်မမီဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ စာရင်းစစ်တွေသုံးနေတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေက ခေတ်နောက်ကျနေ ပြီလေ။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေလို ဘတ်ဂျက်ခေါင်းစဉ်အသစ်တွေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် စာရင်းစစ်လုပ်ထုံး လုပ်နည်းတွေကို မပြောင်းလဲနိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် စာရင်းစစ်တွေက ပြည်နယ်အစိုးရဘတ်ဂျက် တစ်ခုတည်းကိုပဲ စစ်ဆေးပြီး အခြားအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ဌာနဆိုင်ရာ တွေကို စစ်ဆေးခြင်းလုံးဝမလုပ်နိုင်ဘူး။'*³⁶

နောက်ဆုံးအချက်အနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် မြို့နယ်များအကြားတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို လက်ရှိ ခွဲဝေပေးနေသည့်ပုံစံမှာလည်း အချို့သောအစိုးရတာဝန်ရှိသူများအမြင်တွင် ပြဿနာရှိနေသည်။ ပိုမိုဆင်းရဲသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ရန်ပုံငွေပိုချပေးခြင်းသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေတစ်ရပ်အတွက် ယုတ္တိကျသော ခွဲဝေမှုပုံစံပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လက်ရှိခွဲဝေပုံမှာမူ 'တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှဆင်းရဲမှုနှုန်းပေါ် အခြေခံပြီးကြည့်ပါက ဒေသတစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြားရန်ပုံ ငွေရရှိမှုအခြေအနေများစွာ ကွာဟနေသည်ကို တွေ့ရသည်။'³⁷ ဥပမာအားဖြင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေမှ လူတစ်ဦးလျှင်ပျမ်းမျှ ၁၃၆ ကျပ်နှုန်းရရှိသော်လည်း ချင်းပြည်နယ်တွင် တစ်ဦးလျှင်ပျမ်းမျှ ၁၀,၄၄၅ ကျပ်နှုန်းရရှိနေသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးလိုအပ်ချက်မှာ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့်ယှဉ်လျှင် ချင်းပြည်နယ်တွင်ပိုများသည်မှာ မှန် သော်လည်း ဆင်းရဲမှုဖြစ်ပွားနှုန်းအပေါ်အခြေခံ၍ ရန်ပုံငွေခွဲဝေသတ်မှတ်သော ပုံသေနည်းကိုထားရှိကျင့်သုံးပါက ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေချထားပေးရာတွင် တာဝန်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပိုမိုကျယ်ကျယ်ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေပုံ များအရ လက်ရှိရန်ပုံငွေခွဲဝေမှုသည် အကျိုးအမြတ်အများဆုံးရရှိနိုင်သော ခွဲဝေပုံတော့ မဟုတ်ပါ။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဖျာပုံ မြို့နယ်ရှိ မြို့နယ်အရာရှိများ၏အဆိုအရ လက်ရှိ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေသည် မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် အလွန်နည်း ပါးသောကြောင့် လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြန်နိုင်သော ကြီးမားသည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေရန် မလုံလောက်ဟုသိရသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး	မြို့နယ်အရေအတွက်	လူဦးရေ	ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး ရန်ပုံငွေ (ကျပ်သန်း)	လူတစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှရငွေ (ကျပ်)
ဧရာဝတီ	၂၆	၆၁၇၅၁၂၃	၁၀၀၀	၁၆၂
ပဲခူး	၂၈	၄၈၆၃၄၅၅	၁၀၀၀	၂၀၆
ချင်း	၉	၄၇၈၆၉၀	၅၀၀၀	၁၀၄၄၅
ကချင်	၁၈	၁၆၈၉၆၅၄	၁၅၀၀၀	၈၈၇၈
ကယား	၇	၂၈၆၇၃၈	၁၀၀၀	၃၄၈၈
ကရင်	၇	၁၅၇၂၆၅၇	၁၀၀၀	၆၃၆
မကွေး	၂၅	၃၉၁၂၇၁၁	၁၀၀၀	၂၅၆
မန္တလေး	၃၁	၆၁၄၅၅၈၈	၁၀၀၀	၁၆၃
မွန်	၁၀	၂၀၅၁၂၈၂	၁၀၀၀	၄၈၈
ရခိုင်	၁၇	၃၁၈၈၉၆၃	၁၅၀၀၀	၄၇၀၄
စစ်ကိုင်း	၃၇	၅၃၂၁၂၉၉	၁၀၀၀	၁၈၈
ရှမ်း	၅၅	၅၈၁၅၃၈၄	၄၀၀၀	၆၈၈
တနင်္သာရီ	၁၀	၁၄၀၆၄၃၄	၁၀၀၀	၇၁၁
ရန်ကုန်	၄၅	၇၃၅၅၀၇၅	၁၀၀၀	၁၃၆
ဗဟိုပေါင်း		၅၅၂၆၁၀၅၃	၄၉၀၀၀	၉၇၅

³⁶ Nixon and Jolene (2014). Fiscal Decentralization in Myanmar: Towards a roadmap for reform.
³⁷ Ibid

၄.၃။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ	
ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အသုံးပြုပုံ	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန်
စီမံချက်/ကဏ္ဍ ဦးစားပေးများ	တရားဝင်ဦးစားပေးကဏ္ဍများကို မသိရှိရသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေသစ်ဖော်ထုတ်ရေးစီမံချက်များ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အခြားစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးစီမံကိန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန်အသုံးပြုသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစီမံချက်များသည် အခြားစီမံချက်များနှင့် ထပ်တူညီမျှမရှိတော့လိုသည်။
ရန်ပုံငွေစုစုပေါင်းပမာဏ	၂၀၁၁-၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်- ကျပ် ၂၅၄.၅ သန်း၊ ၂၀၁၂- ၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်- ကျပ် ၃၂၉.၅ သန်း
ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်	မြို့နယ်အလိုက်ကွဲပြားသည်
အမြင့်ဆုံးစီမံချက် ပမာဏ	ကျပ် ၁၀ သန်းမှ သန်း ၂၀
သက်ဆိုင်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ	မသိရ
ပထဝီဒေသအလိုက် ခွဲဝေမှု	မြို့နယ်တိုင်းသည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေမှ အနည်းနှင့်အများဆိုသလို ခွဲဝေရရှိကြသည်
ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆုံးအဖြတ်	စီမံခန့်ခွဲမှုကို အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်
တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်	စီမံချက်များကို များသောအားဖြင့် ရွာသားများကိုယ်တိုင်အကောင်အထည်ဖော်သဖြင့် တင်ဒါခေါ်ယူရန်မလိုအပ်ပေ
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	ရွာသူရွာသားများက လုပ်အားဖြင့်ထည့်ဝင်လေ့ရှိသည်
အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု	အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက အဓိကတာဝန်ယူသည်
ရန်ပုံငွေချထားပုံ	တစ်နှစ်
စာရင်းစစ်အဖွဲ့အစည်း	မြို့နယ်စာရင်းစစ်

မြန်မာနိုင်ငံရှိသက်တမ်းအရှည်ကြာဆုံး ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေတစ်ခုဖြစ်သော ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင်ပြဌာန်းခဲ့သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ဆက်လက်အုပ်ချုပ်စီမံခန့်ခွဲခဲ့သည်။ ၁၉၇၇ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အချို့သော လမ်းညွှန်ချက်အသစ်များဖြင့် ထပ်မံပေါင်းဖြည့်ထားမှုများရှိသည် (အပိုင်းသုံးတွင် ကြည့်ပါ)။ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ရန်ပုံငွေကို အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံအသစ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစေရန်ဖြစ်သည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအသစ်၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးမှုကွာဟနေခြင်းကို ကျေးလက်ဒေသများရှိ လူမှု၊ စီးပွားနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဘဝအရည်အသွေးများတိုးတက်မြင့်မားလာစေခြင်းဖြင့် မညီမျှမှုများကို လျော့ချရန်ဖြစ်သည်။ ထိုရည်မှန်းချက်များအထောက်အကူအကူအညီအတွက် အဓိကဦးစားပေးကဏ္ဍကြီးလေးခုဖြစ်သော စိုက်ပျိုးမြေဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အခြားလူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးများမှတစ်ဆင့်ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အခြားကဏ္ဍများနှင့် ထပ်မနေစေရန်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအတွက်ဘတ်ဂျက်ကို ပြည်ထောင်စုရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းအတည်ပြုပေးသည်။ ရန်ပုံငွေကို ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘဏ္ဍာရေးဌာနများမှတစ်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးသည်။ လက်ရှိ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအစီအစဉ်တွင် ရန်ပုံငွေများကို အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိခင်ဝန်ကြီးဌာနဖြစ်သော ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ထိန်းချုပ်ခြင်းမပြုတော့ပေ။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစုစုပေါင်းပမာဏမှာ ကျပ်သန်း ၃၂၉.၅ ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်တစ်ခုလျှင် ကျပ်သန်း ၂၀ ခန့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလျှင် ကျပ် ၁၅ သန်းခန့်ခွဲဝေချထားပေးသည်။³⁸ ပြည်ထောင်စုမှချထားပေးမည့်ရန်ပုံငွေသည် တင်ပြလာသော စီမံချက်အရေအတွက်ပေါ်တွင်လည်း မူတည်နေသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက မြို့နယ်များကို မည်သို့ခွဲဝေ

³⁸ သတ်မှတ်ချက်စံနှုန်းအတွက် ခြွင်းချက်အနည်းငယ်ရှိသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှုန်းမြင့်မားမှုကြောင့် ကျပ် ၂၅ သန်း ရရှိသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးသည် နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ထောက်ပံ့ရန်အတွက် သန်း ၁၀၀ ကျပ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးက ကျပ်သန်း ၂၀ အသီးသီးလက်ခံရရှိကြသည်။

ချထားပေးမည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ မြို့နယ်တစ်ခုလျှင် တစ်နှစ်ပျမ်းမျှရန်ပုံငွေ ကျပ် ၁.၅ သန်းခန့်ရှိကြသည်။³⁹ ရန်ပုံငွေများကို သက်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်းကုန်စင်အောင်သုံးစွဲကြရသည်။ ပိုလျှံသောရန်ပုံငွေများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရသို့ပြန်လည်ပေးသွင်း ရသဖြင့် ရန်ပုံငွေပိုလျှံခြင်းများမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာများကို မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပြီး မြို့နယ်ကော်မတီလေးခု (ဖွံ့ဖြိုးရေး ထောက်ကူ၊ စည်ပင်သာယာရေး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ) သို့ဆွေးနွေးရန်ပေးပို့သည်။ ထို့ နောက် အဆိုပြုလွှာများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ ဆက်လက်ပေးပို့သည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်က စီမံချက်များ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့်ရန်ပုံငွေခွဲဝေချထားပေးခြင်းကို အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင်ဆုံးဖြတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရေးမှာမူ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များ၏ အရွယ်အစားမှာ သေးငယ်ပြီး စီမံချက်တန်ဖိုး၏ထက်ဝက်ခန့်မှာ ရပ်ရွာလူထု၏ ပစ္စည်း သို့မဟုတ် လုပ်အားထည့်ဝင်မှု ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ပစ္စည်းထည့် ဝင်မှုအမျိုးအစားမှာအမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်ပြီး စီမံချက်ရန်ပုံငွေတန်ဖိုး၏ ၃၀% မှ ၅၀% အထိဖြစ်နိုင်သည်။⁴⁰ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော မြို့ နယ်များမှ သိရှိရသည်မှာ စီမံချက်တန်ဖိုး၏ထက်ဝက်ခန့်ကို ဒေသခံပြည်သူများ၏ထည့်ဝင်မှုမှာ ကျခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြဌာန်းထား သည့်အချက်ဖြစ်သည်။ ထည့်ဝင်မှုပုံစံမှာ စီမံချက်ကြောင့်အများဆုံးအကျိုးခံစားရမည့်သူများက အများဆုံးထည့်ဝင်ရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ စီမံချက်ပမာဏသေးငယ်သည်နှင့်အမျှ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများကို ကန်ထရိုက် ပြန်ချပေးခြင်းမျိုးမရှိပဲ လုပ်ငန်းများကို ရပ်ရွာ လူထုက တိုက်ရိုက်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်ကများသည်။ ရန်ပုံငွေပမာဏ သေးငယ်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး အစိုးရအရာရှိတစ်ဦးက အောက်ပါအတိုင်းပြောသည်။

‘စီမံချက်ကြီးကြီးလုပ်ချင်ရင် ရပ်ရွာလူထုက လုပ်အားစိုက်ထုတ်ပေးရတယ်။ တကယ်လို့ဘတ်ဂျက်ကို အလုပ်သမားခ ရှင်းတဲ့နေရာ မှာသာသုံးမယ်ဆိုရင် လုပ်နိုင်တဲ့လုပ်ငန်းအမျိုးအစားတွေက တကယ့်ကိုသေးသေးမွှားမွှား မထိရောက်တာ ကလေးတွေဖြစ်သွား မယ်။’

စီမံချက်အားလုံးမှာ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့၌ အပြီးသတ်ရန်လိုပြီး စီမံချက်အစီရင်ခံစာများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရသို့ တင်သွင်းရသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း၊ ငွေပေးချေမှုများနှင့် ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းစသည်တို့ ပါဝင်ရန်လိုသည်။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာများနှင့် စဉ်းစားစရာများ

ယခင်အစိုးရလက်ထက်တွင် စီမံချက်များဖော်ထုတ်ရာ၌ လူထုရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသောကိုယ်စားလှယ်များကိုထည့်သွင်း ရမည်ဆိုထားခြင်းကြောင့် လူထုအကြံပြုချက်နှင့် တာဝန်ခံယူမှုများဖြင့်မားနိုင်သည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်များပေါ်ပေါက်ဖူးသည်။ သို့ရာတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအလွန်ကြီးမားသော စစ်အစိုးရ၏သဘောသဘာဝကြောင့် ထိုမျှော်လင့်ချက်များအကောင်အထည်ပေါ်လာ ခြင်းတွေ့မရှိပေ။

၁၉၇၇ မှစ၍ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မရှိသလောက်နည်းပါးခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေပမာဏသေးငယ်ခြင်းကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သော စီမံချက်များမှာလည်း အလိုအလျောက်သေးငယ်သွားသည်။ တစ်ခါတရံတွင် လက်ရှိလမ်းကိုနောက်ထပ် ၁၀ ကီလိုမီတာခန့် ဆက်လက်ဖောက်လုပ်ခြင်းကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများကိုသာ ဆောင် ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များအနေနှင့်ဒေသလိုအပ်ချက်ကို အမှန်တကယ်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် အလှမ်းဝေးခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြုပြင်မွမ်းမံပြီး လူထုနှင့် တိုင်ပင်နှီးနှောမှု၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ရပ်ရွာ အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အကြံဉာဏ်များကို ရယူခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုထိရောက် အကျိုးများနိုင်သည်။

ရပ်ရွာမှထည့်ဝင်ရမည့် ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း ပိုမိုရှင်းလင်းအောင်ရေးဆွဲသင့်သည်။ ကွင်းဆင်း လေ့လာမှုများအရ လူထုပါဝင်ထည့်ဝင်မှုသည် မြို့နယ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြားလွန်စွာကွာခြားနေသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ထို့အပြင်

³⁹ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန

⁴⁰ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန

ရပ်ရွာလူထုနှင့် အိမ်ထောင်စုများထံမှ ထည့်ဝင်မှုများကို မည်သို့လက်ခံရယူမည်နှင့် လူထုဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမဖြစ်စေရန် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသော လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာပြဌာန်းထားသင့်သည်။

၄.၄။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း	
ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အသုံးပြုပုံ	ကျေးရွာများမှ မိသားစုများ၏ သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုတိုက်ဖျက်ရေးတို့တွင် ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် တက်တက်ကြွကြွပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေး
စီမံချက်/ကဏ္ဍ ဦးစားပေးများ	နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသမြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်မှ ကျေးရွာပေါင်း ၆၃၈၉၉ အတွက် အသေးစားအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံချက်များဆောင်ရွက်ရန်
ရန်ပုံငွေစုစုပေါင်းပမာဏ	မသိရ
ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
အမြင့်ဆုံးစီမံချက် ပမာဏ	မသိရ
သက်ဆိုင်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ	မသိရ
ပထဝီဒေသအလိုက် ခွဲဝေမှု	ကျေးရွာတစ်ရွာလျှင် ကျပ်သိန်းတစ်ရာ
ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆုံးအဖြတ်	စီမံခန့်ခွဲမှုကို ကျေးရွာမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ တာဝန် ယူသည်
တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်	မသိရ
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	အကောင်အထည်ဖော်မှုကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက အတည်ပြုပြီး ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူသည်
အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု	မသိရ
ရန်ပုံငွေချထားပုံ	သုံးနှစ်
စာရင်းစစ်အဖွဲ့အစည်း	ရပ်ရွာလူမှုစာရင်းစစ်

၂၀၁၅ ခုနှစ်အစောပိုင်းတွင်စတင်မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သော ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်သည် ကျေးရွာအဆင့်တွင် ကဏ္ဍစုံ ပေါင်းစည်းညီညွတ်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအစီအစဉ်ကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးရန်ဖြစ်သည်။⁴¹ ပြည်ထောင်စုမွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်း နှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနက အကောင်အထည်ဖော်သော ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် လွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအတွင်း အစိုးရနှင့် အန်ဂျီအိုအဖွဲ့အစည်းများ နိုင်ငံတွင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရနှင့် အခြား အဖွဲ့အစည်းများ၏အတွေ့အကြုံအရ ကျေး ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများသည် မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းများအဆင့်ဖြစ်လာပဲ ကျေးရွာမှာ လိုအပ်ချက်နှင့် လိုလားချက်များကို စုပေါင်း စာရင်းပြုစုထားခြင်းအဆင့်၌သာရှိသည်ကများကြောင်းသိရှိခဲ့ရသည်။⁴² ယခုပုံစံသည် ကျေးရွာများအား ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲနိုင်စေရန်ရည်ရွယ်ပြီး ထိုစီမံကိန်းများကိုအခြေခံပြီး အမျိုးသားအဆင့် စီမံကိန်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်စေရန် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အလားတူပင် အမျိုးသားအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင်လည်း ဒေသဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်နှင့် ဦးစားပေးများကို ထင်ဟပ်စေရန်ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို ၂၀၁၅ အစောပိုင်းတွင် နေပြည်တော်ရှိကျေးရွာနှစ်ရွာ၌ ပထမဦးဆုံး စတင်စမ်းသပ်အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ပထမအဆင့်စီမံကိန်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ပထမပိုင်းကာလတွင်မြို့နယ် ၃၄ မြို့နယ်ရှိကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀ တို့တွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့နောက် သက်ဆိုင်ပတ်သက်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ပြီးနောက် စီမံကိန်းဒုတိယအဆင့်ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဒုတိယပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစီအစဉ်သည် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ တို့မှ ကျေးရွာပေါင်း ၆၃၈၉၉ တို့သို့ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ရောက်ရှိအကောင်အထည်ဖော်ရန်ရည်ရွယ်သည်။ ကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီ

⁴¹ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန
⁴² အမျိုးသားအဆင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းလမ်းညွှန်ချက်၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ နေပြည်တော်၊ ၃ မေ ၂၀၁၅

အတွက် သက်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ တစ်ဆင့်ရန်ပုံငွေ ကျပ်သိန်းတစ်ရာစီချထားပေးသည်။⁴³

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်တွင် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များကိုရရှိရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲရန်အတွက် စနစ်တကျရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနည်းလမ်းများကို သုံးစွဲစေသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အစတွင် ရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးခေါ်ယူပြီး စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြောဆိုကာ ကျေးရွာလိုအပ်ချက်များကို လူထုပူးပေါင်းပါဝင်သော လိုအပ်ချက်အမြန်ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်းများ Participatory Rapid Appraisal ကိုသုံးပြီးဆောင်ရွက်သည်။ ထို့နောက် အမျိုးသမီးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ လူငယ်များနှင့် လုပ်ငန်းပေါင်းစုံလုပ်သော အုပ်စုတိုင်းကိုကိုယ်စားပြုသူများပါဝင်သည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းလမ်းညွှန်ချက်များတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ သည် ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအစည်းအဝေးများတွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်တက်ရောက်ရမည်ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း အရေ အတွက် မည်ရွှေ့မည်မျှတက်ရောက်ရမည်ကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိချေ။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှ ရည်ရွယ်ထားသော အကျိုးကျေးဇူးများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှ အသီးအပွင့်များနှင့် အသုံးဝင်ပုံများ

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် လူထုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုအားပေးမြှင့်တင်ပြီး ရပ်ရွာနှင့် လူမှုအရင်းများတိုးတက် လာစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ထို့အပြင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာဦးစားပေးလုပ်ငန်းများဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် စီမံချက်များကို စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့တွင်လည်း ပံ့ပိုးကူညီပေးသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသခံများအား လူတိုင်းအတွက်အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်များတွင်စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ မျှဝေခြင်းနှင့် အတူလက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းများဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ရပ်ရွာလူထုကိုအကျိုးသက်ရောက်နိုင်သော ကိစ္စရပ်များအပေါ် လူထုအာရုံစိုက်မှု တိုးတက်စေသည်။

ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် သတင်းအချက်အလက်စုစည်းခြင်း၊ ကျေးရွာအခြေအနေနှင့် ကျေးရွာသားများ၏ ဘဝဖူလုံမှုတို့ကို မွေမိဌာန် ကျကျဆန်းစစ်လေ့လာနိုင်ခြင်းတို့ကို တိုးတက်စေပြီး ဆက်သွယ်ရေး၊ အယူအဆများဖလှယ်ရေးနှင့် ဘုံသဘောတူညီမှုများတည် ဆောက်ရေးတို့ကို ကူညီပံ့ပိုးပေးသည်။

ယင်းသည် ကျေးရွာများ၏ မိမိတို့၏အားသာချက်များနှင့် အလားအလာများ၊ အတားအဆီးများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ကို ကူညီဖော်ထုတ်ပေးခြင်း၊ အတားအဆီးများကိုကျော်လွှားမည့် မဟာဗျူဟာများကို ကူညီဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ရပ်ရွာလူထု၏ ပုပန်မှု များကိုဖြေရှင်းမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များအဖြစ်ရေးဆွဲခြင်း၊ ရပ်ရွာတွင်ရနိုင်သော အရင်းအမြစ်များကို သုံးသပ်ပြီး အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရရှိနိုင်မည့်နည်းလမ်းများကိုဖော်ထုတ်ခြင်းစသည်တို့တွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် ရပ်ရွာအတွင်းရောအပြင်ပါ တီထွင်ဖန်တီးမှုများနှင့် မိတ်ဖက်ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုများကို အားပေးမြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် ရပ်ရွာလူထုအား၎င်းတို့၏စွမ်းဆောင်ရည်များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်အသုံးချခြင်း၊ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရေရှည်တည်တံ့စေရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ရပ်ရွာအတွက် ဦးစိုက်ဆောင်ရွက်မည် ဟူသော စိတ်ဓာတ်များပေါက်ဖွားစေခြင်းတို့ဖြစ်စေသည်။

ယင်းသည် အခြားသက်ဆိုင်သူများအားလုံးကိုလည်း အောင်မြင်မှုတစ်ခုရရှိရန်မည်သည်တို့လိုအပ်သည်ကို သိနားလည်စေပြီး အလိုက်သင့်တုန့်ပြန်ပြောင်းလဲလာစေသည်။

ယင်းသည် ဗဟိုနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးအဝန်းအဝိုင်း၏ မူဝါဒရေးရာနှင့် ဘဏ္ဍာ ရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် သြဇာလွှမ်းမိုးနိုင်သည်။

⁴³ လူထုပူးပေါင်းခြင်း၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန

အရင်းအမြစ် - ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ် လမ်းညွှန်ချက်များမှ ကောက်နုတ်သည်။

ကျေးရွာအဆင့်တွင်ရေးဆွဲထားသော စီမံချက်များကို မြို့နယ်အဆင့်သို့တင်သွင်းပြီး မြို့နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းတွင်ပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများက ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း၌ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများကို နည်းပညာဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်များထည့်ဝင်ပေးကြသည်။ သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ပြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှ ဦးစီးသော မြို့နယ် ကဏ္ဍစီမံကိန်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ကစီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေချထားပေးရေးကို ဆုံးဖြတ်သည်။ ရန်ပုံငွေခွဲဝေချထားပေးခြင်းကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။ စီမံချက် စာရင်းနှင့် ရန်ပုံငွေပမာဏကိုဆုံးဖြတ်ပြီးပါက မြို့နယ်စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီက ထိုစီမံချက်စာရင်းကို အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးမှုရန်ပုံငွေစီမံချက်များနှင့် ထပ်တူကျနေခြင်းများမရှိစေရန် စစ်ဆေးဆောင်ရွက်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းသည် ကျေးရွာများမှ ဖော်ထုတ်သောလိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် ကဏ္ဍစုံ ပေါင်းစပ်စီမံကိန်းများ ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် မြို့နယ်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကိုလည်း အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှပေါ်ထွက်လာသည့် စီမံချက်များမှ သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီက ဖော်ထုတ်ထားသော လိုအပ် ချက်များကို တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် စီမံချက်အမျိုးအစားနှင့် သဘောသဘာဝထွေပြားသည်။ ကနဦးစမ်းသပ်ကျေးရွာနှစ်ခု မှ ပေါ်ထွက်လာသော အစီရင်ခံစာများအရ စီမံချက်များတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအတွက် နည်းပညာသင်တန်းအစီအစဉ်များ၊ ကျေးရွာဆေးပေးခန်း သို့မဟုတ် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းများပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ပုံစံ အမျိုးမျိုးရှိနေကြောင်းတွေ့ရသည်။⁴⁴

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းနှင့်ဆိုင်သော ပြဿနာရပ်များနှင့် စဉ်းစားစရာများ

ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို လွန်ခဲ့သောတစ်နှစ်အတွင်းကစတင်မိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး စမ်းသပ်အကောင်အထည်ဖော်သောနေရာ မှာလည်းနှစ်ခုတည်းသာရှိသေးသဖြင့် ထိုအစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သုံးသပ်ချက်ထုတ်ပြန်ရန် စောလွန်းနေသေးသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အဆင့်တစ်ခုအဖြစ်ပါဝင်သော အဆင့်များစွာပါဝင်သည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသည့်ဖြစ်စဉ်သည် အလွန်အသေးစိတ် ကျသော်လည်း အခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များထပ်တူကျနိုင်သည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းသည် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုး ရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲမှုများကို အထောက်အပံ့ဖြစ်နိုင်သော်လည်း လက်ရှိအချိန်တွင်မူ ယင်းသည် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာထဲမှထွက်ရသေးသော စီမံကိန်းတစ်ခုသာဖြစ်နေသေးသည်။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏အမြင့်ဆုံး အကျိုး ကျေးဇူးကိုရရှိလိုပါက အခြားသော ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ရန်လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်စေရန်အတွက် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲသူများအား ဗဟိုအစိုးရမှ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ လမ်းညွှန်ပေးရန်လိုအပ်သည်။

ကနဦးစမ်းသပ်ဆောင်ရွက်သည့် ကျေးရွာနှစ်ခုတွင်တွေ့ရှိချက်များအရ ဒေသတွင်းစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းစွမ်းဆောင်ရည်ကို ကျေးရွာ အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်နှစ်မျိုးစလုံးတွင် တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်သည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ နည်းပညာဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုနှင့် မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ စီမံကိန်းဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများနှစ်မျိုးစလုံးလည်း လိုအပ်သည်။⁴⁵ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီးဆောင်ရွက်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုများသည် ယင်း၏စီမံကိန်းရေးဆွဲမှုစွမ်းရည်ကိုသာမက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲမှုများကို အကျယ်အပြန့်ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင်မူ ရန်ပုံငွေစီမံချက်ပေါင်းစုံအတွက် စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးကော်မတီအများအပြားရှိနေခြင်းသည် ဒေသဆိုင်ရာခေါင်းဆောင်များနှင့် အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့အစည်းများအား အချိန်နှင့် အလုပ်တာဝန်များ အကြီးအကျယ်ပိစေနိုင်ပါသည်။

⁴⁴ Rahman, Shafiq. ဖျဉ်းမနားမြို့နယ် ကျေးရွာနှစ်ရွာအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲရေး အဓိကရာဇဝေ့တွေ့ရှိချက်များ- လဲလူးအိုင်ကျေးရွာနှင့် ညောင်ပင်သာကျေးရွာ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲရေး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၊ နေပြည်တော်၊ ၉ ဇူလိုင် ၂၀၁၅ စာမျက်နှာ ၃
⁴⁵ ယင်း၊ စာ- ၄

၄.၅။ အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်း

အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်	
ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အသုံးပြုပုံ	လူထုဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကိုပံ့ပိုးကူညီရန်နှင့် ဆင်းရဲသော ကျေးလက်နေပြည်သူများအား အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု ပိုမိုတိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်သည်။
စီမံချက်/ကဏ္ဍ ဦးစားပေးများ	ပြည်သူ့အကျိုးပြုအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ရန်ပုံငွေစုစုပေါင်းပမာဏ	မူလက အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ် (International Development Association (IDA)) မှဒေါ်လာ သန်း- ၈၀ ပံ့ပိုးငွေရရှိသည် မြန်မာအစိုးရမှလည်း ဒေါ်လာ ၆.၃ သန်းရန်ပုံငွေရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်နှစ်လယ်ပိုင်းတွင် နောက်ထပ်ရန်ပုံငွေအများအပြားကို ထပ်မံခွင့်ပြုပေးချက်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာအစိုးရ- အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း- ၃၀ ကမ္ဘာ့ဘဏ် IDA ပံ့ပိုးငွေ- ဒေါ်လာသန်း- ၈၀ ကမ္ဘာ့ဘဏ် IDA ချေးငွေ- ဒေါ်လာသန်း- ၄၀၀ အီတလီအစိုးရချေးငွေ- ဒေါ်လာ ၂၂.၅ သန်း ဂျပန်လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ JSDF ပံ့ပိုးငွေ- ဒေါ်လာ ၁၁.၅ သန်း စုစုပေါင်း- ဒေါ်လာ ၅၄၄ သန်း *ဂျပန်လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေမှ ပံ့ပိုးငွေကို ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်အတွက်ရည်ရွယ်သည်။ အီတလီအစိုးရကလည်း ၎င်းတို့၏ချေးငွေကို ကြည့်ကြပ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နောက်ထပ်ယူရန် ၇၃၀၀၀၀ ကို ပံ့ပိုးငွေအဖြစ်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ မြန်မာအစိုးရကလည်း အရင်းအမြစ်များထည့်ဝင်မှုဖြစ်သော ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းလစာများ၊ ရုံးနေရာများနှင့် အခြားအသုံးအဆောင်များအတွက် ဒေါ်လာ ၁၀ သန်းခန့်ထည့်ဝင်ထားသည်။ ⁴⁶
အမြင့်ဆုံးစီမံချက် ပမာဏ	ကျေးရွာအုပ်စုများသည် လူဦးရေပေါ်မူတည်ပြီး ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေများရရှိသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုငယ်များအတွက် အနည်းဆုံးကျပ်သန်း ၂၀ မှ ကျေးရွာအုပ်စုကြီးများအတွက် အများဆုံးကျပ်သန်း ၁၂၀ အထိရရှိကြသည်။ ⁴⁷
သက်ဆိုင်သော အဓိကကြောငြာစာ၊ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ	အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလမ်းညွှန် (၂၀၁၄) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ
ပထဝီဒေသအလိုက် ခွဲဝေမှု	ထိုရန်ပုံငွေကို လက်ရှိမြို့နယ် ၉ မြို့နယ်တွင် ကနဦးစမ်းသပ်အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။ ပိုမိုများပြားသော ရန်ပုံငွေပမာဏကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်လည်တွင် အတည်ပြုပေးခဲ့ပြီး၎င်းတို့ကို ခြောက်နှစ်တာကာလအတွက် နိုင်ငံအနှံ့ရှိ မြို့နယ်ပေါင်း ၆၄ မြို့နယ်တွင် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။
ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆုံးအဖြတ်	ရန်ပုံငွေကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် လက်ခံရရှိပြီးနောက် (၁) ကျေးရွာအုပ်စုများသို့ ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေပုံစံဖြင့်လည်းကောင်း၊ (၂) ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနမြို့နယ်ရုံးများသို့ ရုံးလည်ပတ်မှုစရိတ်များအဖြစ်လည်းကောင်း ပြန်လည်ခွဲဝေပေးသည်။ ကျေးရွာနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုစီမံချက်ရွေးချယ်ရေးကော်မတီများက စီမံချက်များရွေးချယ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ကို တာဝန်ယူသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသ

⁴⁶ ဒိုင်ဒီအေ (၂၀၁၅)၊ ပေါင်းထည့် ဘဏ္ဍရငွေ SRD ၂၈၄.၅ သန်း (ဒေါ်လာ ၄၀၀ သိန်းနှင့်ညီမျှသည်) တင်ပြခြင်း အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ Report No: PAD 1356. http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2015/06/15/090224b082f296f3/1_0/Rendered/PDF/Myanmar000Nati0additional0financing.pdf

⁴⁷ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ (၂၀၁၄) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။ <http://cdd.drdmyanmar.org/eng/project-manuals/>

	ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြားပံ့ပိုးပေးသူအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအန်ဂျီအိုများက ပံ့ပိုးကူညီပေးသည်။ ⁴⁸
တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်	တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များရှိပါက ရပ်ရွာလူထုက ကိုယ်တိုင်စီမံခန့်ခွဲသည်။
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်မှုများအားလုံးကို သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ရွာလူထုက ဦးစီးဆောင်ရွက်သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ရပ်ရွာအများစုသည် စီမံချက်များကို ကိုယ်တိုင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ စီမံချက်၏ အတန်ငယ်ခက်ခဲသောအပိုင်းများတွင်မူ ပြင်ပကန်ထရိုက်တာများကို ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သည်။ ⁴⁹
အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှု	စီမံချက်ခွဲများအဆုံးသတ်သောအချိန်တွင် ကျေးရွာတိုင်း၌ လူမှုစာရင်းစစ်ခြင်းကို နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်သည်။ မြို့နယ်အဆင့်နှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် သက်ဆိုင်သူပေါင်းစုံပါဝင်သော သုံးသပ်မှုကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ်သည်။ စီမံချက်များ၏အသုံးစရိတ်များအားလုံးကို ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင်အများသိအောင် ဖော်ပြပေးထားရပြီး စီမံချက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကန့်ကွက်လိုသူမည်သူမဆိုအတွက် ကန့်ကွက်တိုင်ကြားနိုင်သည့်စနစ်ကိုလည်း တည်ထောင်ထားသည်။ ထို့အပြင် နည်းပညာဆိုင်ရာ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းကို စီမံချက်၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလမ်းညွှန်တွင်ဖော်ပြထားသော နည်းပညာ၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိ သိရှိနိုင်ရန် နမူနာစီမံချက်/ကျေးရွာများရွေးချယ်ပြီး နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်သည်။
ရန်ပုံငွေချထားပုံ	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သော မြို့နယ်များအတွင်းရှိ ကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီသည် လေးနှစ်တာကာလအတွင်း ငွေလုံးငွေရင်းပံ့ပိုးငွေများကို နှစ်စဉ်ရရှိကြသည်။
စာရင်းစစ်အဖွဲ့အစည်း	ဘဏ္ဍာရေးအရ စာရင်းစစ်ခြင်းကို ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးက နှစ်စဉ်ဆောင်ရွက်ပြီး စီမံချက်၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် ပြည်သူအများသိရှိနိုင်ရန် ဖော်ပြထားသည်။

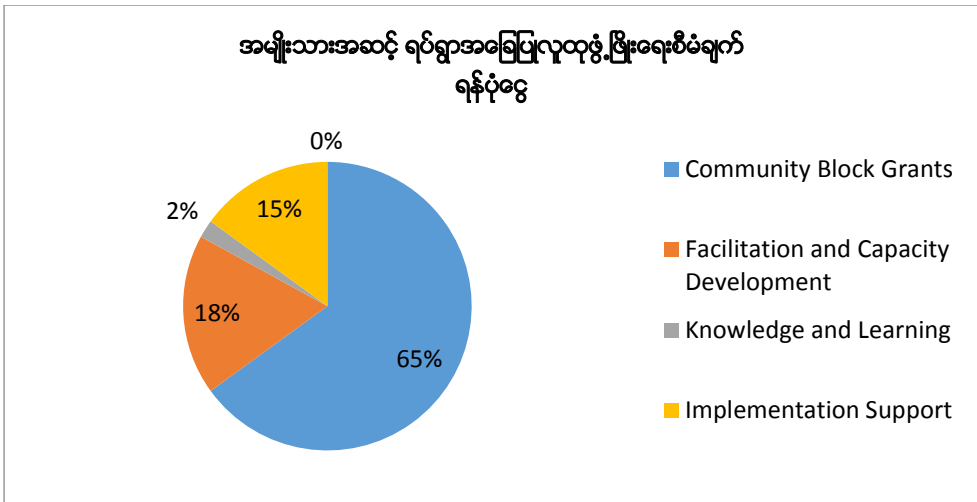
သမ္မတဦးသိန်းစိန်၏ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေးလုပ်ငန်းစဉ်အောက်တွင် မြန်မာအစိုးရသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းသည် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ် ၃ ခု၌ ကနဦးစတင်အကောင်အထည်ဖော်ပြီး၊ နောက်ပိုင်းတွင် မြို့နယ် ၉ ခုအထိတိုးချဲ့ကာ ကျေးရွာပေါင်း ၁၇၀၀၀၀ လူဦးရေ ၈၀၀၀၀၀ တို့အတွက် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စီမံချက်ကို မြို့နယ်ပေါင်း ၂၇ ခုသို့ တိုးချဲ့ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကျေးလက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအားဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များနှင့် ရန်ပုံငွေများ အား ပိုမိုလက်လှမ်းမီစေပြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ပိုမိုထည့်ဝင်ပါဝင်စေရန်ရည်ရွယ်သည့် လူထုပဟိုပြု အောက်ခြေမှစတင်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ဒေသခံ လူထုပါဝင်မှုကို ပိုမိုရရှိစေရေးအတွက် အစိုးရ၏စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို တိုးတက်စေရန်၊ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်မှ ပေါ်ထွက်လာသော ဦးစားပေး ကိစ္စရပ်များကို ပိုမိုထိရောက်စွာတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်လည်း ရည်ရွယ်သည်။⁵⁰

အမျိုးသားအဆင့်လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းအတွက် မြန်မာအစိုးရက ဒေါ်လာ ၆.၃ သန်းကို ကနဦးထည့်ဝင်ပြီး ကမ္ဘာ့ဘဏ်က အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူအနေနှင့် ဒေါ်လာသန်း ၈၀ ပံ့ပိုးငွေပေးအပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း စီမံချက်ရန်ပုံငွေများကို သိသိသာသာတိုးတက်ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၄၄ သန်းအထိ မြင့်မားလာခဲ့သည်။⁵¹ စီမံချက်ဆောင်ရွက်သော မြို့နယ်များရှိ ကျေးရွာအုပ်စုတစ်ခုချင်းစီသည် နှစ်စဉ်ပေးသော ငွေလုံးငွေရင်း ထောက်ပံ့ငွေကို လေးနှစ်ဆက်တိုက်ရရှိကြသည်။ လက်ရှိ ရန်ပုံငွေတိုးတက်မှုများပြားလာမှုများအရ ထိုစီမံချက်ကို ခြောက်နှစ်တာ စီမံချက်စက်ဝန်း ပြီးဆုံးချိန်တွင် စုစုပေါင်း မြို့နယ် ၆၄ ခုထိ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။

⁴⁸ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပမှ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများအား အဆင်ပြေချောမွေ့အောင်ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြည်တွင်း NGOs (ဥပမာ NAG) ၊ ပြည်ပ NGOs (ဥပမာ Mery Crops, Relief International, The International Rescue Committee) နှင့်ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း (ဥပမာ Cardo)
⁴⁹ အီးမေးလ် နှင့်ဆက်သွယ်ခြင်း၊ Nik Myint၊ အကြီးတန်း လူမှုဖွံ့ဖြိုးမှု ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၉ ဇူလိုင် ၂၀၁၅။
⁵⁰ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ အခန်း ၁ ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။
⁵¹ ဤပုံတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေ အမျိုးအစားများ မပါဝင်ပါ။

အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်း အောက်ပါ စက်ဝိုင်းစိတ်ဇယားတွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ကဏ္ဍငါးခုအတွက် ခွဲဝေဆောင်ရွက်သည်။

52

Community Block Grant = ရပ်ရွာငွေလုံးငွေရင်းပံ့ပိုးငွေ၊ Facilitation and Capacity Development = ပံ့ပိုးကူညီခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်း၊ Knowledge and Learning = အသိပညာနှင့် သင်ယူမှုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ Implementation Support = လုပ်ငန်းအကောင်အထည် ဖော်မှုပိုင်း ပံ့ပိုးခြင်း

အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းတွင်ပါဝင်မည့် မြို့နယ်များကို အောက်ပါအဆင့် သုံးဆင့်ဖြင့် ရွေးချယ်သည်⁵³။

- (၁) ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးမှ အချက်အလက်များနှင့် ကိန်းဂဏန်းများကို ပြင်ဆင်ပြုစုသည်။
- (၂) ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများမှ သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့် တွေ့ဆုံ နီးနောပြီး စီမံချက်ဆောင်ရွက်ရန်အကြံပြုလိုသော မြို့နယ်များစာရင်းကို ပြုစုသည်။
- (၃) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ဝန်ကြီးချုပ်များက ဦးစားပေးမြို့နယ် ၃ ခုကို ဇကာတင်ရွေးချယ်သည်။

ထိုဦးစားပေးမြို့နယ်စာရင်းကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ နိုင်ငံတကာအထောက်အပံ့များစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီသို့ တင်သွင်းပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် မြို့နယ်တစ်ခုစီကို အပြီးသတ်ရွေးချယ်ပေးသည်။⁵⁴ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြု လူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များအရ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့် မြို့နယ်များကို ဆင်းရဲမှုနှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ နယ်မြေ တည်ငြိမ်မှုနှင့် အခြားရန်ပုံငွေများလက်ခံမှုမရရှိခြင်းတို့ကို အခြေခံ၍ရွေးချယ်ရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းကို ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေတစ်ရပ်အဖြစ်သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ယင်းသည် အထက်တွင်ဆွေးနွေးတင်ပြထားသော အခြားရန်ပုံငွေများနှင့် အခြေခံကျကျပြားပြားခြားနားနေသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ အဓိကအားဖြင့် ဤရန်ပုံငွေ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို စနစ်တကျတည်ဆောက်ထားပြီး၊ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုမှတစ်ဆင့် စီမံခန့်ခွဲနေ သည့်အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်း၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာတည်ဆောက်မှုများတွင် (၁) ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ (၂) မြို့နယ်အဆင့်နှင့် (၃) ကျေးရွာနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ဟူ၍ အလွှာသုံးမျိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိ သည်။⁵⁵ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် နိုင်ငံတကာအထောက်

⁵² အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ အခန်း ၁ ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။
⁵³ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ အခန်း ၄ ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။
⁵⁴ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ အခန်း ၄ ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။
⁵⁵ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ခရိုင်အဆင့်တွင် တာဝန်ယူမှုများကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အစီရင်ခံခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် မသိသာ သည့်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူမှုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အစမ်းလေ့လာဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလျှင် တစ်မြို့နယ်နှုန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်။ အခု ၉ မြို့နယ်တွင် အစမ်းလေ့လာဆောင်ရွက်နေသည်။

အပုံများစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီက အဓိကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။ မြို့နယ်အဆင့်ရှိ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ရုံးများက ကော်မတီများနှင့် ရပ်ရွာလူထုအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ရှိ ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနရုံးများသည် လုပ်ငန်းတာဝန်များဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် နောက်ထပ်ဝန်ထမ်းအင်အား၊ အရင်း အမြစ်များနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမှုများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ တိုးတက်ချထားပေးသည်။ ထို့အပြင် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအန်ဂျီအိုများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများပါဝင်သော ပံ့ပိုးကူညီမှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုများကို လည်း ရရှိသည်။ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တွင် မြို့နယ်တစ်ခု၌ ပံ့ပိုးကူညီမည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုကို သတ်မှတ်တာဝန်ပေးထားသည်။ ၎င်းတို့ကို အများသိအောင်ကြေညာပြီး ရွေးချယ်ခေါ်ယူကာ ရပ်ရွာလူထုကိုယ်စားပြုအဖွဲ့ များနှင့် ၎င်းတို့ကို နည်းပညာပံ့ပိုးပေးမည့်အဖွဲ့များကို တစ်ဆင့်ပြန်လည်ခန့်အပ်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ် ကဲခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနများ၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ကျေးရွာအဆင့်မှအစပြုသော အောက်ခြေမှစသည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်တို့ အကြားတွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးရသည်။^{56 57 58}

အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်း၏ ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးယန္တရားများသည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ရှိရင်းစွဲကော်မတီများနှင့် အဖွဲ့အစည်းစနစ်များ၏ အားကို ရယူသုံးစွဲ သည်။ ကျေးရွာအုပ်စုစီမံချက်ထောက်ပံ့ရေးကော်မတီကို ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးထောက်ကူပြုကော်မတီမှ ရွေးချယ်ပေးသော ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမခံရပဲ ကျန်ရစ်နိုင်သော အုပ်စုများ၏ ကိုယ်စားပြုလှလည်း ပါဝင်စေရန် ဖြစ်သည်။ မြို့နယ်အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီမှ အဖွဲ့ဝင်သုံးဦးကို ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မတီ အဖြစ်သီးခြားဖွဲ့စည်းပေးသည်။ တစ်ဦးကို ဆပ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ခန့်အပ်ပြီး ကျန်နှစ်ဦးက စာရင်းကိုင်များဖြစ်သည်။ ကော်မတီ များအားလုံးကို ပံ့ပိုးကူညီရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းက စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းများစီစဉ်ပေးပြီး သတ်မှတ်တာဝန်ပေး ထားသော ရပ်ရွာနှင့် နည်းပညာပံ့ ပိုးကူညီသူများကလည်း ပုံမှန်လာရောက်တွေ့ဆုံပံ့ပိုးသည်။ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ခန့်အပ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မ တီက ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းများတွင် အသုံးစရိတ်များကို လစဉ်စာရင်းချုပ်ပြီး အများသိအောင်ဖော်ပြပေး ထားရသည်။

အကယ်၍ ကျေးရွာအဆင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲထားပြီးရှိနေပါက အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်း၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ရေးဖြစ်စဉ်တွင်ထည့်သွင်းသုံးစွဲနိုင်သည်။ အကယ်၍အဆင်သင့်မရှိပါက ရပ်ရွာနီးနောက်တိုင်ပင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ရပ်ရွာပံ့ပိုးကူညီရေး ဝန်ထမ်းက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ပထမအကြိမ်နှိးနောက်တိုင်ပင်ရေးအစည်းအဝေးတွင် ရွာသူရွာသားများသည် ရှိရင်းစွဲ သုံးနှစ် စီမံကိန်းကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် အသစ်ရေးဆွဲခြင်းတစ်မျိုးမျိုးကိုဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထိုအစီအစဉ်မှုကြမ်းကို ဒုတိယ အကြိမ်အစည်းအဝေးတွင် ထပ်မံသုံးသပ်ဆွေးနွေးသည်။ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စီမံချက်ရွေးချယ်ရေးဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ် ချက်များကိုလည်း ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ရပ်ရွာပံ့ပိုးကူညီရေး ဝန်ထမ်းကအစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများပြုစုခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို အချောသတ်ပြင်ဆင်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်ရသည်။ ထို့နောက် ကျေးရွာအုပ်စု စီမံချက်အထောက်အကူပြုကော်မတီက ထပ်ဆင့်သုံးသပ်ပြီး မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ထောက်ခံချက်ကို ရရှိနိုင်ရန် မြို့နယ် အထောက်အပံ့စီမံခန့်ခွဲရေးဆပ်ကော်မတီမှတစ်ဆင့် တင်သွင်းရသည်။ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး

⁵⁶ မြို့နယ်ကော်မတီများစွာထဲ၌ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီသည် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ များစွာသောကော်မတီများတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်ထပ်နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုစွမ်းရည်နှင့် ဩဇာရှိမှုများမှာလည်း မြို့နယ်အလိုက်ကွဲပြားနေပြန်သည်။ အကျိုးဆက်အား ဖြင့် အချို့သောတာဝန်ယူမှုများကို လက်ရှိကော်မတီမဟုတ်သော အခြားကော်မတီများက တာဝန်ယူလျှင်ပိုသင့်လျော်မည့် သဘောမျိုးကို အချို့သော မြို့နယ်များတွင်တွေ့ရသည်။ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် စီမံချက်ရှိသောမည်သည့်မြို့နယ်များကို ကွင်းဆင်းလေ့လာ ဆောင်ရွက်မှုများ မလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါ။ ယခုအစီရင်ခံစာသည် လက်တွေ့မြို့နယ်ကော်မတီများ စီမံဆောင်ရွက်မှုအပေါ်တွင် အနှစ်ချုပ်ကို မဖော်ပြနိုင်ပါ။

⁵⁷ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ အခန်း ၄ ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။

⁵⁸ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသည် အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်၂၀၁၂ တွင် စတင်ဖော်ပေါက်လာခဲ့ သည်။ တခြားကော်မတီများသည် ၂၀၁၃ သမ္မတအမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီကို အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းရန်အတွက် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့ သည်လုပ်ငန်းစဉ်များ အသားကျပြီးဖြစ်ပြီး တခြားကော်မတီများသည် ယခုမှဆောင်ရွက်နေစံဖြစ်သည်။

ကော်မတီက ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တစ်ခုချင်းစီကို အခြားကဏ္ဍအလိုက်လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် များ၏ စီမံချက်များနှင့် ထပ်တူညီနေခြင်းများရှိ/မရှိ စစ်ဆေးရသည်။

ငွေလုံးငွေရင်းပံ့ပိုးငွေများကို ကျေးရွာအုပ်စုမှဖွင့်လှစ်သော ရပ်ရွာပိုင်ဘဏ်ငွေစာရင်းသို့ လွှဲပြောင်းပေးပို့ပြီး မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲ ရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မတီမှ စီမံခန့်ခွဲသည်။ ရန်ပုံငွေပမာဏကို ကျေးရွာအုပ်စုလူဦး ရေပေါ်မူတည်၍သတ်မှတ်ပေးပြီး၊ လူဦးရေ ၃၀၀၀ နှင့် အောက်ကျေးရွာအုပ်စုများက ကျပ်သန်း ၂၀၊ ၃၀၀၀ မှ ၅၀၀၀ ကြားတွင် ကျပ်သန်း ၄၀၊ ၅၀၀၀ မှ ၉၀၀၀ ကြားတွင် ကျပ်သန်း ၆၀ နှင့် ၉၀၀၀ အထက်ရှိပါက ကျပ်သန်း ၁၂၀ အသီးသီးရရှိကြသည်။⁵⁹

အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့်စဉ်းစားစရာအချက်များ

အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းသည် ကနဦးအကောင်အထည်ဖော်မှုအဆင့်တွင်သာရှိသေးသည်။ ကနဦး စမ်းသပ်သော မြို့နယ်များရှိ ကျေးရွာများသည် ငွေလုံးငွေရင်းပံ့ပိုးငွေများကို မကြာသေးခင်ကမှ စတင်ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ပုံငွေ၏ရေရှည်အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် အားလုံးမခြွင်းမချန်ပါဝင်နိုင်မှုကို ကောက်ချက်ချရန်စောနေသေးသည်။ သို့ရာတွင် အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းများကို နိုင်ငံများစွာတို့တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိစီမံချက်သည် စီမံချက်ရွေးချယ်မှု၊ အကောင်အထည်ဖော်မှု၊ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုနှင့် တင်ဒါခေါ် ယူမှုများတွင် စံချိန်စံညွှန်းများအတိုင်းဆောင်ရွက်ထားရှိပြီး ဒေသအခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန်အတွက် ပြုလွယ်ပြင် လွယ်စီစဉ်ထားရှိမှုအချို့ရှိသည်။ ထိုတရားဝင်လမ်းညွှန်ချက်များတွင် ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရပွင့်လင်းမြင် သာမှုများကို အတိအလင်းထည့်သွင်းထားပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိအခြားသောဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များရေးဆွဲရာ တွင်လည်း ၎င်းအချက်များကိုထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏အဆိုအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စာရင်းစစ်မှုများ၊ သက်ဆိုင်သူပေါင်းစုံပါဝင်သော ပြန်လည်သုံးသပ်ဆွေးနွေးမှုများမှတစ်ဆင့် အပြု သဘောဆောင်သောရလဒ်များကို ကနဦးတွေ့ရှိနေကြောင်း သိရသည်။⁶⁰

အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အဆင့်ကော်မတီ အသီးသီး၏ အခန်းကဏ္ဍများကို အလေးအနက်သုံးသပ်သင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိအခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြို့နယ်အဆင့်တွင် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများမှတစ်ဆင့် အဓိကဆောင်ရွက် ကြသော်လည်း အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်မှာ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ရေးကော်မတီကို အဓိကအားထားပြီးဆောင်ရွက်နေသည်။ ကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များသည် မြို့နယ် အလိုက်ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိနေသော်လည်း အခြားကော်မတီများနှင့် ယှဉ်လျှင် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ရေးကော်မတီသည် ဖွဲ့စည်းထားရှိမှု သို့မဟုတ် တက်တက်ကြွကြွဆောင်ရွက်နိုင်မှုအားနည်းသော ကော်မတီဖြစ်ကြောင်း ယေဘုယျတွေ့ရှိရသည်။⁶¹ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် စီမံခန့်ခွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဖွဲ့စည်းတည် ဆောက်ပုံများနှင့် ကော်မတီများ၏အခန်းကဏ္ဍကိုပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး၊ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီကြောင့် ယင်းစီမံချက်နှင့် အခြားဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအကြားပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သို့သော အကျိုးဆက်များဖြစ်ပေါ်သည်ကို လေ့လာသုံးသပ်ရန်လိုသည်။⁶² ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရသော် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အဆင့်များတွင် အရေအတွက်ပိုမိုများပြားလာနေသော ကော်မတီများဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်များတွင်လည်း လူများထပ်နေလေ့ရှိပြီး လုပ်ငန်းရပ်ခြင်းတူသော ကော်မတီတစ်ခုထက်ပို၍ ပွားများနေခြင်းကို တတ်နိုင်သလောက်ရှောင်ကြဉ်သင့်သည်။

⁵⁹ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်လက်စွဲ အခန်း ၁ ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ၂၀၁၄၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ။
⁶⁰ အီးမေးလ် နှင့်ဆက်သွယ်ခြင်း၊ Nik Myint အကြီးတန်း လူမှုဖွံ့ဖြိုးမှု ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၉ ဇူလိုင် ၂၀၁၅။
⁶¹ ၂၀၁၄ တွင် UNDP သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုချင်းအလိုက် ဒေသန္တရအစိုးရ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက် နှိမ့်ကျခြင်းများကို သုတေသနစာတမ်းအတွဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။
⁶² မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီသည် အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက် ၂၀၁၂ တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ သည်။ ဤကော်မတီများသည် ၂၀၁၃ သမ္မတအမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီကို အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထု အခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်၏ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းရန်အတွက် ရွေးရွယ်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းကော်မတီသည်လုပ်ငန်းစဉ်များ အသားကျပြီးဖြစ်ပြီး တခြားကော်မတီများသည် ယခုမှဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်သည်။ (ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ဆက်သွယ်မှု၊ UNDP ဒေသန္တရအစိုးရ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် ၊ ဇူလိုင် ၂၂၊ ၂၀၁၅)

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့သော စနစ်များ

အစိုးရက ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရာတွင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုသာ သီးသန့်သုံးစွဲခြင်းမဟုတ်ပေ။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအများအပြားတွင်လည်း ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် လုပ်ငန်းရပ်ခြင်းထပ်တူကျနိုင်သော ရန်ပုံငွေ စနစ်များရှိနေပြီး ကော်မတီများ၏ ပံ့ပိုးမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို အလားတူလိုအပ်ကြသည်။ အချို့သော ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များသည် ရပ်ရွာလူထုသို့မဟုတ်ပဲ လူတစ်ဦးချင်းစီကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးနေသည်များလည်းရှိသည်။ အထူးထင်ရှားသောအစီအစဉ် တစ်ခုမှာ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက်ချေးငွေထုတ်ချေးသောအစီအစဉ်ဖြစ်ပြီး မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့တွင် ရှိနေသည်။ ယင်းသည် ကျေးရွာအဆင့်တွင်ရရှိနိုင်သော အစိုးရရန်ပုံငွေ၏ မနည်းသောပမာဏတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုသည်။ အလားတူပင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေသည်လည်း မြို့နယ်အများအပြားတွင်ရှိသော ရန်ပုံငွေ စနစ်တစ်ခုဖြစ်လာသည်။ ၎င်းတို့ကို ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအဖြစ် အတိအကျမသတ်မှတ်နိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ ပမာဏ ကြီးမားမှုနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ်သက်ရောက်နိုင်မှုများကြောင့် သီးခြားလေ့လာဆန်းစစ်ရန်ထိုက်တန်သည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့သည် ဒေသန္တရရန်ပုံငွေစနစ်များ၏ ထွေပြားမှုကိုလည်း ပိုမိုမြင့်မားလာစေသည်။ ဒေသန္တရအဆင့်တွင် ရန်ပုံငွေလမ်းကြောင်း များ ပိုမိုတိုးတက်များပြားလာသည်နှင့်အမျှ မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာကော်မတီများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ပိုမိုတိုးတက်များပြားလာမည်မှာ ဧကန်ဖြစ်သည်။

မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေ

၂၀၁၄/၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစ၍ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနသည် ကျေးရွာအဆင့်တွင် မတည်လည်ပတ်ရန်ပုံငွေများ ထူထောင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြို့နယ်အလိုက်ရန်ပုံငွေပမာဏကွာခြားသော်လည်း ကျေးရွာတစ်ခုလျှင် ကျပ်သိန်း ၃၀ နှုန်းပုံသေသတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုတွင်ပါဝင်သော မြို့နယ်အများစုသည် အနည်းဆုံးကျေးရွာနှစ်ရွာသုံးရွာခန့်၌ ထိုရန်ပုံငွေများကို စတင်တည်ထောင်ဆောင်ရွက်နိုင်နေသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ မြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအရာရှိက ကျေးရွာသတ်မှတ်ရွေးချယ်ခြင်းကို တာဝန်ယူပြီး နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မူ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးတို့၏ သဘောတူ ထောက်ခံချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရသည်။⁶³ ကျေးရွာရွေးချယ်ပြီးသည်နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီကို ခန့်အပ်ပြီး လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးသည်။ ထိုကော်မတီက ချေးငွေလျှောက်ထားလွှာများကိုလက်ခံပြီး ချေးငွေကို ထုတ်ချေးသည်။ ထို့အပြင် အတိုးနှုန်းကိုလည်း တစ်လလျှင် ၀.၅% မှ ၁.၅% အတွင်းသတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျေးရွာအတွင်းစွန့်ဦးတီထွင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဖြစ်သည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအရ ထိုရန်ပုံငွေကို အသုံးချသည့်ပုံစံများစွာတို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပြီး များသောအားဖြင့် မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်များဝယ်ယူခြင်းနှင့် ဈေးဆိုင်ငယ်များဖွင့်လှစ်ခြင်းကိုဆောင်ရွက်ကြသည်။

မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေသည် အရေအတွက်အနည်းငယ်သောလူဦးရေအတွက် ပမာဏကြီးမားသောဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို သုံးစွဲနေခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကို လူဦးရေပမာဏများစွာအတွက် ဖြန့်ကျက်ဆောင်ရွက်သော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်သည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ကျေးရွာတစ်ခုလျှင် အများဆုံးကျပ်သိန်း ၅၀ ထောက်ပံ့ပြီး ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေမှာလည်း စီမံချက်တစ်ခုအတွက် အမြင့်ဆုံးကျပ်သိန်း ၁၅၀ သာဖြစ်သည်။ မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေမှာမူ လူတစ်ဦးချင်းချေးငွေများထုတ်ချေးရန်အတွက် ကျေးရွာတစ်ခုလျှင်ကျပ်သိန်း ၃၀၀ အထိချထားပေးသည်။ ထိုသို့ သီးသီးသန့်သန့်ပမာဏများပြားစွာချထားပေးခြင်းသက်သက်ကို မူအားဖြင့်မကောင်းဟုမဆိုနိုင်သော်လည်း ယင်းတွင်စိန်ခေါ်မှုများရှိနေသည်မှာတော့ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်မှာ ကျေးရွာလူဦးရေနှင့် ရန်ပုံငွေရရှိမှုမှာ ဆန့်ကျင်ဘက်အချိုးကျနေသည်။ ကျေးရွာငယ်များတွင်နေထိုင်သူများက လိုအပ်သည်ထက်ပိုမိုပြီးချေးငွေများရရှိနေချိန်၌ လူဦးရေများသော ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်သူများမှာမူ မလုံမလောက်ရရှိသဖြင့် မမျှတဟုထင်မြင်နိုင်သည်။⁶⁴ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလုပ်ငွေဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရန်ပုံငွေသည်လည်း ကျေးရွာတစ်ခုအတွက် ပမာဏများပြားသောရန်ပုံငွေချထားပေးသည်မှန်သော်လည်း ယင်းကို ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်သုံးစွဲပြီး ကျေးရွာအုပ်စုလူဦးရေနှင့် အချိုးကျရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကချေးငွေများ၏ လိုအပ်ချက်သည် လူဦးရေနှင့် တိုက်ရိုက်အချိုးကျရန် အလားအလာများသောကြောင့် လူဦးရေကိုအခြေခံသော ရန်ပုံငွေခွဲဝေမှုပုံစံမှာ ပိုမိုသင့်လျော်သည်။

⁶³ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ကျေးရွာရွေးချယ်မှုနှင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှု လမ်းညွှန်ချက်လက်စွဲ ကိုပံ့ပိုးပေးသည်။
⁶⁴ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေ ကျေးရွာကို သွားရောက်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၃၀ လောက်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ အိမ်ထောင်တစ်စုကို ၁,၀၀၀,၀၀၀ ကျပ်အချိုးကျရရှိမည်။

ဒုတိယအချက်မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများတွင် ရေပိုမိုရရှိရန်အတွက် ကျေးရွာအဆင့်တွင် စီမံခန့်ခွဲရသော ပမာဏကြီးမားသော ရန်ပုံငွေဖြစ်သဖြင့် ကော်မတီဝင်များက ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အလွန်ကြီးမားသည်ဟုဆိုကြသည်။⁶⁵

သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန၏ စိုက်ပျိုးရေးရေးငွေအစီအစဉ်

၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ဘဏ်မှ ပမာဏကြီးမားသော ချေးငွေဒေါ်လာသန်း ၁၀၀ ရရှိပြီးနောက် သမဝါယမအသင်းများသည် အစိုးရကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။^{66 67} သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနသည် လက်ရှိအချိန်တွင် တစ်လလျှင် ၁.၅% အတိုးနှုန်းဖြင့် ကျပ်ငွေတစ်သိန်းတန်ချေးငွေများကို ထုတ်ချေးလျက်ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိနိုင်မှုမှာ ကျေးရွာသမဝါယမအသင်းတွင် အသင်းဝင်ဖြစ်မှုအပေါ်မူတည်သည်။ မြို့နယ်အဆင့်အရာရှိများ၏အဆိုအရ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ တစ်ပြည်လုံးအနှံ့ ကျေးရွာတစ်ရွာလျှင် အနည်းဆုံးသမဝါယမအသင်းတစ်ခုစီ ရှိနေရန်ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

သမဝါယမအသင်းများကို သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနမှ မြို့နယ်အရာရှိက ကျေးရွာများသို့ ကွင်းဆင်းချိန်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းပြီး ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကိုလည်း ခေါ်ယူသည်။ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လိုသူများသည် ငါးဦးပါချေးငွေအစုတစ်စုကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဖွဲ့စည်းရပြီး အသင်းအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရသည်။ ချေးငွေအစုအဖွဲ့အလိုက် ငွေချေးစာချုပ်ကို စုပေါင်း လက်မှတ်ရေးထိုးရပြီး ချေးငွေကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ပါမည်ဟုလည်း ကတိကဝတ်ပြုရသည်။ အကယ်၍ အစုအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက ချေးငွေကိုပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်းမပြုနိုင်ပါက ကျန်အစုဝင်များက ထိုငွေကိုစိုက်ထုတ်ပေးဆပ်ရသော ပိုင်းကြီးချုပ်စနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ အစုဝင်များက ၎င်းတို့၏ပူးတွဲချေးငွေစာချုပ်ကို စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသို့တင်သွင်းပြီး ကော်မတီက မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိထံသို့ တင်သွင်းသည်။ စာချုပ်များကို အတည်ပြုရန်အတွက် ခရိုင်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ အဆင့်ဆင့်ပေးပို့ရသည်။ အဖွဲ့ဝင် အဆိုပြုခြင်းနှင့် ချေးငွားခြင်းကိုအတည်ပြုပြီးပါက ရန်ပုံငွေများကို မြို့နယ်မှဖွင့်လှစ်ထားသော ငွေစာရင်းသို့လွှဲပေးသည်။ မြို့နယ်ဦးစီးက ထိုရန်ပုံငွေများကို ကော်မတီသို့လွှဲပေးပြီး ကော်မတီမှတစ်ဆင့်အသင်းဝင်များသို့ လွှဲပြောင်းချထားပေးသည်။

ပထမအကြိမ် ချေးငွားသူများက အသင်းဝင်ကြေး ၅၀၀၀ ကျပ်ကိုပေးသွင်းရန်လိုပြီး ထပ်မံချေးငွားလိုပါက ကျပ် ၁၀၀၀၀ ပေးသွင်းရသည်။ ထိုအသင်းဝင်ကြေးများနှင့် အတိုးများသည် ကျေးရွာမှဖွင့်လှစ်ထားသော အသင်းပိုင်ငွေစာရင်းသို့ရောက်ရှိသည်။ အမြတ်ငွေများအားလုံးကို သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်လည်ပေးသွင်းရသည်။ ချေးငွေသက်တမ်းမှာ တစ်နှစ်ဖြစ်သော်လည်း အသင်းဝင်များမှာ ခြောက်လပြည့်သည်နှင့် အတိုးရောအရင်းပါအပြည့်အဝပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ထို့နောက် နောက်ခြောက်လသက်တမ်းအတွက် အသင်းဝင်များထံသို့ ထပ်မံထုတ်ချေးပြန်သည်။ သို့ရာတွင် မြို့နယ်ဦးစီးအရာရှိများ၏အဆိုအရ ချေးငွေပမာဏကျပ် ၁၀၀၀၀၀ သည် လယ်သမားများအတွက် စိုက်ပျိုးစရိတ်အသုံးပြုရန် အလွန်နည်းပါးသောပမာဏဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားကြသည်။ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနသည် တစ်ကျော့ပြန်ချေးငွားသူများအတွက် အများဆုံးကျပ် ၅၀၀၀၀၀ အထိထုတ်ချေးနိုင်ရန်ပြင်ဆင်နေကြောင်းသိရသည်။

⁶⁵ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်ရုံး၊ ထားဝယ်မြို့နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

⁶⁶ Latt, 2014

⁶⁷ မြန်မာနိုင်ငံ သမဝါယမများသည် ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးရှိနေပြီး ကွဲပြားသောအခန်းကဏ္ဍနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုဆောင်ရွက်နေကြသည်။ ဤစာတမ်းသည် စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍကိုသာ ပြန်လည်သုံးသပ်ထားသည်။ လက်ရှိ သမဝါယမအသင်းများကို ကဏ္ဍအလိုက်နှင့် ထက်အောက်ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံများခွဲခြားမှုမှာ အသေးစိတ်ကျသောကြောင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းအရေအတွက် မည်မျှရှိသည်ကို အတိအကျသိရန်ခက်ခဲသည်။ ထို့အပြင် Ferguson (2013) ၏အဆိုအရ 'မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ သမဝါယမအသင်းများ၏ အရေ အတွက်နှင့် အမျိုးအစားကိုဖော်ပြရာတွင် မတိကျမှုများများစွာရှိနိုင်သည်' ဟု သိရသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအစီရင်ခံစာတွင် စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမ အသင်းစုစုပေါင်းမည်မျှရှိသည်ကို ဖော်ပြခြင်းမပြုပါ။

အပိုင်းငါး - ရပ်ရွာလူထုလိုအပ်ချက် ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးစီစဉ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းကစပြီး သမ္မတဦးသိန်းစိန်ခေါင်းဆောင်သော လက်ရှိအစိုးရသည် လူထုပဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ဖော်ဆောင်မည်ဟု ကြွေးကြော်နေခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်၏အဓိကကျသော မျက်နှာစာတစ်ရပ်မှာ ရပ်ရွာလူထုကိုယ်တိုင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သော အောက်ခြေမှစတင်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးပင်ဖြစ်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ထိုသို့သော စနစ် တစ်ခုပေါ်ထွက်လာရေးအတွက် အဓိကအရေးပါသည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် အလားတူစနစ်များကို ရန်ပုံငွေ ထောက်ပေးသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်နှင့် ရန်ပုံငွေများကို ကိုက်ညီအောင်ချိန်ညှိခြင်းသည် လွယ်ကူ ရိုးစင်းသော ကိစ္စတစ်ခုတော့ မဟုတ်ပါ။ မြန်မာအစိုးရ၏ အစဉ်အလာ အထက်၊ အောက်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံသည် ပြည်သူလူထုပါ ဝင်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သည့် စိတ်နေစိတ်ထား၊ စနစ်များနှင့်မူ ဖီလာဆန်ကျင် ဖြစ်နေသည်။ ရပ်ရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များကို ထိထိရောက်ရောက်တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပုံများကို ပြောင်းလဲပစ်ရန်လိုသလို ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့များအနေနှင့်လည်း ရပ်ရွာ လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဦးစားပေးစီစဉ်သည့်နည်းလမ်းများကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းကလည်း စီမံချက်များထပ်တူကျမှုကိုရှောင်ရှားနိုင်ရန် အတွက် အရေးကြီးသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်နှစ်ခုစလုံးတွင် တရားဝင်ရေးဆွဲသတ်မှတ် ထားသောလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များရှိကြသော်လည်း ကျန်ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများတွင်မူ ရှင်းလင်းတိကျသော လုပ်ငန်း လမ်းညွှန်များရှိမနေကြပေ။ အောက်တွင်ဆက်လက်ဖော်ပြမည့်အပိုင်း၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရပ်ရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များကိုဖော်ထုတ် သည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသည့် ပုံစံတို့အကြောင်းကို ယေဘုယျဆွေးနွေးထားပါသည်။ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်နှစ်ခုသာမက ကျန်ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ အားလုံးမှာလည်း အလားတူလုပ်ငန်းစဉ်မျိုးကို အနည်းနှင့်အများဆိုသလို အသုံးပြုထားမှုများရှိသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့ကို တရား ဝင်ရေးဆွဲအတည်ပြုထားသော လုပ်ငန်းစဉ်များအဖြစ်မယူဆပဲ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအရ ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိရသော လုပ်ငန်း စဉ်များ အဖြစ်သာသတ်မှတ်နိုင်သည်။ သို့သော်ယင်းတို့သည် အနာဂတ်ကာလတွင် တရားဝင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပေါ်ထွက် လာရေးအတွက် အခြေခံကောင်းများဖြစ်လာနိုင်သည်။

၅.၁။ လိုအပ်ချက်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

လွန်ခဲ့သောနှစ်အနည်းငယ်အတွင်း အလွန်လျင်မြန်သောနှုန်းထားဖြင့် အစိုးရပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများကိုဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေဆဲဖြစ်ပြီး တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာ နှင့် တပြေးညီမဖြစ်နိုင်သေးပါ။ ထို့အပြင် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြီးပြည့်စုံသောအမျိုးသားအဆင့် မဟာ ဗျူဟာဆိုသည်မျိုးလည်း ရှိမနေပါ။ ယင်းအစားမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများက ပြည်သူ့ပါဝင်သောစီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် စနစ်များကို ယေဘုယျသဘောဖော်ပြထားသော သမ္မတအမိန့်ကြော်ငြာစာများနှင့် ထုတ်ပြန်ချက်များ အမျိုးအစား ပေါင်းစုံကိုကြည့်၍ အလျဉ်းသင့်သလို ဆောင်ရွက်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသားအဆင့်လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းမှလွဲလျှင် လူထုပါဝင်သောစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် ကုန်ကျသည့် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာကုန်ကျ စရိတ်များကို မြို့နယ်များသို့ ရန်ပုံငွေအပိုချထားပေးခြင်း မရှိသလောက်နည်းပါးသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့နယ်အဆင့်အရာရှိများသည် ထိုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်သစ်များကို ၎င်းတို့နားလည်သလိုအမိပွယ်ဖွင့်ဆိုပြီး ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များကို အလျဉ်းသင့်သလို သုံးစွဲနေကြခြင်းဖြစ်သည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့နယ်များသည် ရပ်ရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များကို စုဆောင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာရန်ပုံငွေတစ်ခုခုနှင့် ချိတ်ဆက်ပေး သည့်နေရာဖြစ်သည်။ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများ သည် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်မှုနှင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုများဆောင်ရွက်လေ့ရှိသော နေရာများပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ရန်ပုံငွေချထားပေးမည့်နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်မှာမူ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အလွှာအဆင့်ဆင့်၏ အထက်ပိုင်းမှလာခြင်းဖြစ်သည်။^{၆၈}

^{၆၈} မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီသည် မြို့နယ်အတွင်း အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ဆောင်ရွက်နေသည်။ လိုအပ်ချက်နှင့် အဆိုပြုလွှာ ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုကို မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့်တူတကွ ဆောင်ရွက်သည်။ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသည် မြို့ပြအတွင်း စီမံကိန်းများနှင့် ထပ်မနေရန် ဦးစားပေးအဆိုပြုလွှာများကို ပြန်လည်စိစစ်သည်။

ထိုကော်မတီများ၏တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်တွင် လိုအပ်ချက်များကို ကောက်ခံစုဆောင်းရေးမပါဝင်ပဲ အစိုးရနှင့် ရပ်ရွာလူထုကြား ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ပေးရန်၊ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြုရန်စသည်တို့ သာပါဝင်သည်။⁶⁹ ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီမှာ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပြီး အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့်အောက် ကော်မတီများပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် ယုံ့နှံ့လာပုံ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်သည် ဆင်းရဲမွဲတေမှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုကော်မတီသို့ မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင်⁷⁰ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာဦးစားပေးကဏ္ဍကြီးရပ်ကို ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။⁷¹ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ၂၀၁၃ ခုနှစ် သမ္မတရုံးအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇ တွင် မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ကျေးရွာအဆင့်ကော်မတီပေါင်းများစွာ ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့်ကော်မတီများအားလုံးတွင် ဩဇာအညောင်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချခွင့်အာဏာ အများစုကိုလည်း ထိန်းချုပ်ထားသည်။ ထိုကော်မတီကို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကဦးဆောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။⁷² မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် အကြံပေးအဖွဲ့ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိသော်လည်း ၎င်းတို့၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမသိရှိရချေ။ ၎င်းတို့သည်မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အား ရပ်ရွာကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အကြံပေးရပြီး တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ကော်မတီများသည် အခြားအစိုးရ လုပ်ငန်းတာဝန်များဖြစ်သော ရပ်ရွာလိုအပ်ချက် ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းတို့ကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များတွင်လည်း ပံ့ပိုး ကူညီဆောင်ရွက်ကြသည်။

ပိုမိုထင်ရှားသော အကြံပေးကော်မတီများမှာ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီတို့ဖြစ်သည်။ ယင်းကော်မတီများတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ပါဝင်နေခြင်းနှင့် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွင် စည်ပင်သာယာအမှုဆောင်အရာရှိပါဝင်နေခြင်းမှလွဲလျှင် ယင်းအကြံ ပေးကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်များမှာ အစိုးရဝန်ထမ်း မဟုတ်သူများသာ ဖြစ်သည်။ ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌသည် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံ ရပ်မိရပ်ဖတစ်ဦး ဖြစ်ရမည်ဟုဆိုပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်များမှာ ရပ်ရွာအတွင်းအလွှာစုံမှ ကိုယ်စားပြုသူများဖြစ်သည် (အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်း၊ လယ်ယာ၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရှင်စသည်)။⁷³ လက်တွေ့တွင် ကော်မတီဝင်များရွေးချယ်မှုမှာ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှိနိုင်သည်။ ကော်မတီဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံမည့်သူများမှာ များသောအားဖြင့် ‘ရပ်မိရပ်ဖများ’ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့သောမြို့နယ်များတွင်မူ ကော်မတီဝင်များကို ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ရပ်မိရပ်ဖများက မဲပေး ရွေးချယ်ကြသည်။ အချို့သောမြို့နယ်များတွင်မူ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ကော်မတီဝင်များကို တိုက်ရိုက်ခန့် အပ်သည်။⁷⁴

မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီကို ပံ့ပိုးရန် ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီကိုလည်း ဖွဲ့စည်း ထားရှိသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အများဆန္ဒအရ ရွေးချယ်တာဝန်ပေးအပ်သူမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးစာရေးက တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ရာအိမ်မှူးနှင့် ဆယ်အိမ်မှူး များ၊ အခြားရပ်ရွာမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သူများပါဝင်သည်။

မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများသည် သက်ဆိုင်ရာရပ် ရွာလိုအပ်ချက်များကို မည်သို့ဖော်ထုတ်ရမည်ဟူသော တိကျသည့်လမ်းညွှန်ချက်များမရှိပါ။ အချို့သောဒေသများတွင် ကျေးရွာအုပ် ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကဖိတ်ခေါ်ပြီး အစည်းအဝေးကျင်းပလေ့

⁶⁹ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသည် ပြည်သူများနှင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး သမ္မတအမိန့်ကြော်ငြာစာ...အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးသည်။ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်၊ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး သည် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံဖြစ်သည်။ တပြိုင်နက်တည်းမှာပင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးလက်အောက်တွင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အစိုးရဝန်ထမ်းအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။

⁷⁰ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေးဗဟိုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ သမ္မတဦးသိန်းစိန် ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေး (၁/၂၀၁၁)၊ ၂၀၁၁ တွင် ပြောကြားသည့် <http://www.president-office.gov.mm/en/?q=issues/rural-urban/id-1845>

⁷¹ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစားပေး ရပ်ချက်မှာ- လယ်ယာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ကျေးလက်ဒေသထွက်ကုန်နှင့် အိမ်တွင်းလက်မှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အသေးစားငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ ကျေးလက်သမဝါယမလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကျေးလက်ဒေသလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကျေးလက်ဒေသစွမ်းအင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဖြစ်သည်။

⁷² ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်နှင့် မြို့နယ် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနှင့် မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရပ်ကွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇။ <http://www.president-office.gov.mm/?q=briefing-room/notifications/ 2013/02/26/id-2800>

⁷³ ယင်း

⁷⁴ UNDP. (2014). The State of Local Governance: Trends in Ayeyarwaddy.

ရှိသည်။⁷⁵ ထိုအစည်းအဝေးများတွင် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များကိုဆွေးနွေးမှတ်တမ်းတင်ပြီး ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ဆွေးနွေးကြသည်။ အချို့သောဒေသများတွင်မူ အစည်းအဝေးကိုမကျင်းပတော့ပဲ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရွာမိရွာဖများအား လိုအပ်ချက်များကို စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ တင်ပြနိုင်သည်များလည်းရှိသည်။ ကျေးရွာ/ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက ထိုစာရင်းကို မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသို့ တင်သွင်းသည်။

ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများသည် များသောအားဖြင့် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များကို စီမံချက် အဆိုပြုလွှာများအဖြစ် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရာတွင် အတူတကွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်သည် ထပ်ပြန်တလဲလဲဆောင်ရွက်ရ သောဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပြီး၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့်ကွင်းဆင်းတွေ့ဆုံကာ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲလေ့ရှိသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ မြို့နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသည် အင်ဂျင်နီယာများထံမှ နည်းပညာအကြံဉာဏ်များကိုလည်း ရယူလေ့ရှိသည်ဟု သိရ သည်။ ထားဝယ်ရှိ မြို့နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသည် အဆိုပြုလွှာများရေးဆွဲရာတွင် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်များ တွက်ချက်ရန်အတွက် အင်ဂျင်နီယာများကို ထည့်သွင်းထားကြောင်းတွေ့ရသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနရုံးခွဲများနှင့် ဌာန ဆိုင်ရာများဖြစ်သော ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ပညာရေးမှူးရုံး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနစသည်တို့မှာလည်း လမ်းကြောင်းအသီးသီးမှ အဆိုပြုလွှာများကို လက်ခံရရှိနေကြသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြု ကော်မတီများသည် ထပ်တူကျနေသောအဆိုပြုလွှာများကို ဖယ်ရှားရန်အတွက် အခြားဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းလေ့ရှိ သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြို့နယ်အဆင့်တွင် အဆိုပြုလွှာများအားလုံးကို စုပေါင်းထားနိုင်ရေးပင်ဖြစ်သည်။

အဆိုပြုလွှာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး တစ်ပြည်လုံးတွင် သတ်မှတ်အသုံးပြုသည့် စံပုံစံဟူ၍မရှိပေ။ အချို့သောရန်ပုံငွေများဖြစ်သည့် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့တွင် သီးသန့်တောင်းခံသည့်သတင်းအချက် အလက်အမျိုးအစားများရှိသည်။⁷⁶ နောက်ဆက်တွဲ (က) တွင် အဆိုပြုလွှာပုံစံကိုဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပြုလွှာများတွင် အောက်ပါ အချက်များပါဝင်လေ့ရှိသည်။

- စီမံချက်ဆောင်ရွက်မည့် မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအမည်
- အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ
- စီမံချက်အဘယ်ကြောင့်လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ဒေသနှင့် ဆီလျော်မှုရှိကြောင်း ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်များ
- စီမံချက်၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်
- ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်၊ ရပ်ရွာမှထည့်ဝင်မည့် ပမာဏကိုလည်း အကြမ်းဖျင်းထည့်သွင်းဖော်ပြသည်
- စီမံချက်ဆောင်ရွက်လိုသည့်နေရာအကြောင်းဖော်ပြချက်နှင့် ဓာတ်ပုံစသည်

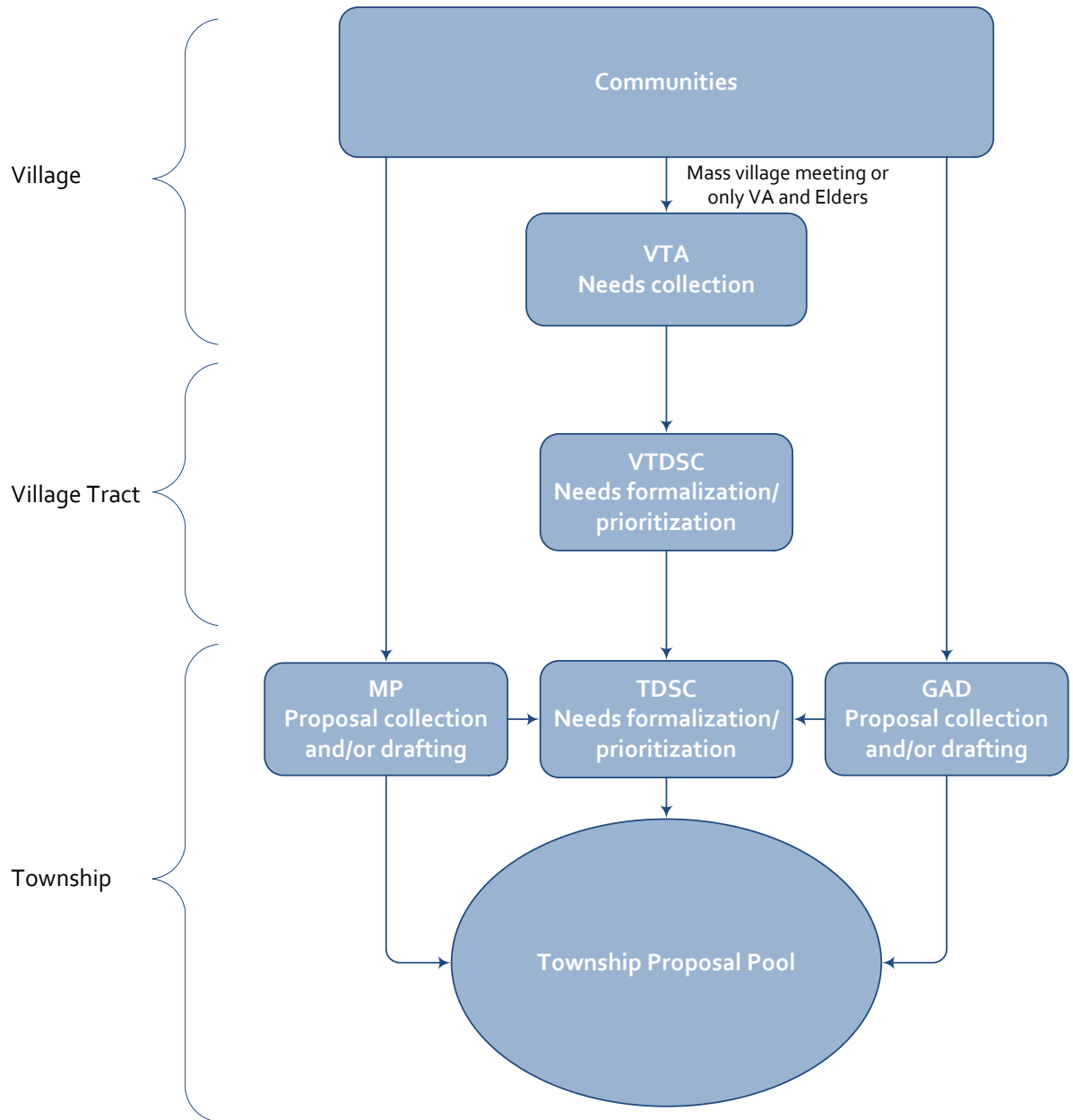
ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများသည် ရေးဆွဲပြီးသော အဆိုပြုလွှာများကိုလည်း အချက် အလက်ပြည့်စုံပါက လက်ခံပေးသည်။ အဆိုပြုလွှာများကို ရေးသားသောသူများသည် ပညာတတ်မြောက်သူများနှင့် ရပ်ရွာအတွင်း ဩဇာရှိသူများဖြစ်လေ့ရှိသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကလည်း အဆိုပြုလွှာရေးသားခြင်းနှင့် တင်သွင်း ခြင်းတို့တွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးလေ့ရှိသည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီအနေနှင့် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်အမတ်များကို တိုက်ရိုက်ချဉ်းကပ်ပြီး အဆိုပြုလွှာများကို ပူးပေါင်းရွေးချယ်မည့် စာရင်းအတွင်း ဝင်ရောက်သွားနိုင်ရန်လည်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော လွှတ်တော်အမတ်အချို့သည် ကွင်းဆင်း လေ့လာခြင်းများကိုဆောင်ရွက်ပြီး လူထုလိုအပ်ချက်ကိုရင်းတို့ကိုယ်တိုင် လေ့လာခြင်း၊ မဲဆန္ဒရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အဆိုပြုလွှာ ရေးဆွဲရာတွင် အကြံပေးခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်ဟု သိရသည်။ အချို့ကမူ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများကဆောင်ရွက်သည်ကို လိုလားသည်။ နိုင်ငံသားများတွင်လည်း အဆိုပြုလွှာများကို အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးသို့တိုက်ရိုက်ပေးပို့ခွင့်ရှိသော်လည်း လက်တွေ့တွင်ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှုမရှိသလောက်

⁷⁵ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ကျေးရွာအုပ်စုကိုတာဝန်ရှိသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုတွင် ကျေးရွာ ၅ ရွာ (သို့) ၆ ရွာပါဝင်သည်။ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ် ရေးမှူးသည် ရပ်ကွက်ကိုတာဝန်ရှိသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာအရ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ရပ်ကွက်တူညီသည်။ သို့သော် ရပ်ကွက်သည် မြို့ပြဧရိယာတွင်ပါဝင်သည်။
⁷⁶ အစိုးရပိုင်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်ပညာရှင်မှ စီမံကိန်းဦးစီးဌာနက အဆိုပြုတင်သွင်းလွှာပုံစံကို တချို့မြို့နယ်များကို အဆိုပြုတင်သွင်းလွှာအဖြစ်ထား ရှိသည်ဟု မှတ်သားခဲ့သည်။ ထိုပုံစံသည် ကျေးရွာသားများ စီမံကိန်းစာရင်း ရွေးချယ်ရာတွင် ကန့်သတ်ထားခြင်းနှင့် သူတို့တင်ပြသော အဆိုပြုလွှာသည် ဘယ်လောက်တိကျပြီး ဒေသလိုအပ်ချက်သလဲဆိုသည့် မေးခွန်းပါထည့်သွင်းသင့်သည်။

နည်းပါးသည်။⁷⁷ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုပြုခဲ့သော မြို့နယ်အများစုတွင် အဆိုပြုလွှာများကို ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီများမှတစ်ဆင့် တင်သွင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။

ပုံစံ- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစနစ်များ၏ စံနမူနာ လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်သည့် ပုံစံ

⁷⁷ စီမံချက်အဆိုတင်သွင်းလွှာများသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှတစ်ဆင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအထောက်အကူပြု ကော်မတီတို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။

၅.၂။ အဆိုပြုလွှာများကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်ရွေးချယ်ခြင်း

ရန်ပုံငွေတစ်ခုမှ အဆိုပြုလွှာခေါ်ယူမှုအပေါ်မူတည်ပြီး လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်စုဆောင်းကြသည်။ သို့ရာတွင် လိုအပ်ချက်များသည် အဆိုပိုရန်ပုံငွေနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သည်များချည်းတော့ မဟုတ်ချေ။ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအစည်းအဝေးတွင် အဆိုပြုလွှာတစ်ခုအတွက် အသင့်လျော်ဆုံးဖြစ်မည့် ရန်ပုံငွေအမျိုးအစားကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ကြသည်။ အနိမ့်ဆုံးအနေနှင့် ထိုအစည်းအဝေးများ တွင် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တို့ တက်ရောက်လေ့ရှိပြီး မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီနှင့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့မှာ ပုံမှန်တက်ရောက်နေကြဖြစ်သည်။ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အခြားဌာနဆိုင်ရာများလည်း တစ်ခါတရံတက်ရောက်ကြသည်။⁷⁸

အဆိုပြုလွှာများကို ပထမဦးဆုံးအနေနှင့် အရွယ်အစားပေါ်မူတည်ပြီး အုပ်စုခွဲလိုက်သည်။ သိန်း ၅၀ ခန့်ရှိသော အဆိုပြုလွှာများကို မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေအတွက်လျာထားသည်။ သိန်း ၅၀ နှင့် ၃၀၀ ကြားအဆိုပြုလွှာများကို မြို့နယ်တွင်း ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေရှိပါက ယင်းအတွက်လျာထားသည်။⁷⁹ ပမာဏကြီးမားသော အဆိုပြုချက်များကို အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများဖြစ်သော ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန စသည်တို့သို့ တင်သွင်းသည်။ များသောအားဖြင့် ယင်းတို့မှာ လုပ်ငန်းပမာဏကြီးမားသော လမ်းတံတားဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ စီမံချက်များကို ရန်ပုံငွေရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များနှင့် ကိုက်ညီမှုပေါ်မူတည်ပြီး ဦးစားပေးရွေးချယ်သည်။ သို့သော်မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေတို့၏ရည်မှန်းချက်များမှာ အကန့်အသတ်ရှိပြီး ဝေဝေဝါးဝါးဖြစ်နေကြသည်။ အဆိုပြုလွှာများကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်းတို့တွင် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်များလည်း အများအပြားရှိသည်။

ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်များနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု

ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီအများစုသည် ၎င်းတို့၏အလုပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး တက်ကြွမှုနှင့် စိတ်အားထက်သန်မှုအပြည့်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အများစုမှာ ရပ်ရွာနှင့် ကွင်းဆင်းထိတွေ့မှု အများအပြားလုပ်ဆောင်ကြကြောင်း အားတက်သရောထုတ်ဖော်ပြောကြသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ပါဝင်ရေးဆွဲ တင်သွင်းသော အဆိုပြုလွှာများ၏အရည်အသွေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဂုဏ်ယူနေကြသည်။ အများစုမှာ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု မဆိုသလောက်သာရသော်လည်း ၎င်းတို့ကြုံတွေ့ခဲ့ရသောအခက်အခဲများ၊ ရှုပ်ထွေးမှုများအကြောင်းနှင့် အနာဂတ်တွင် တိုးတက်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ပုံစံများအကြောင်းကိုလည်း မဆိုင်မတွေပြောကြားနိုင်ကြသည်။ ထိုသို့ရှုပ်ထွေးမှုများဖြစ်ရသည့် အဓိကအကြောင်းမှာ စီမံချက်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေစီမံချက်များနှင့် အစိုးရစီမံကိန်းရေးဆွဲမှုများ အကြားတွင် ပေါင်းစပ်ညှိ နှိုင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး သီးသန့်ရေးဆွဲပြဌာန်းထားသော လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များမရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ လူတွေ့မေးမြန်းမှုများအရ ကော်မတီဝင်အများစုတွင် စီမံချက်ဦးစားပေးစီစဉ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်းတို့၌ ဆုံးဖြတ်လုပ်ပိုင်ခွင့်များရှိနေကြကြောင်းတွေ့ရှိ ရသည်။ အများစုတွင် မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီက ကြားဝင်စွက်ဖက်မှုသိပ်မရှိပဲ ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီကရွေးချယ်ပေးသော စီမံချက်အားလုံးသို့မဟုတ် အများစုကို သဘောတူထောက်ခံချက် ပေးသည်ကို တွေ့ရသည်။⁸⁰

ကော်မတီများသည် ၎င်းတို့ဆောင်ရွက်ရသောလုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး စိတ်အားထက်သန်မှုများကိုတွေ့ရသော်လည်း လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ ပံ့ပိုးပေးမှုများမရှိခြင်းက ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ကော်မတီများသည် ကွင်းဆင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မိမိတို့ဖွဲ့စည်းထားသော အချိန်အများအပြားကိုဖွဲ့ထုတ်ပြီးဆောင်ရွက်နေကြရသည်။ ခြွင်းချက် တစ်ခုမှာ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလမ်းညွှန်ဥပဒေထဲတွင် ရန်ပုံငွေ၏ ၃% ခန့်ကို ရုံးလုပ်ငန်း ကုန်ကျစရိတ်အတွက်ကျခံနိုင်သည်ဟုဖော်ပြထားသော်လည်း ဟားခါးရှိလွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးက ယင်း ၃% ကို

⁷⁸ အချို့သော မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသည် စီမံကိန်းဦးစီးပေးရွေးချယ်မှုကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ကိုင်တွယ်သည်။ လူအများအပြားပါဝင်သော အစည်းအဝေးများတွင် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီရွေးချယ်မှုဖြစ်စဉ်ကို စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်သည်။
⁷⁹ အမျိုးသားအဆင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေတွင်တို့ကျသော အကြီးဆုံးစီမံချက်ပမာဏသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ မြို့နယ် (သို့) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များက တစ်ခါတရံ ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်သည်။ UNDP ၏ ဒေသန္တရအစိုးရ (၂၀၁၄) စာတမ်းအရ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေ အမြင့်ဆုံးစီမံကိန်းပမာဏသည် သိန်း ၁၅၀ ကျပ်ပေါင်းဖြစ်သည်။
⁸⁰ UNDP's 2014 report, The State of Local Governance: Trends in Ayeeyarwady State မှ မြို့နယ်အဆင့် ကော်မတီများ၏ အာဏာသည် မြင့်မားသည်ဟု တွေ့ရှိချက်အများအပြားက တပြိုင်နက်တည်းပြသသည်။

လွှတ်တော်အမတ်များ အား ၁%၊ ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီအား ၁% နှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနှင့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများအတွက် ၁% အသီးသီးခွဲဝေပေးသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်း သည်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အသုံးတည့်သော်လည်း ကျန်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ် ဖော်ထုတ်ရေးလုပ်ငန်းများကိုမူ ကော်မတီက မိမိတို့၏ကိုယ်ပိုင်ရန်ပုံငွေများဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်နေကြရသည်။

လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ လက်ရှိထိရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီများ၏ တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် မူတည်နေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုကော်မတီများမှာ အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့မဆိုသလောက်သာရရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် စေတနာ့ဝန်ထမ်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသည်နှင့်အမျှ လုပ်ငန်း ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးမားခြင်း၊ စီမံချက်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းအပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကြီးမားခြင်းတို့ကြောင့် လိုအပ်သလောက်မစွမ်း ဆောင်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကအကျိုးအမြတ်အလိုငှာ ရာထူးယူဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်လာနိုင်ချေရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်များအနေနှင့် ထိုကော်မတီများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုမြှင့်တင်ပေးပြီး လိုအပ်သလို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ ပေးနိုင်ရေးကို အလေးအနက်စဉ်းစားရန်လိုအပ်သည်။

စီမံချက်များကိုမည်သို့ ဦးစားပေးအဆင့် စီစဉ်ကြောင်းမေးမြန်းသည့်အခါ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များက စီမံချက်အတွက် ရပ်ရွာမှထည့်ဝင်မှုမဟာ၊ ခန့်မှန်းအကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူအရေအတွက်၊ စီမံချက်ဧရိယာအတွင်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုဖြစ်ပွားနှုန်းစသည်တို့ကို အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ကြကြောင်း ဖြေကြားသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပထမနှစ်အတွက် စီမံချက်ရန်ပုံငွေရရှိပြီးသော ရပ်ရွာများကို နောက်နှစ်အတွက် ရန်ပုံငွေထပ်မံလျှောက်ထားခွင့်မပြုတော့ပေ။ အခြားသော အစိုးရဘတ်ဂျက်သုံးစွဲမှုများရှိ/မရှိကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစား သည်။ ရွာချင်းဆက်လမ်း၊ တံတား၊ ရေနွတ်မြောင်းစသော စီမံချက်အငယ်စားများကို စာသင်ကျောင်းနှင့် ဆေးပေးခန်းဆောက်လုပ် ခြင်းကဲ့သို့သော စီမံချက်များနှင့် စာလျှင် အများဆုံးဦးစားပေးရွေးချယ်လေ့ရှိသည်။ အကြောင်းမှာ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး ဌာနများ၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်များတိုးတက်များပြားလာနေသည်ကိုသိရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ တနင်္သာရီတိုင်းတွင်မူ ပဋိပက္ခဒေသ များနှင့် ဝေးကွာသောကျေးရွာများမှစီမံချက်များကို ဦးစားပေးရွေးချယ်သည်။

၅.၃။ စနစ်များ၏ပုံမှန်တရားဝင်ဖြစ်မှုနှင့် လူထုအသိပညာ

လူထုလိုအပ်ချက်များကိုဖော်ထုတ်ရန်အတွက် လက်ရှိအသုံးပြုနေသောလုပ်ငန်းစဉ်များသည် အစကောင်းများဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင် သည်။ သို့ရာတွင် တရားဝင်သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်များမရှိခြင်းနှင့် ပြည်သူလူထု၏ သိနားလည်မှု ချို့တဲ့ခြင်းတို့က အဓိကပြဿနာရပ်များဖြစ်နေသည်။ ထိုကော်မတီများသည် ယေဘုယျကျသော လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်စုဆောင်းခြင်းနှင့် ဦးစားပေးစီစဉ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြုမိဖို့လိုအပ်သည်။ ရွာသူရွာသားများမှာလည်း များသောအားဖြင့် ရန်ပုံငွေများ မည်သည့်နေရာမှာလဲမသိ။ ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်စာရင်းများမည်သည့်နေရာသို့ ရောက်ရှိသွားသည်ကို မသိရှိကြပေ။

'ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးကရွာကိုရောက်လာပြီး အဆိုပြုလွှာတွေတင်ဖို့ပြောပေမယ့် ဘယ်ရန်ပုံငွေကိုဦးတည်ပြီးတင်ရမယ်ဆို တာကိုတော့ မပြောဘူး။ ပြီးတော့ အဆိုပြုလွှာကို ဘယ်လိုရေးရမယ်ဆိုတဲ့ လမ်းညွှန်ချက်အသေးစိတ်ကိုလည်း ပြောမသွားဘူး။'

- ရပ်ရွာတက်ကြွလှုပ်ရှားသူတစ်ဦး

အဆိုပါတွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု၌ပင် အကယ်၍အဆိုပြုလွှာများငြင်းဆန်ခံရပါကလည်း မည်သည့်အတွက်ကြောင့် သို့မဟုတ် မည်သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သိရှိရခြင်းလည်းမရှိဟုဆိုသည်။ မကြာသေးမီကဆောင်ရွက်ခဲ့သော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ နှင့်ပတ်သက်သည့် လူထုသဘောထားစစ်တမ်းတစ်ရပ်တွင်လည်း အလားတူအခြေအနေမျိုးကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြနေသည်။⁸¹ စစ်တမ်း ကောက်ယူခဲ့သူ ၁၂၀၀ အနက်မှ ၅၅% သည် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဆိုသည်ကို လုံးဝကြားဖူးနေခြင်းမရှိပေ။ နောက်ထပ် ၃၂% မှာ နာမည်ကိုကြားဖူးရုံသာသက်ဖြစ်ပြီး ထိုရန်ပုံငွေအကြောင်းကို တစ်လုံးတပါဒမှ မသိဟုဆိုကြသည်။ ဖြေဆိုသူအားလုံး၏ ၈၀% ခန့်က ရန်ပုံငွေကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာဆောင်ရွက်သည်ဟု မယူဆကြကြောင်းဖြေဆိုသည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများပြုလုပ်ရာ တွင်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီဝင်များနှင့် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအဆိုအရ ကျေးရွာနေလူအများစုမှာ အဆိုပါရန်ပုံငွေစနစ်များအကြောင်း လုံးဝနားမလည်ကြပဲ အထူးသဖြင့် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သည့်နေရာမှရောက်လာကြောင်းမသိကြဟု တွေ့ရှိရသည်။

⁸¹ သဘောထားစစ်တမ်း (opinion poll) ကို ၂၀၁၃၊ ဇူလိုင်လတွင် မြန်မာနိုင်ငံသားဖြေဆိုသူ ၂,၈၁၃ယောက် တုန့်ပြန်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ကရင်ပြည်နယ်မှ အများစု ဖြေဆိုခဲ့ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် အနည်းစုဖြေဆိုခဲ့သည်။

'ကျွန်တော်တို့က စီမံချက်ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာတွေမှာ (မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ) အချက်အလက်ဆိုးဘုတ်တွေ ကပ်ထားတယ်။ ဒါတောင်လူထုက ငွေတွေဟာလွှတ်တော်ကနေ တိုက်ရိုက်ရောက်လာတယ်လို့ထင်နေကြတယ်။'⁸²

'လူတွေက မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဘယ်ကလာတယ်ဆိုတာကို မသိကြဘူး။ တချို့ လွှတ်တော် အမတ်တွေကလည်း သူတို့ပါတီ တွေကပဲ ပေးသလိုလိုဘာလို့လို့တွေပြောကြတယ်။'⁸³

လိုအပ်ချက်များကို စာရင်းကောက်ယူသော ကော်မတီများကို လူထုကကောင်းစွာမသိသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အတွင်း ၎င်းတို့၏ တရားဝင်မှုမှာ အနည်းငယ်သာရှိနေသည်။ ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်၏ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများကို လေ့လာသည့် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာနှင့်ပြုလုပ်သော စစ်တမ်းတွင် မြို့နယ်အဆင့်ကော်မတီများရှိနေကြောင်းကို ဖြေဆိုသူများ ၏ ၄% ခန့်ကသာ သိရှိကြသည်ဟု တွေ့ရှိရသည်။⁸⁴ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် နိုင်ငံသားများအဖို့အစိုးရ နှင့်ဆက်သွယ်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏လိုလားချက်များကိုဖော်ထုတ်ရန်အတွက်သုံးနိုင်သော တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းဖြစ်နေလေ့ရှိ သည်။ ထို့ကြောင့် လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ရေးတွင် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို ပစ်ပယ်ထား၍မရချေ။ ၎င်းတို့ကို သင့်လျော်သော လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများနှင့် အထောက်အပံ့ပေးရန်မှာ ဦးစားပေးဖြစ်သင့်သည်။ အလားတူပင်၎င်းတို့သည် လိုအပ်ချက် ဆန်းစစ်မှု၏ရလဒ်များအပေါ် လူထုသဘောထားကိုပြန်လည်နားထောင်သည့် စနစ်များလည်းဖြစ်လာနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ရပ်ရွာလူထုကို အဆိုပြုလွှာများနှင့်ပတ်သက်သည့် ရှင်းလင်းသောလမ်းညွှန်ချက်များကိုပေးနိုင်ပြီး၊ အကယ်၍ အရွေးချယ်မခံရပါက လည်း အဘယ့်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ရှင်းပြသည့် တာဝန်များကိုလည်း ထမ်းဆောင်နိုင်လာမည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် အသစ်ဖြစ်နေသေးသည်နှင့်အညီ တရားဝင်သတ်မှတ် ထားသော လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များလည်း မရှိသေးပါ။ ရှိနေသော လမ်းညွှန်အနည်းငယ်မှာလည်း ရှင်းလင်းမှုမရှိပဲ လိုသလိုအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်နိုင်သော အခြေအနေဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်အားနည်းချက် အများအပြားကိုဖြစ်စေသည်။ အရေးကြီး သောအချက်အနေနှင့် လိုအပ်ချက်များကို နှုတ်ဖြင့်တင်ပြခြင်းသည် အာမခံချက်လုံးဝမရှိပဲ ရပ်ရွာမှတင်ပြသောလိုအပ်ချက်များနှင့် ကျေးရွာအုပ်စု ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီမှတ်တမ်းတင်သွားသည်များ ထပ်တူကျမည်ဟု မယူဆနိုင်ပေ။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများသည် အဆိုပါအစည်းအဝေးများတွင် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို ကူညီပံ့ပိုးပြီး ရပ်ရွာ လိုအပ်ချက်များကို တိကျစွာမှတ်တမ်းတင်နိုင်အောင် ကူညီပေးနိုင်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးများတွင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ လက်မှတ်ရေးထိုးသော အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းအသေးစိတ်ကဲ့သို့ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ထားရှိနိုင်ခြင်းကလည်း အများပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမို အားဖြည့်ပေးသည်။

ထို့အတူပင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသများအတွက် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်မည်ကိုလည်း ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအရ ဖျာပုံမြို့နယ်တွင် စည်ပင်သာယာနှင့်ဆိုင် သော မြို့တွင်းလမ်းများခင်းရာ၌ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးမှုရန်ပုံငွေများကို သုံးကြောင်းဖော်ထုတ်တွေ့ရှိရသည်။ ချင်းပြည်နယ်တွင်လည်း ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်သုံးလိုကြောင်းတောင်းဆိုဖူးသည်။ ထိုဒေသတွင် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက်ကြီးမားသောလိုအပ်ချက်များရှိနေသည်မှာအမှန်ဖြစ်သော်လည်း ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် သတ်သတ်မှတ်မှတ်ခွဲခြားထားခြင်းမရှိသဖြင့် မြို့ပြဒေသများကို ဦးစားပေးပြီးအစွန်အဖျားဒေသများကို လျစ်လျူထားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးမှုကိုဦးစားပေးလိုသော 'မြို့ပြတိမ်းညွတ်မှု' သည် နိုင်ငံအများအပြားတွင် မညီမျှသောဖွံ့ဖြိုးမှုများကို ဖြစ်စေသည်။⁸⁵ ထိုသို့ဆိုခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြို့ပြကိုဦးစားပေးသော ဘက်လိုက်မှု ဖြစ်နေသည်။ သို့မဟုတ် ဧကန်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပဲ ထိုသို့ဖြစ်လာနိုင်သည့် အလားအလာများကို ကြိုတင်ကာကွယ် တားဆီးထားရန် သာဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှုန်းသည် ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့ပြဒေသထက် ကျေးလက်ဒေသတွင်ပိုမိုမြင့်မားသောကြောင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ၊ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေသည် ကျေးလက်ဒေသများအတွက် ဦးစားပေးဖြစ်သင့်သည်။ ထိုသို့

⁸² ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။
⁸³ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။
⁸⁴ UNDP (2015). The State of Local Governance: Trends in Myanmar, A Synthesis of People's Perspectives across All States and Regions. UNDP, Myanmar
⁸⁵ Lipton (1978). Why poor people stay poor: urban bias in world development. pp. 84-86.

ဆိုလိုခြင်းကြောင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများမလိုဟု ပြောခြင်းမဟုတ်ဘဲ မြို့ပြဒေသများအတွက် သီးသန့်ရန်ပုံငွေစနစ်များထားရှိသင့်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် မြူနီစပယ်ငှာနှင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သော မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလားအလာရှိသည်။

လက်ရှိလိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အားနည်းချက်များစွာရှိနေသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသည် အစိုးရ၏ စဉ်းစားတွေးခေါ်ပုံ အပြောင်းအလဲကိုဖော်ညွှန်းနေပြီး လူထုလိုအပ်ချက်ကိုဦးတည်၍ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်သော စနစ်အတွက် အခြေခံပင်ဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမိုတိကျသေချာစွာ တရားဝင်သတ်မှတ်ပြဌာန်းနိုင်ရေး တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။ စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ လူထုအသိမြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတို့နှင့် ဆိုင်သော မေ့မိဌာန်နည်းစနည်းကျသည့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုသည်။ သို့မှသာထိုလုပ်ငန်းစဉ် ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခံရမှု ပိုမိုမြင့်မားလာနိုင်ပါသည်။

အပိုင်းခြောက် - နိဂုံးနှင့် အကြံပြုချက်များ

၆.၁။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု

စံအမိဂြိုဟ်ဖွင့်ဆိုချက်များအတိုင်းဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်မှာ မြို့နယ်အဆင့် စုစုပေါင်းအစိုးရသုံးငွေများနှင့် ယှဉ်လျှင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ပမာဏမှာ အလွန်သေးငယ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများချထားပေးမှု၏ နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်သည် မြို့နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကော်မတီများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပြင်ဘက်တွင် ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့သောအရာရှိအများအပြားက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရ အသုံးစရိတ်များ၏ နည်းပါးသောပမာဏသာရှိကြောင်း ရှင်းလင်းစွာပြောကြားကြသည်။^{၈၆} ၎င်းတို့အနက်အများစုက ရန်ပုံငွေ ပမာဏကို သိသိသာသာတိုးမြှင့်သင့်ကြောင်း အကြံပြုကြသည်။ သို့ရာတွင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ သဘောသဘာဝအရ အစိုးရအသုံးစရိတ်၏ သေးငယ်သော သို့မဟုတ် အသင့်အတင့်သောအမျိုးအစားသာရှိရမည်။ ထိုရန်ပုံငွေများ၏ အဓိက အကျိုးကျေးဇူးမှာ အသေးစားရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေအလျင်အမြန်ချထားပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းများနှင့် ရန်ပုံငွေများကို အားနည်းသွားစေရန် အစားထိုးဝင်ရောက်ခြင်းတော့ မဖြစ်ရပေ။ ထိုရန် ပုံငွေများကို တိုးမြှင့်ခြင်းကြောင့် လတ်တလောရရှိမည့် အကျိုးစီးပွားများနှင့် အစဉ်အလာအစိုးရ ဝန်ဆောင်မှုစနစ်များ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ခိုင်မာတောင့်တင်းမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ချိန်ထိုးကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင် များအကြားစည်းကို ဝေဝါးသွားစေသော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်လျှင် အထူးစည်းစားရန်လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ ရန်ပုံငွေပမာဏတိုးမြှင့်လိုပါကလည်း အထူးဂရုပြု၍ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်း လက်ရှိဝန်ကြီး ဌာနများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို အစားထိုးခြင်းမဟုတ်ပဲ ဟန်ချက်ညီ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းရမည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုသည် ရန်ပုံငွေပမာဏအပြင် ရန်ပုံငွေနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အပေါ်တွင်လည်း များစွာမှီတည်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရအသုံးစရိတ်၏ များပြားသော ပမာဏကို မြို့နယ်များတွင်သုံးစွဲနေခြင်းဖြစ်သည်။ မြို့နယ်အဆင့်အသုံးစရိတ်များသည် စုစုပေါင်းအစိုးရအသုံးစရိတ်၏ အချိုးအစားအနေနှင့် လည်းကောင်း၊ အမှန်တကယ် ပမာဏအနေနှင့်လည်းကောင်း တိုးတက်များပြားလာနေရာ ရန်ပုံငွေနှင့် ပတ်သက်သည့် နောက်ဆုံး အဆုံးအဖြတ်သည် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားအတွင်းရှိ အထက်အဆင့်များတွင်ပိုမိုတည်ရှိလာနေသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများလက်ထဲတွင်ရှိသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သည့် အဆုံးအဖြတ်အာဏာမှာ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းတွင်မဟုတ်ပဲ ဥပဒေပြုအဖွဲ့အစည်း လက်ထဲတွင်ရှိသည်။ မြစ်မီးရောင်ရန်ပုံငွေနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန၏ ချေးငွေအစီအစဉ်များကို ကျေးရွာအဆင့်တွင် စီမံခန့်ခွဲမှုပြုသော်လည်း အဆုံးအဖြတ်မှာ အထက်အဆင့်အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လက်ထဲတွင်ရှိသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နှင့် အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တို့တွင်မူ ရပ်ရွာအဆင့် ကော်မတီများသို့ ဆုံးဖြတ်ခွင့်အာဏာပိုမိုအပ် နှင်းထားသည်။ ထို့ကြောင့် အခြားသော ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများနှင့် ယှဉ်ပါက ၎င်းတို့သည် ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းကို ပိုမိုအားပေးမြှင့်တင်ရာရောက်သော်လည်း အခြားရန်ပုံငွေများကဲ့သို့ နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ပျံ့နှံ့တည်ရှိရန်လိုအပ်သေးသည်။ ထိုရန်ပုံငွေစနစ်သည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သော နယ်ပယ်များကို တိုးချဲ့လျက်ရှိသဖြင့် အနာဂတ်တွင် ဒေသများအနှံ့ ပျံ့နှံ့လာ နိုင်ပါသည်။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေတို့သည် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအား ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သည့်ဆုံးဖြတ်ခွင့် အများအပြားကိုပေးမထားသော်လည်း ရပ်ရွာလူထု လိုအပ်ချက်များ ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ရေးတို့တွင်မူ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမိုပေးထားသည်။ ထိုရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် ထိုရန်ပုံငွေများသည် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍထက်စာလျှင် အုပ်ချုပ်ရေးဘက်၌ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုပိုမိုလျှော့ချထားသည့်သဘောဖြစ်သည်။

^{၈၆} ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေးရန်ပုံငွေ၊ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို ညွှန်းဆိုသည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုသည် အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက် မြို့နယ်များသို့ မလေ့လာနိုင်ခဲ့ပါ။ တချို့မြို့နယ်များတွင် များပြားသောဝေစု (သို့) မြို့နယ် အသုံးစရိတ်ကို ထိုရန်ပုံငွေများဖြင့် ဖြစ်စည်းသည်။

ထိုအချက်ကို ရန်ပုံငွေများ၏ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းအပေါ် မူလရည်ရွယ်ရင်းကြောင့်မဟုတ်ပဲ အလွတ်သဘော သက်ရောက်မှုဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်သည်။ ကွင်းဆင်းခဲ့သောမြို့နယ်များတွင် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် လိုအပ်ချက်များဦးစားပေး ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေများခွဲဝေချထားပေးခြင်းနှင့် စီမံချက်များကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည် အလုံအလောက်ရှိနေကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ မြို့နယ်ကော်မတီများသည် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် အဓိကနေရာ၌ ရှိနေကြ သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ စီမံချက်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေသုံးစွဲခြင်း တို့တွင် လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ကြပြီး အဆိုပြုသောစီမံချက်များကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အထက်အဆင့် အစိုးရအဖွဲ့များက ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုအနည်းငယ်သာလုပ်ကာ ခွင့်ပြုချက် ပေးကြလေ့ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် လက်တွေ့သက်ရောက်မှုများအရ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ နှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေတို့သည် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအပေါ် ပမာဏ နည်းပါးသော်လည်း အမှန်တကယ်သက်ရောက်နိုင်စွမ်းရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးလာပါက မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ကော်မတီများ ကို ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အပြည့်အဝ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပေးအပ်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများကို ဘဏ္ဍာရေး ကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းကို အကောင်အထည်ဖော်မည့်ယန္တရားများအဖြစ်သုံးလာနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများကိုစီမံခန့်ခွဲရင်း မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကော်မတီများရရှိခဲ့သော သင်ခန်းစာများသည် တန်ဖိုးရှိသော အတွေ့အကြုံများဖြစ်လာပြီး အနာဂတ်ကာလ ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရေးအတွက် အခြေခံကောင်းများ ဖြစ်လာမည်မှာ ဧကန်ဖြစ်သည်။

၆.၂။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ၏ အကျိုးဆက်များနှင့် ထိရောက်မှု

အကယ်၍သင့်လျော်စွာ ဒီဇိုင်းဆွဲပြီး စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများသည် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များ အတွက် ရေရှည်တည်တံ့သည့်ရန်ပုံငွေလမ်းကြောင်းများ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ တပြိုင်နက်တည်းတွင် ပိုမိုလေးနက်အရေးပါသော ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းများနှင့် ဒေသန္တရလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပိုမိုခွဲဝေပေးခြင်းများအတွက် အခြေခံများလည်း တည်ဆောက်ပြီး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ယခုသုတေသနတွင်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော အစိုးရအရာရှိများနှင့် လွှတ်တော်အမတ်များ အားလုံးက ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ရပ်ရွာအဆင့်တွင် ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ရန်ပုံငွေ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုရန်ပုံငွေများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်းများကို ပေါ်ပေါက်စေသော အလွန်လျင်မြန်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများသည် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့်ပတ်သက်သော တရားဝင် စံသတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များမရှိပဲနှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်အထိ ရန်ပုံငွေစီမံမှုနှင့် လူထုပါဝင်မှုနှင့်ပတ်သက်လျှင် အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာအခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်က စနစ်တကျ သတ်သတ်မှတ်မှတ် အရှိဆုံးဖြစ်နေသည်။ သို့သော်ထိုရန်ပုံငွေမှာ တပြည့်လုံး၌ရှိမနေပြန်ချေ။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံ ငွေဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဥပဒေပြဌာန်း ထားသော်လည်း စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်းဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိပဲ လွှတ်တော်အမတ်များ၏ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်များကိုလည်း ကောင်းမွန်စွာတားဆီးထားနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေး နှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များမှာ ပိုမိုဝေးပြီး အလွတ်တမ်းဆန်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအဝှမ်း မတူကွဲပြားသော စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများကို ပေါ်ထွက်လာစေသည်။ ထိုရန်ပုံငွေနှစ်ခုအတွက် ခိုင်မာသော ဥပဒေပြဌာန်းမှုများမရှိခြင်းကြောင့် လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲအလွန် အစိုးရအပြောင်းအလဲဖြစ်ပါက ထိုရန်ပုံငွေများဆက်လက်ရှိနေ/မနေ အတိအကျမပြောနိုင်ပေ။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက် အသေးစိတ် တရားဝင်ရေးဆွဲသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များရှိဖို့အလွန်အရေးကြီးသည်။ စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်း၊ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းများအတွက် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များကို အတိအကျ ပြဌာန်းထားသင့်သည်။ လမ်းညွှန်ချက်တွင် ထိုရန်ပုံငွေများကို ကျေးလက် သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသအတွက်သုံးမည်ကို တိတိကျကျ ဖော်ပြရမည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ခွဲဝေပေးရာ၌လည်း ဆင်းရဲမှုနှုန်းထားအပေါ် အခြေခံရန်လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုထိရောက်ပြီး တရားမျှတသော ရန်ပုံငွေခွဲဝေမှု ဖြစ်လာနိုင်သလို အလျားလိုက် ပိုမိုဟန်ချက်မျှတသော ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ ပေါ်ထွက် ဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်သည်။

ရန်ပုံငွေများပမာဏ ပိုမိုကြီးမားလာသည်နှင့်အမျှ အချင်းချင်းပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးမှာလည်း ပိုမိုအရေးပါလာသည်။ ၎င်းတို့တစ်ခုချင်းစီ သည် သီးခြားပေါက်ဖွားလာကြခြင်းဖြစ်ပြီး ပေါင်းစည်းထားသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်း

မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက် ရန်ပုံငွေသည် ပကတိတန်ဖိုးအရ မြင့်မားတိုးတက်လာသလို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အစိတ်စိတ်အပိုင်းပိုင်းဖြစ်နေပြီး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးလည်းပိုကြီးစေသည်။ ယခုသုတေသနတွေ့ရှိမှုများအရ ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို စတင်မိတ်ဆက်သည့်အခါတိုင်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အသစ်များ ဒေသအတွင်း ပေါ်ထွက်လာလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် တည်ထောင်ထားသော ကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်အများအပြားမှာ ထပ်နေသည်။ ရန်ပုံငွေများ၏ လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံချက်လိုအပ်ချက်များမှာ ဆင်တူရိုးများဖြစ်ပြီး မလိုအပ်ပဲ ထပ်ပြန်တလဲလဲ ဆောင်ရွက်နေရမှုများရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့နယ် နှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှုအတွက် အချိန်နှင့် အရင်းအမြစ်များလိုအပ်မှု ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

နိုင်ငံရေးအရဖြစ်နိုင်သောအခါတိုင်းတွင် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ပေါင်းစည်းနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ရမည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် မဆိုစလောက်ပမာဏသာရှိပြီး ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ရည်ရွယ်ချက်အတော်များများထပ်တူကျ သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းကို ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ပေါင်းစည်းလိုက်ပါက အုပ်ချုပ်ရေးအရ ဝန်ပိုများလျော့သွားပေ မည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို အရေအတွက်လျော့ချပြီး ပိုမိုရှင်းလင်းတိကျသော လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ထားရှိပါက ဝန်ကြီး ဌာနဘတ်ဂျက်များ၊ စီမံကိန်းများနှင့် ပေါင်းစည်းရာတွင် ပိုမိုထိရောက်နိုင်သည်။ အမှန်စင်စစ်တို့ရန်ပုံငွေများသည် ဝန်ကြီးဌာန စီမံကိန်းများကို အထောက်အကူပြုရန်သာဖြစ်ပြီး အစားထိုးသလိုမဖြစ်စေရပေ။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအားလုံးအတွက် တစ်ခုတည်းသော လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ထားရှိနိုင်လျှင် သင့်လျော်ပေမည်။ ဒေသလိုအပ်မှုဆန်းစစ်ခြင်းတွင် ပိုမို ပေါင်းစည်းညီညွတ်ပြီး ချောမွေ့အောင်ဆောင်ရွက်ထားပါက စီမံချက်များထပ်နေခြင်း၊ လုပ်ငန်းတူနေခြင်းများကို ရှောင်လျားနိုင်ပြီး မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှုက ထမ်းနေရသော အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို လျော့ချနိုင်မည်။ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာ အခြေပြုလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်နှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်တို့မှအပ ကျန်ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများအားလုံး၏ လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများက ဆောင်ရွက်ကြလေ့ရှိပြီး ကျေးရွာ အုပ်စု ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက ပံ့ပိုးကူညီနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိစနစ်က အပြုသဘောဆောင်သော ရလဒ်အချို့ပေါ်ထွက်စေသော်လည်း ထိုစနစ်ကို တရားဝင်မှုပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ လက်ရှိအစဉ်အလာကျင့်သုံးမှုများသော စနစ်ကိုမဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် အတိအလင်းပြ ဌာနထားသော်လည်း အခြားရန်ပုံငွေများတွင် ဆောင်ရွက်ရန်အတိအလင်းတာဝန် ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိပေ။ အစိုးရနှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများက ကော်မတီများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုနှင့် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့မှုများ ပေးပါက ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍ များတွင် စွမ်းဆောင်ရည်များတိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ တပြိုင်နက်တည်းမှာပင် တိကျသော စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည်၊ ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်များအလိုက် ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ်ဖြစ်ရန်လိုမှုတို့ကိုလည်း ချိန်ထိုးစဉ်းစားရမည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဗျူရိုကရေစီအလွန်ဆန်ပြီး စီမံအုပ်ချုပ်ရန်အလွန်ခက်ခဲခြင်းမျိုး မဖြစ်အောင်ရှောင်ရှား ရေးမှာ မဖြစ်မနေလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဒေသလိုအပ်ချက်များကို တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၊ ဒေသတွင်းမှ စတင်ဖြေရှင်းရန်ကြိုးစားမှုနှင့် ဦးဆောင်မှုတို့ကို စံကိုက်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကြောင့် မထိခိုက်စေရန်လည်း ရှောင်ကြဉ်သင့်သည်။ ဟန်ချက်ညီမှုကိုလည်း အမြဲတမ်းထိန်းသိမ်းထားရမည်။

လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်သည့်စနစ်မှာလည်း ရပ်ရွာလူထု၊ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲသူများနှင့် နိမ့်ပါးချို့တဲ့သူများ၏သဘောထားအမြင်များ ကို ထိထိရောက်ရောက်တောင်းခံနိုင်ရန် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ထားရမည်။ လက်ရှိအနေအထားအရ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို လူထုနားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် လူထုပါဝင်မှုမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာရှိနေသေးသည်။⁸⁷ ရွာသားများကို လိုအပ်ချက်များ စာရင်းတင်ပြရန်စေခိုင်းသည်။ သို့သော် ထိုစာရင်းကို မည်သည့်နေရာသို့ပို့မည်၊ မည်သူက ရန်ပုံငွေချပေးမည်၊ မည်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် မည်သူက အကဲဖြတ်မည်ကိုမူ ၎င်းတို့မသိကြပေ။ လူထုပိုမိုပူးပေါင်းပါဝင်မှုအတွက် ကြိုတင် လိုအပ်ချက်မှာ ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် လူထု၏အသိပညာပင်ဖြစ်သည်။ လူထုအသိပညာပိုမိုမြင့်မားခြင်းသည် ရန်ပုံငွေများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ကော်မတီများ၏တရားဝင်မှုကို ပိုမိုမြင့်မားစေပြီး အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်နိုင်ချေကို တားဆီးကာကွယ်ပေးနိုင် သည်။ ဤနေရာတွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ထိုရန်ပုံငွေများကို မည်သို့စီမံခန့်ခွဲသည်ကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ပြီး လူထု ပါဝင်မှုနှင့် လူထုအသိပညာမြှင့်တင်ရေးတွင်လည်း ကော်မတီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပြုနိုင်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများစီမံခန့်ခွဲရာတွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အစိုးရက ရေးဆွဲမည့် ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့် အခြား

⁸⁷ အမျိုးသားအဆင့် ရပ်ရွာလူထုပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်နှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက်သည် ရပ်ရွာလူထုနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လူထုလိုအပ်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အခြားရန်ပုံငွေစနစ်များအတွက် နမူနာကောင်းဖြစ်စေသည်။ သို့သော်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေ၊ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးမှုရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရန်ပုံငွေများသည် နိုင်ငံအတွင်း နေရာအနှံ့အပြား၌ တွေ့ရသော ရန်ပုံငွေများဖြစ်သည်။ ထိုရန်ပုံငွေများတွင် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော တရားဝင်လုပ်ငန်း လမ်းညွှန်ချက်များ မရှိနေသည်ကို များသောအားဖြင့် တွေ့ရှိရသည်။

တရားဝင်ပြဌာန်းချက်များတွင် ထည့်သွင်းထားသင့်ကြောင်းအကြံပြုလိုသည်။ အလှူရှင်များအနေနှင့်လည်း အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကဆောင်ရွက်သော အခန်းကဏ္ဍများအတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးသင့်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များ၏ ပါဝင်သင့်သော အကောင်းဆုံးအတိုင်းအတာနှင့် သဘောသဘာဝတို့ကို နောက်ထပ်သုတေသနများထပ်မံပြုလုပ်လေ့လာသင့်ပြီး မြေစမ်းခရမ်းပျိုးသဘောမျိုးလည်း ဖြစ်သည်ဟု လက်ခံထားရမည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို ကောင်းမွန်စွာစီစဉ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်သောအခါတွင် ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် လူထုသိနားလည်မှုကျယ်ပြန့်သောကြောင့် ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစိုးရအကြားယုံကြည်မှုကိုတည်ဆောက်နိုင်သည့် အကျိုးကျေးဇူးကိုပါ ရရှိသည်။ လူထု၏ အစိုးရအပေါ်အမြင်သည်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သော ဆက်သွယ်မှုနှင့် လူထုဆန္ဒထင်ဟပ်သော ဝန်ဆောင်မှုပေးသူအဖြစ်သို့ ပုံစံသို့ပြောင်းသွားနိုင်သည်။ ယခုသုတေသနသည် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့် စီမံခန့်ခွဲပုံကိုသာ အဓိကလေ့လာခြင်းဖြစ်ပြီး အစိုးရတာဝန်ရှိသူများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို မေးမြန်းခြင်းက အဓိကဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် လူထု၏သိနားလည်မှု၊ စီမံချက်ကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ကြီးကြပ်မှုတွင် ပါဝင်မှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆန်းစစ်ရန်နောက်ထပ်သုတေသနများပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို အတိအကျဖွင့်ဆိုပါက ၎င်းတို့၏နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်သည် အဆင့်မြင့်အစိုးရအရာရှိများ၏ လက်ထဲတွင်ရှိနေသရွေ့ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိသလောက်သာဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။ ထိုဖွင့်ဆိုချက်အရ ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များတွင် ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သော အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ခွင့်မရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး ၎င်းတို့ကို ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဟု မသတ်မှတ်နိုင်ပေ။ လက်ရှိအချိန်အထိ မြို့နယ်အဆင့်မှ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ကော်မတီများသည် ထိုရန်ပုံငွေများကို ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲနိုင်ကြောင်း လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ပြခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည်ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သည့် အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်စွမ်းမရှိဟု မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မပြောနိုင်ပါ။ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့ကို အလှူရှင်များနှင့် အစိုးရတို့က နည်းပညာထောက်ပံ့ပေးအပ်နေသောအခါတွင် ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းတွင် လူထုပါဝင်မှုအတွက် လမ်းဖွင့်ပေးသလို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းနှင့် ကော်မတီများအားလည်း ပိုမိုကြီးမားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းများကို စီမံရန်အတွက် အရေးကြီးသော သိနားလည်မှုများကိုပါ ရရှိစေသည်။ အနာဂတ်တွင် ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသော တရားဝင်လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များ၊ မြို့နယ်ကော်မတီများသို့ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ ပံ့ပိုးပေးမှုများ၊ ရန်ပုံငွေများကို ဒေသအဆင့်တွင်ဆုံးဖြတ်နိုင်မှု များခြင်းတွေ့လာရမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဒေသန္တရ ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ၏ အကျိုးကို အပြည့်အဝရရှိ နိုင်ပြီး ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ရပ်ရွာလူထုကိုလည်း မိမိတို့ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်နိုင်မည့် စွမ်းရည်များဖြင့် ပြည့်ဝလာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများသည် သီးခြားစီပေါ်ပေါက်လာကြခြင်းဖြစ်ပြီး ဒေသန္တရဘဏ္ဍာရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်များအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်တည်ထောင်ကြခြင်းမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အစိုးရအနေနှင့် ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက်သာမကဘဲ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရေးအတွက်ပါ မူဝါဒအခြေခံများရေးဆွဲသတ်မှတ်ထားသင့်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုများ ပိုမိုအားကောင်းလာပြီး အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော အကြံပြုချက်အများအပြားကိုလည်း လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအားလုံးအတွက် အသေးစိတ်ကျပြီး တရားဝင်ရေးဆွဲထားသော လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များလိုအပ်သည်။ လက်ရှိကျင့်သုံးနေသော အမျိုးသားအဆင့် လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းပုံစံကို အတုယူနိုင်သည်။ ယင်းတွင် စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းများအားလုံးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများအား အသေးစိတ်ဖော်ပြရမည်။ လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း ရှင်းလင်းပြတ်သားပြီး ကျေးရွာနှင့် မြို့နယ်ခေါင်းဆောင်များအနေနှင့် စီမံချက်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းများအားလုံးတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် မူဘောင်များအပါအဝင်ဖြစ်ရမည်။ ထိုလမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုပေါ်မူတည်၍ ရန်ပုံငွေကို ချထားပေးသင့်ပြီး ထိုလမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာခြင်းရှိ/မရှိနှင့် ယင်းလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များ အသက်ဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းများထားရှိသင့်သည်။

- ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအားလုံးအတွက် ဘုံသုံးနိုင်မည့် လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ရေး စနစ်တစ်ခုရှိသင့်သည်။ အခြားရန်ပုံငွေများနှင့်ယှဉ်ပါက အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းမှာ ပိုမိုစနစ်ကျပြီးတရားဝင်သော လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ရေးစနစ်တစ်ခုရှိသည်။ ယင်းတွင် လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်းကို အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ထားပြီး ဒေသအဆင့်မှ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများတွင် လိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်မှုနှင့် ရပ်ရွာစီမံကိန်းရေးဆွဲမှုများကို မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီများက အဓိကဆောင်ရွက်ကြလေ့ရှိပြီး ကျေးရွာအုပ်စု ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများက ကူညီပံ့ပိုးသည်။ လက်ရှိစနစ်က တရားဝင်မှုနှင့် စနစ်တကျပြဌာန်းထားမှုမရှိသော်လည်း မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာကော်မတီများက တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြခြင်းကြောင့် အနာဂတ်အတွက် အလားအလာကောင်းသည်။ အထက်တစ်နေရာတွင်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ပင် မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီနှင့် ယှဉ်လျင် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြုကော်မတီက ပိုမိုတက်ကြွပြီး လုပ်နိုင်စွမ်းမြင့်မားသည်။ နောက်ဆုံးအနေနှင့် အမျိုးသားအဆင့် လူထုပဟိုပြုစီမံကိန်းလမ်းညွှန်ပုံစံနှင့် မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီတို့ကိုတွဲစပ်ထားသော စနစ်က အကောင်းဆုံးဖြစ်ရန် အလားအလာများသည်။
- အလှူရှင်များသည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော အဖွဲ့အစည်းများသို့ ထောက်ပံ့ကူညီပေးခြင်းဖြင့် ရန်ပုံငွေစီမံမှုကို ပိုမိုတိုးတက်စေနိုင်သည်။ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲရာတွင်ကုန်ကျသော ထောက်ပံ့စရိတ်၊ ရုံးစရိတ်များကို သင့်လျော်သလို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းသည်လည်း လိုအပ်သည်။
- မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံချက်များအတွက် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲထားသင့်သည်။ ယင်းသည် ရန်ပုံငွေအကောင်အထည်ဖော်မှုကို ပိုမိုထိရောက်စေရုံမျှမက သင်ခန်းစာများမှတ်သားခြင်းနှင့် အနာဂတ်တွင် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်ကို အခြေခံသည့်ရန်ပုံငွေခွဲဝေမှု ပုံစံတင်ပေါ်ပေါက်လာရန်လည်း လမ်းဖွင့်ပေးနိုင်သည်။
- အရပ်ဘက်အဖွဲ့များနှင့် အခြားရပ်ရွာကိုယ်စားပြုသူများသည် လိုအပ်ချက်ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။
- ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများအတွက်ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်များတွင် ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေနှင့်ပတ်သက်သည့် လူထုအသိဉာဏ်မြှင့်တင်ရေးများကိုဆောင်ရွက်မည့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း၏အခန်းကဏ္ဍကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားသင့်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းတာဝန်များထမ်းဆောင်သည့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း အလှူရှင်များက ပံ့ပိုးကူညီပေးသင့်သည်။
- ရန်ပုံငွေများနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြည်သူ့သိနားလည်မှုများ၊ စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ခြင်းတို့တွင် လူထုပါဝင်မှုအနေအထားစသည်တို့ကို တိုင်းတာဆန်းစစ်ရန် နောက်ထပ်သူတေသနများဆောင်ရွက်သင့်သည်။
- ရန်ပုံငွေသုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဒေသခံများကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်မှုမညီညွတ်တိုးတက်နိုင်သည်ကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ပမာဏကြီးမားသော ရပ်ရွာအခြေပြုစီမံချက်များအတွက် ရန်ပုံငွေများစွာကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မှုစွမ်းရည်ရှိမရှိကိုပါ စောင့်ကြည့်ရမည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကို အစဉ်အလာအားဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ဘတ်ဂျက်တွင်အကျုံးဝင်သော စီမံချက်အကြီးစားများအတွက် အသုံးမပြုနိုင်စေရန် ပမာဏကို ကန့်သတ်ထားဖို့လိုသည်။
- လွှဲမှားသော နိုင်ငံရေးမက်လုံးများကို ဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်းမရှိရန်အတွက် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေကို ထပ်မံတိုးမြှင့်ခြင်းမပြုသင့်ပေ။
- အကယ်၍နိုင်ငံရေးအရ ဖြစ်နိုင်ပါက ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေကို ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေးရန်ပုံငွေထဲသို့ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းသင့်သည်။ ထိုသို့မဖြစ်နိုင်ပါက ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရန်ပုံငွေကို ဥပဒေတွင်ထည့်သွင်းပြဌာန်းပြီး ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို ရေးဆွဲသင့်သည်။
- ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကိုလည်း အစိုးရပြောင်းလဲသော်လည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုနိုင်စေရန် ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြင့် ပြဌာန်းသင့်သည်။ အထူးသဖြင့် ထိုဥပဒေတွင်
  - ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ရှင်းလင်းတိကျသော လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်စေရမည်။
  - ရန်ပုံငွေကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှု တစ်မျိုးတည်းအတွက် သတ်သတ်မှတ်မှတ်သုံးစွဲစေရမည်။
  - စီမံချက်ရွေးချယ်ခြင်းအတွက် အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ကို မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီသို့ အပ်နှင်းရမည်။ အကယ်၍နိုင်ငံရေးအရမဖြစ်နိုင်ပါက မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့အပ်နှင်းရမည်။ အကယ်၍ မြို့နယ် ကော်မတီမှဆောင်ရွက်သောစီမံချက်များသည် အခြားအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်နေသော

စီမံချက် များနှင့် ထပ်နေခြင်း သို့မဟုတ် ထိပ်တိုက်ဖြစ်နေခြင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးရောက်သောအခါမှ မြို့နယ် ကော်မတီ၏ရွေးချယ်မှုကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရက ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ခွင့်ရှိစေရမည်။

- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ရန်ပုံငွေခွဲဝေမှုပြုရာတွင် အနိမ့်ဆုံးအနေနှင့် လူဦးရေနှင့် ဆင်းရဲမှုနှုန်း တို့ကို အခြေခံသော ပုံသေနည်းကိုသုံး၍ ခွဲဝေမှုပြုစေရမည်။ ထိုမှသာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ရန်ပုံငွေအလျားလိုက် ဟန်ချက်ညီမှုကိုဖြစ်စေမည်။ အလားတူပုံသေနည်းမျိုးကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု အတွင်းရှိ မြို့နယ်များအကြား ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးရန်ပုံငွေကို ခွဲဝေပေးရာတွင် သုံးစွဲသင့်သည်။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်၏ ရန်ပုံငွေသုံးစွဲနိုင်သည့်စွမ်းရည်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။
- စီမံချက်အရွယ်အစားများအတွက် အကန့်အသတ်ထားရှိရမည်။ စီမံချက်များကို အသေးစားမှ အလယ်အလတ် အရွယ်အစားထိသာရှိစေရန် ကန့်သတ်ထားခြင်းဖြင့် လူထုပါဝင်မှုကိုအားပေးမြှင့်တင်ပြီး အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ် နိုင်ချေကိုလည်း လျော့ချပေးနိုင်သည်။ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများကိုသုံးပြီး စီမံချက်အကြီးစားများဖြစ် သော မဟာဗျူဟာအဝေးပြေးလမ်းမကြီးများနှင့် တံတားကြီးများဆောက်လုပ်ခြင်းစသည်တို့သည် အစဉ်အလာ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို အထောက်အကူပြုရာမရောက်ပဲ အစားထိုးဖယ်ရှားရာရောက် သည်။ ထိုသို့သော စီမံချက်ကြီးများတွင် လိုအပ်ပါက အပြောင်းအရွှေ့အလဲအလှယ်လုပ်နိုင်ရေးမှာလည်း အခက်အခဲကြီးစွာဖြစ်စေသည်။

ကိုးကားစာရင်း

- Auya, Samwel and Peter Oino. (2013). *The Role of Constituency Development Fund in Rural Development. Experiences from North Mugirango Constituency, Kenya*. International Journal of Science and Research (IJSR), India. Vol 2 , Issue 6, June 2013.
http://www.academia.edu/4386853/The_Role_of_constituency_development_Fund_in_rural_Development_Experiences_from_North_Mugirango_Constituency_Kenya
- Chua, Yvonne T. and Booma B. Cruz (2004). *Pork is Political, not a Developmental Tool*. Manila: Phillipines Center for Investigative Journalism. <http://pcij.org/stories/2004/pork.html>
- Comptroller and Auditor General of India (2011). *Executive Summary. Performance Audit of MPLADS*. Report No. 31 of 2010-11.
http://saiindia.gov.in/english/home/our_products/audit_report/government_wise/union_audit/recent_reports/union_performance/2010_2011/Civil_%20Performance_Audits/Report_no_31/exe_sum.pdf
- CPA-SUNY. (2011). *Principles and Guidelines for Constituency Development Funds*. Adopted at the CPA-SUNY Workshop on Constituency Development Funds, June 9, 2011.
http://www.cid.suny.edu/publications1/CDF_Guidelines_CPA-SUNY_June2011.pdf
- Economics Association of Zambia. (2011). *Impact of the Constituency Development Fund in Zambia*. Lusaka: Economics Association of Zambia. <http://say-zambia.org:8080/jspui/handle/123456789/277>
- Government of Myanmar (2015). *Guidelines on the National Village Development Planning Process, Myanmar*. Department of Rural Development. Nay Pyi Taw: Republic of the Union of Myanmar.
- Government of Myanmar (2014). *National Community Driven Development, Operations Manual*. Nay Pyi Taw: Republic of the Union of Myanmar.
- Government of Myanmar (2014). *Union Parliament Development Funds Law*. Union Parliament Law No. 9, March 12, 2014. Nay Pyi Taw: Republic of the Union of Myanmar.
- Government of Myanmar (2013). Formation of district, township management committees and township and village tract/ward development support committees, President Office Notification, No. 27. <http://www.president-office.gov.mm/?q=briefing-room/notifications/2013/02/26/id-2800>
- International Development Association (2015). *Project Paper on a Proposed Additional Financing Credit in the Amount of SRD 284.5 Million (US\$400 Million Equivalent) to The Republic of the Union of Myanmar for the National Community Driven Development Project*. Report No: PAD 1356. Washington, D.C.: World Bank. http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2015/06/15/090224b082f296f3/1_0/Rendered/PDF/Myanmar000Nati0additional0financing.pdf
- Latt, W. K. (2014). *MPs Approve Loan Despite Concern Over Interest*. Myanmar Times. August 25, 2014. <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/7947-mps-approve-loan-despite-concerns-over-interest.html>

Lipton, M. (1978). *Why poor people stay poor: urban bias in world development*. African Economic History. No. 5.

Lwin, E. E. (2014). *Cooperatives Loan Program Criticised by Hluttaw Members*. Myanmar Times. June 6, 2014. <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/10593-cooperatives-loan-program-faces-criticism-from-mps.html>

Myanmar Egress. (2013). *Public Opinion Poll of Approved National Budget Bill for 2013/2014 FY*. Yangon: Myanmar Egress.

Nixon, H. and C. Joelene (2014). *Fiscal Decentralization in Myanmar: Towards a Roadmap for Reform*. Yangon: Asia Foundation.

Nixon, H., C. Joelene, K. Chit Saw, T. Lynn, and M. Arnold (2013). *State and Region Governments in Myanmar*. Yangon: The Asia Foundation/MDRI-Centre for Economic and Social Development.

Rahman, S. (2015) *Key findings of development planning in two villages in Pyinmana Township – Lei Lu Ai village and Nyaung Pin Tha village*. Workshop on Village Development Planning, Nay Pyi Taw, 9 June, 2015.

UNDP (2015). *The State of Local Governance: Trends in Myanmar, A Synthesis of People's Perspectives Across All States and Regions*. Yangon: UNDP.

UNDP (2014). *The State of Local Governance: Trends in Ayeyarwady State*. Yangon: UNDP.

U Thein Sein (2011). Speech to the Rural Development and Poverty Alleviation Central Committee, 1/2011. <http://www.president-office.gov.mm/en/?q=issues/rural-urban/id-1845>

van Zyl, Albert (2010). *What Is Wrong with the Constituency Development Funds?* Budget Brief No. 10. International Budget Partnership. <http://internationalbudget.org/publications/brief10/>

Wong, S. and S. Guggenheim (2005). *Community Driven Development: Decentralization's Accountability Challenge*. In W. Bank, East Asia Decentralizes (pp. 253-267). Washington D.C.: World Bank.

နောက်ဆက်တွဲ (က) ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အဆိုပြုလွှာပုံစံ

သို့/

ဥက္ကဋ္ဌ

မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

ဖျာပုံမြို့နယ်

အကြောင်းအရာ။

။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များ ပံ့ပိုးပေးရန်တင်ပြတောင်းခံခြင်း

ဖျာပုံမြို့နယ်၊ မယဖျားမြောက်ကျေးရွာအုပ်စုသည် ဖျာပုံမြို့နယ်၏မြောက်ဘက်စွန်းတွင်တည်ရှိပြီး မော်တော်ကားလမ်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲကာ ရေလမ်းကြောင်းတစ်ခုတည်းကိုသာ အားကိုးအားထားပြုနေရပါသည်။ မိမိတို့ကျေးရွာသည် မြို့နယ်၏အစွန်အဖျား တွင်ရှိနေပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကိစ္စရပ်များအတွက် ကျွဲကြီးကျေးရွာတစ်ခုတည်းကိုသာ ဆက်သွယ်အားထားနေရသည်။ မယဖျားမြောက် ကျေးရွာအုပ်စုမှ ဒေသခံပြည်သူများသည် ကျွဲကြီးကျေးရွာသို့ပေါက်မည့် ရွံမြေဖို့လမ်းကို တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ရွာသားများနှင့် ကျောင်းသားသူငယ်များသွားလာနိုင်စေခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုသို့သောလမ်းအမျိုးအစားသည် ပွင့်လင်းရာသီတစ်ခုတည်းတွင် သာအသုံးဝင်ပြီး မိုးရာသီတွင် အသုံးပြု၍မရပါ။ မိုးတွင်းကာလတွင် ရွာသားများနှင့် ကျောင်းသားသူငယ်များသည် ရေလမ်းကြောင်း တစ်ခုတည်းကိုသာ အားကိုးအားထားပြုကြရသည်။ ကလေးသူငယ်များအနေနှင့် ရာသီဥတုဆိုးရွားနေသည့်တိုင် ကျောင်းသို့သွား နေကြရသည်။ ကျောင်းသားမိဘများအနေနှင့် လမ်းခရီးကြောင့် ကလေးငယ်များ ကြုံတွေ့ရနိုင်သောအန္တရာယ်ကို အမြဲတမ်းစိုးရိမ် ကြောင့်ကြနေကြရသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့ကျေးရွာသားများအနေနှင့် လက်ရှိရွံစေးမြေလမ်းကို ကတ္တရာလမ်းအဖြစ်သို့အဆင့်မြှင့်ပြီး တံတားလည်း ဆောက်လုပ်လိုကြောင်းတင်ပြအပ်ပါသည်။ ထိုလမ်းမသည် ကျွဲကြီးကျေးရွာနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ပေးပြီး ဖျာပုံလမ်းမကြီးသို့ ပေါက်ရောက်စေမည့် လမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့အဝေးပြေးလမ်းမကြီးနှင့် ချိတ်ဆက်မှုကြောင့် မိမိတို့ရပ်ရွာအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ စီမံချက်ကို ဖျာပုံမြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဦးစားပေးထည့်သွင်းပေးစေလိုပါကြောင်း မေတ္တာရပ်ခံတင်ပြအပ်ပါသည်။

ပူးတွဲပါ။ ။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ

မိတ္တူကို။ ။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးမှူး၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ဖျာပုံ

မယဖျားမြောက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရွာချင်းဆက် ကတ္တရာလမ်းကုန်ကျစရိတ်

- ၁။ လမ်းအလျား= ၄၆၀၀ ပေ
- ၂။ လမ်းအကျယ်= ၆ ပေ
- ၃။ လမ်းအသား= ၆ လက်မ

ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်

- ၁။ လမ်းခင်းကျောက်= ၉၀ ကျင်း x ၅၀၀၀၀ ကျပ် = ၄၅၀၀၀၀၀ ကျပ်
  - ၂။ သဲ= ၁၀၀ ကျင်း x ၁၅၀၀၀ ကျပ် = ၁၅၀၀၀၀၀ ကျပ်
  - ၃။ ရပ်ရွာလူထုထည့်ဝင်မှု= ၁၅၀၀၀၀၀ ကျပ်
- (ရပ်ရွာလူထုက အလုပ်သမားခများအတွက် ကျခံပေးမည်ဖြစ်ပါသည်)

မြန်မာနိုင်ငံဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဆွေးနွေးချက်စာတမ်းများ သည် မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အရင်းအမြစ် အဖွဲ့အစည်း၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့ (MDRI-CESD) နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း (The Asia Foundation) တို့အကြား သုတေသနပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ကြိုးပမ်းချက် တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤဆွေးနွေးချက် စာတမ်းများသည် နိုင်ငံအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရအဆင့်ရှိ မူဝါဒ ချမှတ်သူများ၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တကွ အခြားသော စိတ်ပါဝင်စားကြသည့် သက်ဆိုင် သူများအားလုံးအား မူဝါဒနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စဉ်များအပေါ် တိုက်ရိုက်အသိပေးသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအား အချိန်မီ သုတေသနပြုလုပ် တင်ပြနိုင်ရန် ရည်ရွယ် သည်။ ဤစာတမ်းများအတွက် ပြုလုပ်သည့် သုတေသနများတွင် အစိုးရ၊ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၊ အစိုးရမဟုတ် သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ရွာလူမှု အသိုက်အဝန်းများထံမှ အမြင်များကို ထည့်သွင်းလေ့လာထားပြီး ဆီလျော်မှုအရှိနိုင်ဆုံး မူဝါဒ ဆန်းစစ်လေ့လာချက် နှင့် နိုင်ငံတကာမှ အတွေ့အကြုံ များကိုလည်း တင်ပြထားပါသည်။ MDRI-CESD နှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းတို့အနေဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သော၊ ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော၊ ရှေ့တွင် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သော သုတေသနများအပေါ် ပါဝင် အကြံပြု ဆွေးနွေးမှု များကို ကြိုဆိုပါသည်။

The Asia Foundation

No. 21, Bo Yar Zar Street
14 Ward, Kyauk Kone
Yankin Township
Yangon, Myanmar

act:onaid

No.(1), Win Ga Bar Road,
Shwe Gone Daing,
Bahan Township,
Yangon, Myanmar

No. 27, Pyay Road, 6 ½ Mile
Hlaing Township
Yangon, Myanmar